COLECȚIA SFINX

ȘTEFAN BERCIU

JOS MASCA, DOMNULE DIB!

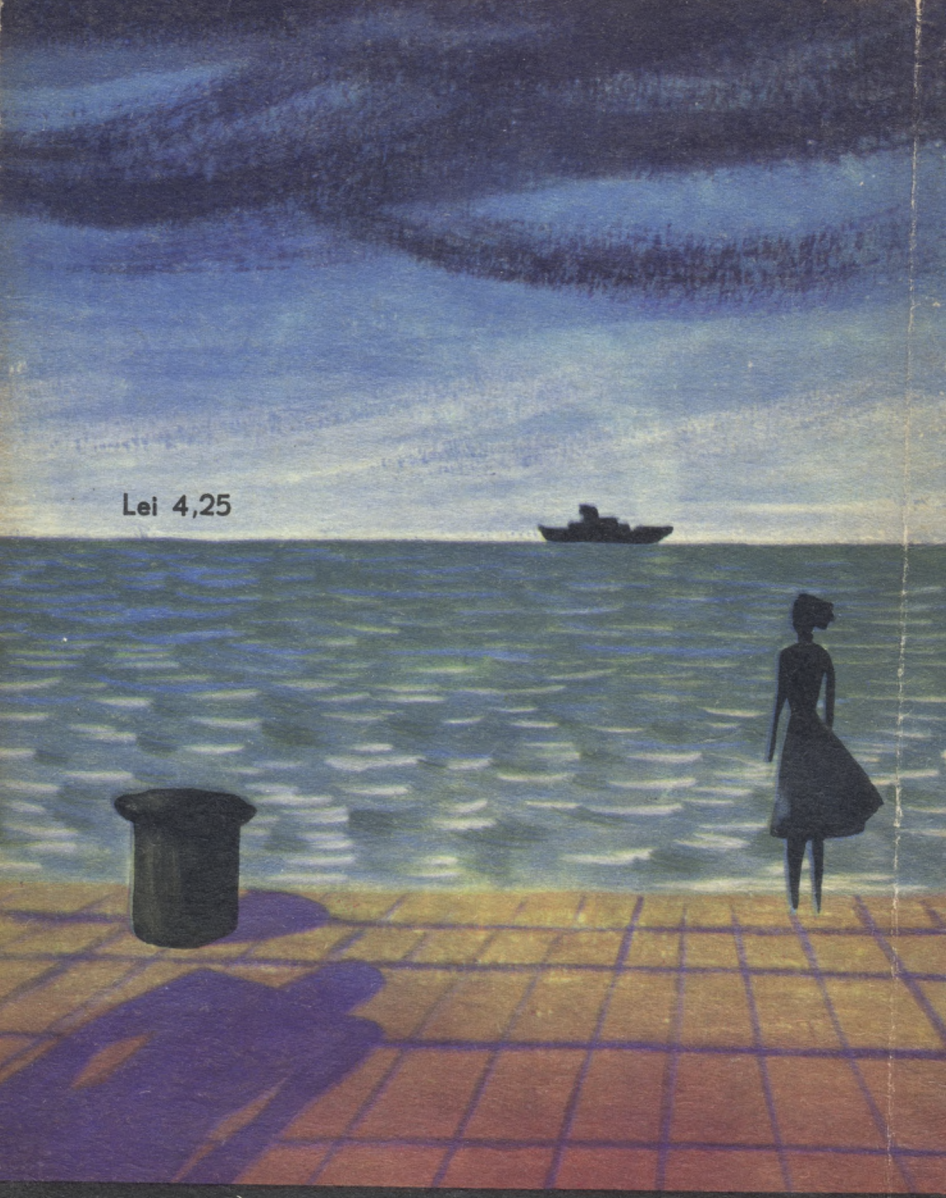

Lei 4,25

EDITURA
MILITARĂ

ŞTEFAN BERCIU

JOS MASCA, DOMNULE DIB!

roman

EDITURA MILITARĂ – 1971

ILUSTRAȚIA COPERTEI : DONE STAN

I

„Afrodita"

Era pe la amiază. Norii se împrăştiaseră, destrămaţi de un vînt destul de puternic venit dinspre mare.

Pe străzi, ici şi colo cîte un om. Din depărtare răzbătea din cînd în cînd strigătul cîte unei sirene pe care rafalele de vînt îl făceau să semene a vaiet. La orizont, cîteva vapoare, iar în apropiere de rada portului militar, două dragoare aşteptau cuminţi permisiunea de intrare.

Toamna venise destul de tîrziu, curmînd dintr-o dată plimbările îndrăgostiţilor şi jocurile copiilor.

De la fereastra unei clase de grădiniţă se auzea, pînă departe, larma celor mici, aflaţi, pesemne, în recreaţie; mai departe un cîine mare, lăţos şi hămesit de foame, privea trist şi insistent pe fiecare dintre rarii trecători, rugîndu-i parcă „luaţi-mă; vreau şi eu un rost". Un moşneag s-a oprit lîngă el, şi cîinele s-a trîntit cu capul pe un picior, iar cu labele din faţă i l-a cuprins pe celălalt. Moşneagul s-a aplecat, i-a pus mîna pe cap, iar cîinele şi-a înălţat rugător privirile. „Hai!" a spus moşneagul. „Hai, că tot nu mai am chiriaşi". Cîinele s-a ridicat şi a pornit în urma lui.

Au urcat un deal care ducea spre un cimitir părăginit. Bătrînul intră, iar cîinele rămase la poartă, aşteptîndu-l.

Dinspre port, geamătul unei sirene sfîşia văzduhul. De acolo, din vîrful dealului, se puteau vedea şi portul şi străzile, şi casele, şi oamenii. Pentru asta se dusese acolo

moșneagul, să vadă orașul care se înălțase, mîndru, în cîțiva ani doar.

Într-un tîrziu, bătrînul reapăru; cîinele nu se ridică de pe pragul porții, ci se mulțumi să-l privească, întrebîndu-l parcă: „M-ai uitat?".

„Hai mă, necăjitule!" se răsti moșneagul și cîinele îl urmă.

Coborîră dealul. Bătrînul se salută cu cîțiva pescari la fel de bătrîni ca și el, iar cînd se apropia de port, doi-trei ofițeri îi veniră în întîmpinare. Pe unul dintre ei, moșneagul îl îmbrățișă și-i spuse pe nume.

— M-ai lăsat singur, Ioane...

— Lasă, lasă, moș Vasile... glumi ofițerul, ce-ți închipui dumneata? Tot portul a aflat ce chiriașă frumoasă ai!

— Adevărat; dar să nu fiți răi, se grăbi el să precizeze. E un copil necăjit care a trecut prin multe.

Apoi își privi lung și iscoditor interlocutorul, spunînd aproape răstit:

— Dar tu, de unde-ai aflat?

— Mi-a spus nevastă-mea.

— Și ea, de unde știe? insistă moșneagul.

— Păi fata nu lucrează la „Afrodita"?

— Ba da...

— Acolo... vreau să spun că la ea își face Venera pedichiura.

— Hm, bombăni moș Vasile, oarecum stînjenit. Te știu om serios; unul este căpitanul de rangul trei Ion Diblan! Și pe voi, se adresă bătrînul celorlalți, și pe voi vă cunosc destul de bine... Și voi sînteți oameni serioși.

Se apropie și mai mult de ei și, pe un ton care semăna a rugă, îngăimă:

— Vă roagă moș Vasile s-o ocrotiți! Ana a fost un copil tare, tare necăjit.

. . . . . .

Spre seară vîntul se mai domolise. Străzile deveneau din ce în ce mai aglomerate. Magazinele de pe artera principală a orașului erau înțesate de lume, iar vînzătorii nu mai pridideau. Ici și colo, cîte un străin căuta pe cineva care să-i prieapă limba și să-l poată ajuta să se înțeleagă

cu vînzătorul. Copiii se arătau nerăbdători în fața galantarelor cu jucării viu colorate. O fetiță ținea morțiș ca păpușa pe care o alesese să vorbească franțuzește, iar la cîțiva pași de ea, un băiețel ținut în brațe de un ofițer de marină se zbătea vrînd să încalece pe un elefant — reclamă a magazinului.

De-a lungul trotuarelor erau parcate zeci de mașini ale căror plăcuțe de înmatriculare te făceau să crezi că toate neamurile pămîntului își dăduseră întîlnire în acel oraș-port. Din restaurantul-bar, situat chiar în centru, răzbăteau pînă afară acordurile orchestrei, iar la cîțiva pași mai departe, răsuna o melodie cîntată de Margareta Pîslaru la un megafon instalat în vitrina salonului de înfrumusețare „Afrodita", aflat la primul etaj al unui hotel.

Responsabilul salonului, Harvas Aleutin, era un om trecut de șaizeci de ani ; mic de statură, aproape obez, cu obrajii bucălați, își întîmpina clientela cu aerul unui om de lume care știe a fi o gazdă perfectă. Cunoștea numele fiecărei cliente obișnuite, știa cîți copii are, bolile mai grave de care suferiseră ori sufereau încă, atît copiii cît și ceilalți membri ai familiei, își manifesta îngrijorarea în mod sincer, i se citea asta în privire.

„Am fost navigator timp de patruzeci de ani", îi plăcea să se fălească. În realitate fusese o vreme bucătar, o vreme frizer și coafor pe mari vapoare de pasageri. Străbătuse lumea în lung și-n lat și cunoștea foarte multe lucruri despre pămînturi îndepărtate, despre oamenii de acolo și despre obiceiurile lor. Spunea că ar fi fost însurat de opt ori și că de fiecare dată a rămas singur, toate soțiile părăsindu-l pentru că „am o inteligență care depășește stadiul mediu și, proaste cum erau, le „oboseam", explica el. Părăsise vaporul în urma unui accident suferit într-un naufragiu, și pînă să obțină despăgubirile cuvenite din partea acelei companii de peste mări și țări, pînă cînd a intrat în serviciu și a căpătat o garsonieră într-un bloc nou, aproape de centrul orașului, „moșul" îi oferise adăpost.

Primăvara se lăsase așteptată mult. Zăpezile mai străjuiau încă pe acoperișurile caselor, iar copiii mai găseau ici și colo cîte un locșor bun pentru derdeluș. Zilele erau

luminate de un soare cu străluciri false, iar nopțile erau reci, uneori chiar geroase.

Într-o astfel de noapte, la numai cîteva minute după ce ațipise, domnul Harvas Aleutin fu trezit de țîrîitul soneriei de la intrare. Aprinse lampa de la căpătîiul patului își încălță papucii și se îndreptă spre ușă.

— Cine sună ?

— Eu... Vasile... se auzi, timidă, vocea celui de afară.

— Care Vasile ? strigă domnul Harvas.

— Vasile Motorca ! strigă la rîndul său, vizitatorul.

Harvas se repezi la clanță, trăgînd de ea în neștire ; uitase că ușa era încuiată.

— O clipă, o clipă, moș Vasile...

În sfîrșit descuie și rămase pironit în prag.

Moș Vasile la el, la el acasă, după aproape patru ani !

— Bună seara, omule ! spuse bătrînul, dar celălalt nu era în stare să-i răspundă.

Se priviră îndelung.

— Intră ! șopti Harvas, gîtuit de emoție.

— Necazul m-a adus la ușa ta, spuse bătrînul.

Harvas se repezi spre dulapul de haine.

— Nu-i nimic, nu-i nimic... adică... vreau să spun... se aranjează... bîigui amfitrionul, scotocind printre cămăși și izmene, în aflarea, parcă, a unui talisman. Apoi se întoarse spre Vasile cu un carnet de C.E.C. Am aproape opt mii de lei și, dacă te pot scăpa de necazuri, sînt fericit.

Celălalt îl privi lung, în tăcere.

— Ia-i, insistă Harvas. Dacă nu-s de-ajuns, mai fac eu rost.

— Nu... nu pentru asta am venit, rosti grav Vasile.

— Atunci ?

— Șezi și minunează-te pentru ce te-am sculat în toiul nopții.

Harvas se așeză și bătrînul își aprinse o țigară. Trase cîteva fumuri, ținîndu-și ochii închiși, ca pentru a se desprinde de tot ce-l înconjura și astfel să-și adune gîndurile, să și le rînduiască.

— Harvas, ne cunoaștem... cam de douăzeci și cinci de ani... Eu sînt mult mai bătrîn ca tine... dar asta nu știu cît de mare importanță ar avea pentru cele ce o să-ți spun.

Știi... ce m-a legat pe mine de tine, cînd ne-am cunoscut, a fost că eram foarte singuri ; da, da... Amîndoi eram foarte singuri, atunci. Tu, chiar dacă te-au lăsat toate nevestele alea despre care vorbești, ai știut — măcar un ceas din viața ta — ce înseamnă să te aștepte cineva cînd te-ntorci de pe mare ; eu... nu. Înțelegi ? Eu n-am cunoscut niciodată sentimentul ăsta. Acuma nu mai merg pe mare, nu mă mai duc nicăieri, ca să am de unde să mă întorc, dar nu mai sînt singur.

— Te... te însori ?

— Nu, n-am de gînd să mă fac de rîsul oamenilor la bătrînețe. Mi s-a întîmplat cu totul altceva ; acum cîteva ceasuri m-am trezit cu o fată de vreo nouăsprezece ani care a bătut la ușa mea. Tocmai fierbeam niște rachiu și mă gîndeam cum de uitasem toată ziua să-mi cumpăr piper ; sînt răcit, tare răcit. Am deschis și fata mi-a spus că o cheamă Ana Motorca și să-i dau voie în casă, că a degerat de cînd mă tot caută. „Intră !", i-am spus. Ei, ce să-ți mai lungesc povestea... Frate-meu, mai mare cu doi ani ca mine, Trandafir, i-a fost bunic. Acu' a murit și cum nu mai are pe nimeni, a tras la mine. Zice că pentru scurtă vreme, dar eu... tare n-aș mai lăsa-o să plece. Drept să-ți spun, și uitasem de ea... Acu', dac'a venit... Și-apoi, nici eu n-am pe nimeni de-al meu... Și am casa și bruma mea de gospodărie, și agoniseala de ani și ani de zile...

— Pricep, spuse Harvas. N-ai vrea să se piardă totul...

Tăcură vreme îndelungată, apoi, bătrînul spuse :

— Dă-mi ceva de băut, dar ceva tare ; mi-a intrat frigul în oase și parcă-mi tremură tot corpul.

Celălalt se ridică de pe scaun, îndreptîndu-se către o ușă care ducea spre bucătărie și se făcu nevăzut.

Bătrînul se ridică și el. Începu să examineze mobilele modeste, noi și curate, care mai emanau încă miros de lemn și vopsea. Încercă droturile patului apăsîndu-le cu degetele lui noduroase, mîngîie spătarele scaunelor, cu palma-i înăsprită încă de cei patruzeci și cinci de ani în care se luptase cu mii de metri de parîme * și se opri în dreptul ferestrei. Dădu perdeaua la o parte și privi în stradă. Îi

* parîmă — funie groasă, marinărească.

trebuiră cîteva minute să-și acomodeze privirea la lumina străzii și numai după aceea putu să observe că afară începuse să cadă o lapoviță pe cale să se transforme într-o ninsoare bună. Îl străfulgeră gîndul că a lăsat-o pe Ana în casă, fără să-i fi aprins focul. În aceeași clipă ușa scîrțîi și bătrînul se întoarse în direcția din care venea Harvas, ținînd într-o mînă o tavă pe care încropise o gustare, iar în cealaltă un clondir cu o băutură de culoarea paiului de grîu.

— Drept să-ți spun, mă culcasem nemîncat. Așa mi se întîmplă de la o vreme... Singurătatea, poate... Da, da, numai ea e de vină, se tîngui Harvas.

Începură să mănînce.

— Ai să rîzi cînd ți-oi spune că pînă mai acum cîteva zile am fost și eu cu cineva ; vreau să zic că mă aștepta cineva și din cauza asta veneam seara cu plăcere... Ba chiar cu grijă, acasă.

— Vreuna dintre fostele tale neveste ? căută să-l iscodească moș Vasile.

— Aș ! Un șoricel... Cum intram pe ușă, mai exact, cînd aprindeam lumina, țîșnea dintr-o găurică, se așeza ca un popîndău în mijlocul camerei și chițăia atîta de caraghios ! O, doamne, ce caraghios chițăia ! Și cum mă mai certa dacă nu-i dădeam imediat de mîncare. Nu-i grozav ? Vreau să spun, nu-i grozav de caraghios ?

O vreme mîncară în tăcere.

— Nici nu mă-ntrebi de ce am venit la tine, în puterea nopții... spuse bătrînul într-un tîrziu.

— Nu îndrăznesc.

— Pentru Ana.

— Mai exact, îl rugă Harvas.

— Mi-a spus că se pricepe la pedichiură ; are carte de lucrător...

— Gata. Sper că am priceput.

— Asta.. vroiam să te rog...

— Nu ! strigă celălalt. Să nu mă rogi.

Bătrînul se ridică ; părea contrariat de strigătul lui Harvas. De ce strigase la el ? Nu putea pricepe schimbarea bruscă a tonului și a atitudinii omului din fața sa. Vru să plece și să-i trîntească ușa în nas, dar aici nu era vorba de el, ci de fetița aceea care venise în casa lui doar de

cîteva ore și pe care ar fi vrut s-o păstreze lîngă el. Se hotărî să-și calce mîndria în picioare și să mai încerce o dată a-l îndupleca pe cel la ușa căruia bătuse în toiul nopții. Se întoarse din dreptul ușii, se apropie de Harvas care ședea încremenit, sprijinindu-și capul în palme, și-i șopti :

— Ascultă, vroiam să te rog... așa... frățește... ajută-mă să simț și eu ceea ce ție ți-a fost dat să simți ; să am și eu pe cineva de-al meu lîngă mine, să m-aștepte și pe mine cineva... Tu, Harvas, tu ai simțit asta de mai multe ori în viața ta... Soțiile tale... șoricelul...

Harvas se ridică brusc de pe marginea patului și-i cuprinse mîinile într-ale lui, strîngîndu-i-le cu disperare.

— Mîine, șopti el, ca un jurămînt, chiar de mîine...

— Îți mulțumesc, bîigui moș Vasile și vru să plece, dar Harvas îl reținu.

— Și să mai știi, moș Vasile, că eu am să mă mulțumesc doar s-o văd în fiecare zi... Poate că și asta ar fi o fericire pentru un om pe care... nimeni...

Fraza i se curmă și izbucni în plîns.

— Bine, dar soțiile tale, bîigui încurcat bătrînul.

— Nu ! strigă Harvas, deznădăjduit. Nimeni, n-auzi ? Dacă poți înțelege asta. Pricepi ? Nici soțiile n-au existat în viața mea, nici șoricelul... nici soțiile... nici șoricelul...

În după-amiaza aceea de noiembrie, Ana puse deoparte una dintre cele două gogoși pe care i le adusese „unchiul Harvas“ („șeful“ cum îi spuneau celelalte fete care lucrau la „Afrodita“), în contul porției de răsfăț zilnic.

Cu toate că băgase de seamă, Harvas se prefăcu a nu fi văzut nimic dar, pentru că — așa cum puteau spune toți cei care-l cunoșteau — nu prea se pricepea să-și ascundă gîndurile ori sentimentele, continua s-o observe pe Ana, printr-o oglindă. Fruntea i se încreți, iar buza de jos i se răsfrînse mult în afară, ceea ce putea să însemne mirare ori nedumerire sau, și mai rău pentru el, o oarecare durere.

Una dintre fete o făcu atentă pe Ana care, uitîndu-se direct la Harvas, intui pe moment ce se petrecea cu el. Se îndreptă spre locul unde „unchiul“, surprins de privirile ei, căuta să mimeze o oarecare preocupare, începînd brusc să răsfoiască un bonier .

— Mulțumesc ! șopti ea.

— Aa ! se prefăcu Harvas, sustras parcă pe neașteptate din lucrul său. Ți-au plăcut ?

— Da, foarte mult.

— Mă bucur, mă bucur ; am să-ți mai cumpăr două și pentru... Se opri. Ciuda pricinuită de gestul Anei răbufnise și, așa cum se mai întîmplase de multe alte ori, avea să urmeze marea scenă. Ana știa și aștepta răbdătoare, dar de data asta „unchiul Harvas" avea să afle că, pe lîngă moș Vasile și el, în sufletul fetei își mai făcuse loc cineva : „Necăjitul", cum îl botezase moș Vasile pe cîinele cules de pe drumuri chiar în dimineața aceea. Spre surprinderea Anei, nu numai că marea scenă n-a avut loc, dar „unchiul" se arătase chiar impresionat.

— Am să vin pe la voi... poate chiar astă-seară. Vreau să văd cu ochii mei cîine mîncînd gogoși cu magiun. Vreau s-o văd și pe asta. În sala de așteptare a salonului intră un tînăr de statură potrivită, cu umerii puțin aduși, ciufulit de vîntul care se stîrnise dinspre mare. Avea obrajii supți, iar pomeții ușor proeminenți își motivau forma ca pentru a apăra niște ochi mari, negri, neastîmpărați și scînteietori, așa cum sînt cei ai copiilor cînd au febră.

— Costea ! rosti Ana, strîngîndu-l de mînă pe Harvas.

„Unchiul" îi urmări privirea.

— Nu-mi place țîngăul ăsta și mai ales nu-mi place că vine mereu pe-aici.

— O caută pe Tina, mai spuse Ana, șoptit, privindu-l rugătoare pe Harvas, implorîndu-l parcă să nu-l mai repeadă — așa cum făcuse zilele trecute.

Harvas se uită la ea, nedumerit.

— N-au decît să se întîlnească oriunde, oricînd, dar nu aici ; nu se cuvine... Ultimele cuvinte le rostise pe un ton atît de scăzut, încît Ana pricepu că începea să cedeze.

— Știi, nu mai au cînd să se vadă. Costea pleacă astă seară, într-o aplicație... și o să lipsească aproape trei săptămîni.

Harvas tresări și-i strînse mîna. Apoi, după cîteva clipe își ridică privirea, căutînd-o pe aceea a Anei și, vrînd parcă să se asigure că ea nu-l minte, o întrebă, oarecum emoționat :

— Adevărat ?

— Adevărat.

— Doamne, eu îl credeam un oarecare și cînd colo el e marinar ; marinar adevărat !

Rămase cu ochii aţintiţi în gol, poate spre lumile pe care le văzuse cîndva și-ntr-un tîrziu își trecu o palmă peste frunte, vrînd parcă să-și alunge niște gînduri care păreau că-l dor.

— E radiotelegrafist.

— Bietul băiat ! O fi plecînd departe...

— Da... mi-a spus Tina, dar am uitat.

— Tina ! strigă deodată Harvas.

Fata era chiar la spatele lui, la numai cîţiva paşi. Căuta privirile iubitului ei cu ochii măriţi de înfrigurarea aşteptării, dar el stătea cuminte în sala de aşteptare, nădăjduind că Tina sau vreuna dintre colegele ei or să aibă drum pe lîngă el și-atunci...

— Tina ! strigă din nou „șeful".

— Da... răspunse fata, pe un ton nesigur, datorită emoţiei care, de cîteva clipe, pusese stăpînire pe ea.

— A venit... Costea ; așa-l cheamă, nu ?

— Da, așa-l cheamă.

— Eşti liberă.

— V-aţi supărat, desigur...

— Încă nu.

— Fiţi sigur, n-o să se mai întîmple... O să-i spun...

— Da da, să-i spui, întări Harvas, pe un ton voit ridicat, să-i spui că mă supăr dacă n-o să se poarte frumos cu tine.

— Vă mulţumesc !

În ochii Tinei sclipeau lacrimi.

— Vă mulţumesc...

— Du-te odată, pentru toţi dracii de pe lume (asta era expresia lui de revoltă încă din anii tinereţii sale de „navigator") și nu lăsa omul să te aştepte.

— Mă duc... bîigui ea.

— Stai !

— Da...

— Părinţii tăi îl cunosc ?

— Da.

— Atunci totul e-n ordine, încuviință „șeful" și, spre surprinderea lui Costea, îi făcu semn să se așeze ; ba chiar îi zîmbi.

Ana se duse mulțumită la scaunul ei de lucru.

Venera Diblan tocmai trecea pragul salonului, însoțită de o bună prietenă, de Malvina Rotaru.

Malvina Rotaru era desenatoare tehnică la un institut de proiectări, înființat abia cu un an în urmă pe lîngă șantierul de construcții navale din port. Înaltă, voinică, totdeauna veselă, gata să vină în ajutorul primului om întîlnit, Malvina era tipul prietenei ideale.

Venera era opusul ei ; mai mică de statură, foarte slabă și de cele mai multe ori și foarte tristă. Lucra ca cercetător la acvariul de pe malul mării unde, în curînd, avea să ia ființă o secție de cercetări a institutului din Constanța.

Domnul Harvas le ieși în întîmpinare, arborînd un zîmbet care vroia să exprime bucuria cu care cele două femei îl fericiseră, venind la el. Se înclină adînc, întrebă pe fiecare „ce mai nou pe-acasă" și le conduse la Ana.

— Prima este doamna Diblan, spuse Malvina, întinzînd arătătorul mîinii stîngi spre Venera, cu gestul unui copil care-și pîrăște colegul.

— Nu-i adevărat, protestă Venera, lipindu-se de trupul firav al Anei, ca pentru a-i cere ocrotire. Doamna Rotaru a venit înaintea mea.

Ana rîse, cu bucuria aceea tristă a celor care n-au prea rîs în copilăria lor. Îi plăcea jocul celor două femei, dar se angaja cu stîngăcie în el, tot din pricină că nu se prea jucase pînă atunci. O admira pe Malvina Rotaru pentru veselia ei contagioasă, dar pentru Venera Diblan simțea cu totul altceva. Nu știa încă prea bine, poate că-i era foarte dragă, poate că-i era milă de ea, pentru că ori de cîte ori o întîlnea pe stradă avea privirea tristă și încărcată de preocupări grave și tainice.

— Domnișoară ! nu te lăsa impresionată de văicărelile femeii, șopti grav Malvina, de parcă s-ar fi adresat unui bărbat.

Venera rise.

— Ei bine, am să vă rog să trageți la sorți, spuse Ana și, luînd dopul unei sticluțe își duse mîinile la spate. Apoi, cu iuțeala fulgerului readuse mîinile înaintea celor două femei.

— Dreapta ! strigă Venera.

Ana desfăcu pumnul mîinii drepte și dădu la iveală dopul, așa că Malvina fu nevoită să se așeze prima, iar Venera își trase un scaun lîngă ea.

— Te rog să-i lași măcar o bătătură netăiată, șopti Venera, destul de tare ca Malvina s-o poată auzi.

— De ce ? întrebă Ana, pregătindu-și cele trebuincioase.

— Mîine îi vine soțul dintr-o manevră ; desigur, o să fie obosit, iar doamna Rotaru o să vrea să se plimbe.

Malvina rise.

— Dacă-i așa, atunci doamnei Diblan să-i tai un deget ; tot pentru liniștea soțului...

Ana o privi mirată pe Malvina, care preciză :

— Poimîine iese în probă cu tot divizionul de vedete ; trebuie să încerce niște motoare ieșite din reparație și asta o să le ia, pe puțin, o săptămînă.

— Două, spuse trist, Venera.

— Dar, parcă era vorba să-l mute de la vedete la vînătoarele de mine. O !, dacă ai ști ce bucurie domnea printre colegii bărbatului meu cînd au aflat asta... Toți spuneau că șef ca Diblan, mai rar.

O ucenică aduse apă caldă și se retrase imediat. Ana își începu lucrul, părînd absentă la discuția celor două femei. Din cînd în cînd le privea cu un aer curios, mai ales cînd pe dinaintea ochilor minții i se perinda imaginea vreunuia dintre soții celor două cliente.

Căpitanul locotenent Lazăr Rotaru era un bărbat de statură potrivită, blond, cu ochi de culoarea oțelului și obraji arși de soare și vînt. Acuma, avea aproape treizeci de ani. Se însurase pe la douăzeci, imediat după ce absolvise școala de marină militară și, din cîte spunea lumea, avea o căsnicie fericită alături de o femeie tot atît de veselă ca și el.

Malvina, mai vîrstnică decît el cu aproape zece ani, nu lua în seamă nici bîrfelile și nici „sfaturile prevenitoare ale prietenelor". Niciodată, în decursul celor opt ani de căsnicie, nu-l întrebase unde se duce și de unde vine, atunci cînd el sătea mai mult „pe uscat". Lazăr era muncitor, serios, perseverent; ajunsese comandant de navă și era pe punctul de a fi promovat.

— Se încăpățînează să rămînă la „Vedete", spuse Venera; glasul ei trăda o ciudă abia stăpînită.

— Ei, dacă ar consimți să preia divizionul de „vînătoare", l-ai avea mai mult pe acasă. Așaa... nu vezi? Bărbatul meu le plînge pur și simplu de milă; aplicații peste aplicații și cînd ajung și ei la uscat pentru cîteva zile, gata... le și trîntește o alarmă.

— Da, așa-i, încuviință Venera și gîndurile ei zburară către Ion.

Rămase cu privirile în gol și o mare tristețe i se așternu pe față.

Căpitanul de rangul trei Ion Diblan avea să împlinească peste cîteva săptămîni, patruzeci de ani. Era de o înălțime rar întîlnită, fapt care-i atrase porecla de „Uriașul", cu umeri lați și un cap de copil frumos și obraznic. Nu fusese niciodată în tinerețea lui ceea ce se cheamă un „băiat cuminte" dar... o dată cu vîrsta și mai ales cu apariția Venerei în viața lui, se potolise. Poate că ar fi ajuns mai departe pe scara ierarhiei militare, dacă năzbîtiile tinereții n-ar fi atîrnat atîta de greu în dosarul lui de ofițer. Foile calificative făcute de numeroși șefi pe care-i avusese în decursul celor unsprezece mutări „disciplinare" și altele în interes de serviciu, atestau: „Navigator excelent, bun în funcție de comandă, lucrează într-un perfect spirit de echipă, rezistent, sîrguincios, cu foarte multă inițiativă și excepțional curaj în situații critice", dar... cîteva rînduri mai jos, se putea citi: „...uneori nedisciplinat, îi plac prea mult petrecerile,...". Așa îl știau și șefii, și colegii, și prietenii, și toată lumea. Dar el se schimbase mult și de multă vreme; mai exact, de cînd o întîlnise pe Venera cu lumea ei îndepărtată, cu poezia preocupărilor

ei, cu acvariul și cărțile de ihtiologie, cu sufletul ei ciudat... Și ea aflase de pe la oameni despre „Uriașul“ și, poate că de aceea în ciuda purtărilor lui de acuma, undeva, în sufletul ei persistau chinurile îndoielii. Și chinurile astea răbufneau din te miri ce ; „astăzi nu m-ai sărutat decît o dată“, „ieri ai stat de vorbă un sfert de oră cu soția secundului tău“ (secundul se afla grav bolnav de malarie și biata femeie venise să-i spună că-i pe moarte), „la cinematograf te-ai uitat insistent la tînăra care se așezase în dreapta mea“ și cîte altele. Urmau apoi împăcările cu plîns și rugăminți de iertare, cu făgăduieli și jurăminte din partea lui că astfel de scene nu se vor mai repeta.

Într-un tîrziu, Venera fu trezită din gîndurile ei. Cineva îi pusese o mînă pe umăr. Tresări și își ridică privirea.

— Zaza !

Se sărutară.

Zaza era o veche prietenă de a ei ; prima prietenă de cînd se măritase cu Ion. Bărbatul Zazei, „Artileristul“, cum îi spuneau prietenii, era șeful unei subunități de artilerie de coastă.

— Să-ți prezint pe Malvina Rotaru, soția unui coleg al lui Ion.

Cele două femei își strînseră mîinile.

În ciuda celor nouăzeci de kilograme și a unei înălțimi de un metru și optzeci, Zaza izbucni în plîns.

— Te-am căutat și acasă și la serviciu...

— Dar ce ți s-a întîmplat ?

— Ion e pe uscat ?

— Da, dar pleacă mîine seară.

— Înseamnă că tot am puțin noroc, mai apucă să bolborosească Zaza.

Ana se ridică și aduse un scaun pentru noua clientă.

— Apă, apă ! Domnișoară, strigă Zaza, dînd semne de sufocație.

Ana aduse în grabă un pahar cu apă din care Zaza sorbi cu greu cîteva înghițituri. Mîna îi tremura foarte tare.

Trecură cîteva minute.

Domnul Harvas întrebă dacă nu e cazul să cheme Salvarea, dar Venera îl liniști și el se retrase.

— Îl mută pe Bebe !

— Unde ? întrebă Venera.

— La batalionul I, unde nu se are prea bine cu comandantul.

Zaza oftă și se porni din nou pe plîns.

— Dar e un om destul de cumsecade, interveni Malvina.

— Să crezi dumneata asta, bîigui Zaza printre sughițuri. Înseamnă că nu-l cunoști decît așa... „de bună-ziua", pe colonelul Dragomirescu ; să-l ferească Dumnezeu pe soțul dumitale... E marinar ?

— Da...

— Ei, să lucreze măcar un ceas cu el. Știu eu ce spun...

— Poate, murmură Malvina descumpănită de pornirea Zazei.

— Poate ? Zici „poate", pentru că... și fraza îi fu curmată de un nou val de lacrimi. Atîta doar că ajutorul lui Dragomirescu e un băiat de zahăr. Îl știi, Venera... „rangul II Iosub". Asta e altă stofă : ofițer de stat major, ca și Bebe ; se cunosc de mult.

— Mîine vine Ion... De fapt, ce-ai vrea ?

— Să vorbească el, la comandament, cu cineva... Nu se poate să nu cunoască acolo. Și-apoi știi și tu că soția „rangului I" Comșa, de la consiliul politic, îl simpatizează tare mult pe Ion.

Venera se încruntă.

— Nu... n-am știut.

— Ei, lasă asta, se precipită Zaza, intuind că a spus ceva care nu prea i-ar fi fost pe plac Venerei. Știi, nu numai că Dragomirescu nu-l vede cu ochi buni, dar mă gîndesc și la pericolul...

— Pericol ? întrebă Malvina, care se arăta interesată de orice fel de lucruri adevărate ori imaginare care purtau o astfel de etichetă.

— Evident ! făcu Zaza pe interesanta, continuînd pe un ton ce se vroia tainic ; am aflat de la soția unui inginer, care este vecin cu noi, că la batalionul I se vor aduce

niște arme secrete cu tragere foarte lungă și cu dispozitive de ochire... la milimetru.

— Spune-mi, o întrerupse Venera, cum arată soția căpitanului de rangul I Comșa ?

— Ha, ha ! chicoti Zaza. O urîtă de n-are pereche. E toată plină de pistrui, dar deșteaptă de nu se mai poate. Ai cunoscut-o și tu la balul promoției de anul trecut.

Venera se încruntă pentru cîteva secunde, apoi trăsăturile feței i se destinseră, fruntea i se înseninâ și un zîmbet începu să-i încolțească pe buze.

— Da, mi-o amintesc ; nu-i urîtă... e chiar nostimă. Întotdeauna spunea despre o femeie că e „nostimă" cînd nu intuia în ea o rivală.

Zaza se ridică de pe scaun, își luă rămas bun și plecă.

— Atîta rău cît aș umbla eu cu intervenții pentru Lazăr, spuse Malvina. Cred că m-ar omorî să afle că fac pe mămica cu el. Acuma e la „vînătoare", mîine dacă l-o avansa și l-o muta la purtătoarele de rachetă sau la submarine, treaba lui. Sigur că mi-ar părea rău să-l văd mai puțin pe-acasă, dar nici să-l umilesc pe la oameni...

Prietena ei părea absentă, deși se străduia din răsputeri să salveze aparențele și să manifeste interes pentru peroraţia amicei. Pe Venerea o obseda un gînd, și după un răstimp izbucni :

— Spune-mi, Malvina, cam cîte zile pe lună lipsesc cei de la vînătoarele de mine ?

— Ei... nu lipsesc un număr fix de zile... dar, cînd nu sînt aplicații ori manevre speciale, cam șapte, opt.

— Au multe alarmări de noapte ?

— Nu... Luna trecută doar două, iar luna asta, nici una.

— Ion lipsește foarte mult... Uite, mîine seară pleacă și se întoarce peste două săptămîni. Of, de-ar vrea să se mute de la vedete !

Salonul „Afrodita" își trăsese obloanele. Era tîrziu, aproape unsprezece. Harvas era tocmai pe punctul de a încheia în biroul său socotelile zilnice, cînd zgomotul unui pahar căzut pe ciment, în încăperea alăturată, îl făcu să

tresară. Privi prin ușa întredeschisă și, nevăzînd pe nimeni, strigă :

— Cine-i acolo ?

— Eu, se auzi glasul Anei.

— Bunicuțo ! exclamă el, surprins (așa o alinta) ; n-ai plecat încă ? Apoi adăugă precipitat : ce-o să zică moș Vasile ?

Fata îl privi lung și oarecum ciudat. Părea că nu-l auzise.

— Trebuie să fie tîrziu...

— Da... destul de tîrziu ; ai adormit, desigur, încercă Harvas să glumească !

— Nu, îngăimă fata.

— Atunci ?

— Mă gîndeam.

— La ce ?

— La cît de multe lucruri poți afla de la unele soții ale marinarilor.

Harvas căscă ochii mari, nedumerit. Încercă să zîmbească, ba chiar să spună ceva, dar nu putu !

— Nu e vorba, cumva, de lucruri care nu privesc o fetiță cuminte ? !

Bătrînul o apucă de mînă și, cu multă gingășie, o duse în birou, o mîngîie pe obraji și o așeză pe un scaun. Se așeză și el în fața ei, dar nu îndrăzni s-o privească. Fruntea îi era năpădită de broboane de transpirație care se înmulțeau văzînd cu ochii și Ana observă toate astea.

— Unchiule, spuse ea, apucîndu-i mîinile. Să știi că nu-i vorba de micile prostii la care te-ai gîndit.

Abia atunci își îndreaptă el privirile spre ale fetii ; părea și mai nedumerit.

— E vorba despre ceva mult mai serios... poate chiar de ceva foarte grav...

Bătrînul îi strînse mîinile, ca pentru a-i da curajul și încrederea de care presupunea că ar fi avut nevoie.

— Spune, fetița mea !

Ana își trase scaunul, lipindu-l de cel pe care stătea Harvas și vorbi în șoaptă :

— Cred că unele dintre soţiile marinarilor discută şi lucruri care nu le privesc nici pe ele, nici pe cei din jurul lor, dar...

— Dar ? interveni bătrînul, suscitat parcă de tonul misterios în care fata părea că vrea să-şi îmbrace gîndurile.

— Spuneam că ceea ce discută ele ar putea interesa pe cineva...

— Pe cine şi, mai ales, ce discută ?

— Chestiuni marinăreşti şi militare; astea interesează pe cei care vor să afle unele treburi de felul ăsta, nu crezi ?

— Ba da, bîigui Harvas şi îşi cuprinse capul în palme. Doamne, dumnezeule, niciodată nu mi-ar fi trecut prin minte aşa ceva. Şi cînd te gîndeşti, tocmai la mine, aici, la „Afrodita". Ce primejdie.

După cîteva clipe plecară.

Strada era pustie. Vuietul mării, şuierul vîntului, covorul de frunze umezit de ploaie, totul răspîndea tristeţe... Trecură de partea cealaltă a străzii principale şi Harvas îşi privi ceasul. Apoi se opri, rezemîndu-se de zidul unei case.

— Nu te simţi bine ? întrebă fata îngrijorată.

— Ba da, ba da, se grăbi el s-o liniştească.

Din nou se uită la ceas, apoi, o vreme, privirile i se pierdură în gol. Părea că se gîndeşte la ceva important.

— Acuma e prea tîrziu, spuse bătrînul, de parcă ar fi răspuns cuiva căruia i-ar fi împărtăşit gîndurile ce-l chinuiau.

Fata tresări şi-l privi mirată, iar el îi surprinse nedumerirea.

— Spuneam că e tîrziu, adică nu-i o oră la care să mai poţi telefona unui om care se scoală dimineaţa la şase.

— Pentru ce şi, mai ales, cui vrei să-i telefonezi ?

— Unui ofiţer care lucrează la... Aici, Harvas îşi curmă fraza, speriat parcă de faptul că vorbise prea mult.

Ana îl privi şi mai mirată, dar şi mai mînioasă totodată.

— Te gîndeşti la soţul vreuneia dintre clientele acelea guralive ?

— Poate, răspunse Harvas gînditor.

Fata îl observă cu atenție.

— N-ar fi mai simplu să le-o spui chiar lor ?

— Cui ?

— Celor cîteva cliente..

— Ce ?

— Să nu mai flecărească despre așa de multe lucruri care...

— A ! tresări bătrînul ; ar fi o idee... Dar, adăugă el după cîtva timp, probabil că astfel de discuții au loc de mai multă vreme...

— Din primăvară în orice caz... De cînd am venit eu.

— Asta înseamnă că, poate, făceau asta și cu mult înainte de sosirea ta aici... Și, așa după cum spui tu, cineva interesat a auzit unele lucruri și, mai ales, continuă să tragă cu urechea.

— S-ar putea, desigur, se grăbi Ana să încuviințeze, angajîndu-se cu totul în jocul imaginației bătrînului „navigator".

— Trebuie să-l prevenim neapărat pe ofițerul acela de la serviciul de contrainformații al marinei. Dacă uit cumva, amintește-mi mîine după-amiază. Vreau să te pun în legătură cu el... și să-i povestești tu, fără nici o reținere, tot, absolut tot ce ai auzit. Ar fi păcat să afle din altă parte ce se discută la „Afrodita".

II

Moartea peștelui japonez

Acvariul „Dr. Emil Racoviță" era situat într-o veche clădire care, dacă nu devenise încă improprie, începea să fie neîncăpătoare, atît pentru noile specii de pești aduse în ultima vreme, cît și pentru numărul vizitatorilor care sporea din zi în zi.

Imobilul se afla pe un dîmb, la vreo cincizeci de metri de mare și destul de aproape de rada portului militar. Era o casă simplă : o cameră de primire la parter,

biroul directorului și sala de expoziție cu bazinele din sticlă în care decorul subacvatic varia după specia peștilor găzduiți. Aici, totul imita perfect vasta lume a tăcerii.

Sus, la etajul întîi, singurul de altfel, se aflau cîteva camere de studiu, o bibliotecă și două laboratoare.

Personalul se compunea, în afară de director, dintr-un tînăr cercetător ihtiolog, din alți doi cercetători (o femeie și un bărbat), o bibliotecară, doi laboranți, un ghid și două îngrijitoare.

Și în dimineața aceea, la ora unsprezece, ușa de la intrarea principală se deschise larg, iar Alexandru Tordea — ghidul — îi întîmpină pe vizitatori cu o ușoară înclinare a capului și un „bine-ați venit" abia murmurat.

Era un bărbat aproape de cincizeci de ani, înalt, foarte slab, cu obrajii supți și tenul pămîntiu ; ochii, de culoarea cărbunelui, exprimau un fel de tristețe amestecată cu o ciudată indiferență. De cele mai multe ori, nu-și privea interlocutorul, asta poate și datorită unei deformări profesionale, pentru că mai întotdeauna, cînd dădea explicații, privea obiectul și nu pe cel căruia îi dădea lămuririle cuvenite.

De data asta părea mai vesel. „Îi plăcea să aibă lume multă în jurul lui", spuneau colegii, în ciuda faptului că ducea o viață destul de retrasă. Trăia singur de multă vreme... cel puțin așa știau cei de la acvariu. N-avea prieteni, refuza orice invitație și nu primea vizite. În urmă cu un an acceptase o invitație a Venerei Diblan. „Da, da, își aminteau unii, Venera l-a scos pe Sihastru din chilia lui". Dar asta s-a întîmplat o dată, o singură dată pentru că, se pare, acea excepție de la ritmul său de viață îi făcuse mult rău. A doua zi nu venise la serviciu și poate că nici în ziua următoare n-ar fi venit dacă Venera, împreună cu soțul ei, alarmați de lipsa lui, nu l-ar fi vizitat.

L-au găsit singur. Nu l-au întrebat nimic și nici el nu le-a dat vreo explicație. Au reușit să-l scoată din casă și s-au plimbat pe malul mării pînă tîrziu, noaptea. Cînd s-au despărțit, Alexandru i-a cerut căpitanului Diblan două sute de lei și apoi, fără să-și ia rămas bun de la ei, s-a smuls din loc, plecînd grăbit spre portul comercial.

În dimineața asta, Alexandru Tordea părea bine dispus ; un grup alcătuit din cincizeci de vizitatori inundă sala de așteptare. Oamenii aveau chipuri vesele și păreau nerăbdători.

Își luă varga subțire, confecționată de el dintr-o creangă de alun și invită grupul să-l urmeze. Treptat avea să uite de însingurare și de celelalte necazuri, de anonimatul în care trebuia să trăiască din pricini pe care nimeni încă nu le aflase. Acum avea să trăiască cu adevărat, să redevină cel care poate că fusese ori ar fi dorit să fie.

Astfel de ocazii i se ofereau destul de rar, pentru că grupuri așa de numeroase, ca cel de astăzi, veneau rar.

— Am descuiat, spuse o îngrijitoare, trăgînd perdeaua de catifea care masca ușa ce ducea direct în sala mare a acvariului.

Alexandru Tordea se întoarse pe jumătate, schițînd un gest de invitație către vizitatori, dar rămase cu mîna ridicată și cu privirile ațintite spre ușă, unde, un bărbat cam de vreo patruzeci de ani, bine clădit, înfășurat într-o haină de ploaie, abia își făcuse apariția, pierzîndu-se printre ceilalți.

— Poftiți ! izbuti ghidul să rostească.

Și, întorcîndu-se brusc, intră în sala mare, urmat de toți vizitatorii. Bucuria dispăruse de pe chipul său.

Începu explicațiile cu glas trist, cînd și cînd nesigur. În semiîntunericul cu care ochii săi erau deprinși, observă că silueta bărbatului îmbrăcat cu haină de ploaie se desprinse din grupul vizitatorilor și se furișă în mijlocul acvariului.

Din pricina emoției, poate, ghidul făcu o pauză, și liniștea de o clipă sau două fu tulburată de zgomotul produs prin spargerea unui obiect de sticlă. În sală se răspîndi rumoarea vocilor vizitatorilor surprinși, iar un glas de femeie strigă : „Lumină ! Faceți puțină lumină !“ Urmară cîteva secunde de liniște, după care din nou rumoare. Murmurului de glasuri speriate ori nedumerite i se suprapuse zgomotul unor pași. Cineva scăpără un chibrit și flacăra lui proiectă pe un perete o umbră care se îndrepta spre ușă dar care se opri brusc.

— Nu-i voie ! strigă ghidul cu disperare și omul se supuse, stingînd imediat chibritul. Apoi reîncepură explicațiile și o dată cu ele zgomotul de pași se făcu din nou auzit. Apoi o trîntitură de ușă, urmată imediat de alta și totul reintră în normal. Ghidul părea că se cam grăbește, relatările lui deveniseră din ce în ce mai scurte, chiar superficiale.

— Curge bazinul ! spuse deodată un bărbat vîrstnic, care părea a fi conducătorul grupului. Cred că are o spărtură, adăugă el și se feri într-o parte, pentru a-i da ghidului posibilitatea să se convingă.

Alexandru Tordea se trase înapoi, pipăi de-a lungul unei colcane de lemn care sprijinea plafonul, răsuci un comutator și marea sală a acvariului fu inundată de lumină. Dintr-un bazin mic de sticlă se scursese mai bine de jumătate din cantitatea de apă pe care o avusese inițial. Printre cioburi, o plăcuță albă pe care se afla înscris, cu litere ronde, numele chiriașului din micul bazin : „Peștele japonez".

O îngrijitoare își făcu apariția și începu să adune cioburile. În cadrul ușii care ducea spre scara interioară — pe unde se ajungea la bibliotecă și laboratoare — se iviră un tehnician și cercetătoarea Venera Diblan.

— Mai întîi salvați peștele ! spuse o tînără.

— Așa-i, încuviință bărbatul de lîngă ea. Nu vedeți că se pierde ?

„Nisipul de pe fundul bazinului a fost răscolit", „peștișorul plutește pe o parte", „salvați-l", răsunară alte glasuri, aproape suprapunîndu-se.

Ghidul privea năucit. Venera Diblan se apropie de bazinul spart și Tordea simți că ea venea la el și pentru el. Mergea cu pași rari, fapt care putea să te încredințeze că nimic grav nu s-a întîmplat, ori că totul va fi imediat repus în ordine. Scoase dintr-un buzunar al halatului o pensetă mare, ceru un vas cu apă proaspătă, care îi fu adus imediat, apucă cu grijă peștele japonez și-l mută în noul bazin.

Duceți-l în laborator, spuse ea îngrijitoarei, după care se adresă lui Tordea : puteți merge mai departe ; sper să

nu fie nimic grav. Zîmbi celor din grup și porni spre ușa din fund.

Luminile începură să se stingă pe rînd, două cîte două, cînd cineva strigă : „Doamnă ! Tubul !“

Venera se opri și privi înapoi.

— Ce s-a întîmplat ? Despre ce tub vorbiți ?

Cel care o reținuse se desprinse de grup și-i arătă un tub cam de cinci-șase centimetri, din care ieșeau niște pastile mici, ca boabele de mazăre tînără.

— Luați-l în laborator ! spuse ghidul.

Venera continua să privească tubul, prin sticla bazinului.

— Morfină ! exclamă bărbatul care observase primul existența tubului.

Ghidul se sprijini de Venera și ea îi simți tremurul brațului și strînsoarea degetelor care se crispau pe antebrațul ei.

Ușa care ducea spre sala de așteptare și, desigur, și aceea care dădea în stradă, se deschiseseră ; o pală de aer proaspăt și rece pătrunse în marea sală a acvariului.

— Asta-i morfină ! repetă descoperitorul tubului. Acum o să știți cel puțin ce anume a pricinuit moartea peștelui japonez, mai adăugă el pe un ton ciudat.

Urmă o bufnitură. Fusese trîntită ușa ce ducea spre sala de așteptare. Și tot atunci se auzi zgomotul unor pași grăbiți.

III

Alarmă la „contrainformații“

Ana era palidă ; cearcăne adînci o făceau să pară foarte obosită. Nu dormise aproape de loc. Moș Vasile o așteptase la colțul străzii, împreună cu „Necăjitul“ care îi sărise prietenos în întîmpinare. De îndată ce a intrat în camera bătrînului, fata s-a prăbușit pe patul lui, și el a

privit-o nedumerit. S-a apropiat de ea, pe vîrful picioarelor, și a mîngîiat-o. Ea a ridicat privirea spre ei și i-a cuprins o mînă.

Bătrînul simțea că Ana tremura.

Cîinele se aciuase la picioarele Anei, privind-o parcă cu îngrijorare, apoi își strînse coada și picioarele sub el și, după o vreme, oftă.

Bătrînul o rugă să mănînce.

— Ai să mă certi, știu asta, se prefăcu Ana că începe a se juca, dar unchiul Harvas iar mi-a adus gogoși. Vai, cum era să uit, mai spuse fata și dintr-o săritură ajunse la clanța ușii de care-și agățase și o plasă. Scoase repede o gogoașă, o rupse în două și-i oferi bătrînului o jumătate, iar pe cealaltă o dădu cîinelui.

Bătrînul mușcă distrat din bucata de gogoașă. Într-un tîrziu îi căută privirea și-i spuse șoptit :

— Bătrînii știu multe leacuri, dar vezi...

— Ce să văd ?

— Dacă nu le spui beteșugul, n-au cum să-l afle și tot netămăduit rămîi.

— Moșule !...

El încetase s-o mai privească. Aruncase nada și acum aștepta ca vînatul să muște din momeală. Intuise o „treabă serioasă“ (cum spunea în tinerețea lui, ori de cîte ori simțea că se apropie un mare banc de pești). Acuma se uita din nou pe fereastră, lăsîndu-și privirea să rătăcească la întîmplare.

— La noi, acolo... în salon, se discută vrute și nevrute, spuse fata după cîteva minute.

— Se mai întîmplă, se prefăcu bătrînul indiferent.

— Da, însă unele femei vorbesc ce nu trebuie.

— Ei... n-ai decît să nu-ți pleci urechea la vorbele lor și gata.

Ana îi istorisi totul, de-a fir a păr.

El o ascultă cuminte și, după ce termină, se duse spre noptieră și scoase din sertar cîteva pipe și două pungi cu tutun. Îi făcu semn fetei să se apropie, și fata se așeză lîngă el.

— Uite, sfatul meu este că și tu și Harvas ar trebui să vă vedeți de treabă. Cine are de auzit, aude și fără voi.

— Tocmai că aude prea multe. De pildă, doamna Diblan sporovăiește nu numai despre ce-o fi aflînd de la bărbatu-său, dar și despre tot ce-i spun, pesemne, celelalte femei pe care nu le slăbește o clipă. Face ea ce face, și mai smulge cîte ceva de la fiecare dintre ele.

— O fi făcînd-o din gelozie, pentru omul ei... Știi, așa vorbește lumea.

— Unchiul Harvas crede că așa-zisa ei gelozie ar putea să fie doar o mască și că...

— Să-l ia dracu de idiot bătrîn...

— Acum ce să fac ?

— Hai să mîncăm, că îndată se crapă de ziuă și trebuie să prinzi puteri. Te așteaptă sarcini mari din partea tovarășului ofițer de la contrainformații, spuse bătrînul pe un ton batjocoritor.

Ana îl privi mirată și-l întrebă :

— De ce crezi asta ? Îi spun omului ce-am auzit și pace.

— Ha, ha ! rîse sacadat bătrînul. Așa-ți închipui tu.

— Așa mi-a spus unchiul Harvas.

— Pentru ce nu vă duceți acolo, la sediul securiștilor ?

— Nu știu, bîigui fata.

— Faci cum crezi ; poate că tu vezi mai bine lucrurile astea... Mie, unul, îmi pare rău de biata doamnă Diblan. Păcat !

Își dezbrăcă surtucul, o sărută pe frunte, ca și în celelalte nopți cînd o trimitea la culcare și se duse în camera lui. Era patru dimineața.

Luminile au ars într-una în ambele camere. Nici unul dintre ei nu avea pare-se chef de somn.

Pe la șapte, cînd începu să se lumineze de ziuă, Ana întredeschise binișor ușa care dădea în camera bătrînului și, spre surprinderea ei, îl văzu așezat la o măsuță dinspre capătul patului, aplecat asupra unei foi de hîrtie. Scria. Locuia de opt luni la el, dar în postura asta nu-l mai văzuse. Moșul părea adîncit în cele ce făcea și Ana rămase în pragul ușii continuînd să asculte cum silabisea în șoaptă fiecare cuvînt pe care îl așternea cu o mînă nu prea obișnuită să scrie. După efortul pe care-l făcea și după

ritmul rar în care mișca tocul de lemn de care legase cu ață o peniță „klaps", ai fi crezut că desenează ceva destul de complicat de care, cu greu își mai aducea aminte.

— N-ai închis ochii toată noaptea, așa-i ? rosti el fără să-și întoarcă privirea spre fată.

— Așa-i, dar cred că nici dumneata...

— Nici eu... nici eu... încuviință bătrînul, punînd tocul jos. Apoi se răsuci pe scaun și o privi lung. Ochii lui păreau obosiți și aveau o fixitate înspăimîntătoare.

— Ar trebui să te odihnești, încercă Ana să-l convingă.

Bătrnîul sări de pe scaun și chicoti :

— Hi-ha ! Ia te uită ce obosit sînt și prinse a țopăi prin odaie. Nici prin minte nu-mi trece să mă culc acuma. Uite, fac ceaiul și pe urmă plec în oraș.

Ana veni lîngă el și-i mîngîie obrajii.

— Unde pleci ? șopti ea îngrijorată.

— Pînă la tutungerie ; cumpăr o marcă și pun scrisoarea la cutie. Asta-i tot.

În aceeași zi, în care avusese loc incidentul de la acvariul „Dr. Racoviță", pe la ora prînzului, domnul Harvas se întîlnea cu Ana, nu departe de locul în care se despărțiseră cu paisprezece ore mai înainte.

Ploua torențial ; amîndoi purtau haine groase și umbrele.

Harvas părea îngrijorat, preocupat, abătut.

— Trebuie să-i telefonăm, spuse el.

— Păi, nu l-ai anunțat pînă acuma ?

— Nu... adică i-am spus că o să venim, dar...

— Mergem acolo ?

— Nu tocmai ; pe undeva... pe-aproape. Știi, m-am înțeles cu el să-i telefonez cînd ajungem chiar lîngă serviciul de contrainformații. La vreo cincizeci de metri e o cofetărie... Mi-a spus că iese imediat și vine să se întîlnească cu noi.

— Atunci să mergem.

Unchiul Harvas își consultă ceasornicul ; apoi, o luă de braț pe fată și porniră spre port. Cînd ajunseră în locul unde se afla acvariul, se opriră cîteva clipe ; marea le oferea un spectacol emoționant : gemea și se văita din

adîncuri, se zbuciuma, plîngea parcă toate suferinţele care au fost şi care mai aveau să fie pe lume, iar lacrimile ei se înălţau în trombe înalte, uriaşe.

Ana se strînse, înfricoşată, de braţul lui Harvas.

— N-ai mai văzut aşa ceva, nu ?

— Nu, murmură fata ; niciodată...

Fraza îi fu curmată de sirena unui vapor care se apropia de rada portului comercial şi, o dată cu anunţarea sosirii, cerea pilot.

— Ehei, frăţioare ! exclamă „unchiul Harvas", nu prea văd eu ce drac de om s-ar încumeta să iasă la larg cu şalupa, pe o vreme ca asta.

— Şi-atunci, ce o să se întîmple ?

— De ! S-ar putea să ancoreze la cîteva mile de ţărm şi s-aştepte vreme mai bună... Asta, dacă l-o ţine ancora şi nu l-or smulge valurile.

— Dar dacă-l smulg ?

— Atunci s-a zis cu el. Îl duce apa unde vrea ea ; ştiu bine asta, că doar pe o astfel de vreme mi s-a întîmplat şi mie necazul ăla cu naufragiul.

— Şi n-a venit nimeni să vă ajute ?

Unchiul Harvas suspină adînc şi nu-i răspunse.

Ana privea înspăimîntată spectacolul care, în imaginaţia ei, dobîndea proporţii de apocalips.

— Vreau să ştiu dacă nimeni nu se va duce în întîmpinarea vasului care cheamă în ajutor, strigă ea, cînd urletul sirenei din larg se făcu iar auzit.

— N-ai cum.

— Ba da, hai să mergem în port. Poate că ei n-au auzit.

Harvas zîmbi trist :

— Fii liniştită, au auzit.

— Atunci de ce nu se mişcă nimeni ?

— Poate că o să se mişte...

— Cînd ? Cînd n-or mai avea ce să salveze ?

Ana se smulse de lîngă el şi-i strigă :

— Aşteaptă-mă la cofetărie.

Santinela de la intrarea în rada portului militar păru surprinsă de apariţia Anei.

Fata tremura ; ochii ei ieșiți din orbite de-atîta fugă îl impresionară pe ostașul santinelă care o întrebă pe cine caută.

— Pe general ! Pe cel mai mare !

— N-avem general, spuse cu blîndețe ostașul și ridică receptorul. Dați-mi legătura cu tovarășul comandant de divizion. Așteptă cîteva clipe și reluă convorbirea : tovarășul comandant ? Să trăiți ! Ostașul santinelă de la punctul de control.... E aici o tovarășă care... am înțeles ! Caporalul de schimb o va conduce la dumneavoastră...

Diblan rămase adînc mișcat de „sufletul de marinar" al Anei care, la rîndul ei se simți impresionată de temperamentul, curajul și omenia „Uriașului".

Se consultă cu cei din portul comercial, apoi ceru încuviințarea cuiva mai mare decît el și, pe un ton care nu îngăduia comentariu, hotărî : „Am înțeles ! Ies la larg pe răspunderea mea". Se ridică de pe scaun și apăsă pe butonul unei sonerii. Un marinar cu banderolă roșie, purtînd însemnele „ofițer de serviciu" deschise ușa. „Uriașul" ordonă scurt : „Echipajele de pe vedetele 601 și 600, adunarea pe nava bază. Vedeta 501 gata de marș !" Tînărul rosti scurt „Am înțeles !", salută și, simultan, făcu o jumătate de întoarcere la stînga ; apoi dispăru.

Ana părea că se liniștise. Omul din fața ei nu întrebase prea mult, nu vorbise prea mult și, aparent, fără chiar să mai stea mult pe gînduri, luase hotărîrea aceea supremă : și acum îi mai răsunau în urechi cuvintele lui : „Pe răspunderea mea !" „Ies în larg, pe răspunderea mea !" Dar vremea ? Marea asta despre care auzise atîtea rele și pe care o văzuse astăzi, cu ochii ei, atît de înfricoșătoare... Și vremea era a lui ? Și marea ? Omul ăsta, despre nebuniile căruia vorbiseră zeci de garnizoane, nu se temea de nimeni ? Nici de marea cea rea ?

„Uriașul" îi ghicise gîndurile, probabil, pentru că veni lîngă ea și o bătu, bărbătește, pe umăr.

— Asta-i o vreme tocmai bună pentru bobocii mei. Știți, domnișoară, am niște băieți noi, veniți doar de vreo cîteva luni ; ăștia încă n-au apucat o „mare adevărată", așa că o să le prindă tare bine.

— O să-i salvați, nu-i așa ?

Diblan rîse din toată inima.

Tînărul ofiţer de serviciu intră şi raportă că ordinul a fost executat.

— Hai pe punte !

— Întreb, tună „Uriaşul“ cine vrea să iasă cu mine, la larg, acuma, în clipa asta ? Am nevoie de şase oameni. Precizez că nu-i un ordin şi, dacă vă temeţi, plec singur. Voluntarii, trei paşi înainte !

Puntea fu cutremurată de înaintarea spontană a celor două echipaje.

— Şoimii mei ! Dragii mei ! urlă de bucurie „Uriaşul“. În zece minute amîndouă vedetele, gata de luptă şi marş ! mai spuse el.

„Mola pupa ! mola prova !“ *, răsunau încă în urechile Anei, ultimele ordine ale „Uriaşului“. După aceea, un subofiţer o conduse pînă la poartă, iar santinela o salută milităreşte şi asta păru să-i facă o mare plăcere.

Ploaia continua şi Ana mergea cu umbrela strînsă. I s-ar fi părut o împietate să se apere de nişte bieţi stropi de apă, în timp ce „Uriaşul“ şi „şoimii“ lui înfruntau marea cea haină.

Ce mult şi-ar fi dorit ea un asemenea bunic, ori un asemenea tată... Şi, de ce nu, un logodnic sau chiar un şoţ ? Ce mîndră ar fi fost alături de un astfel de om !

Vîntul şi ploaia avură darul s-o trezească din gîndurile astea şi să-i amintească de faptul că unchiul Harvas o aştepta ca s-o prezinte ofiţerului de la contrainformaţii, căruia ea trebuia să-i povestească tot ce auzise discutîndu-se la „Afrodita“. Grăbi pasul, şi noile gînduri păreau s-o copleşească tot mai mult. De ce-i era milă lui moş Vasile de doamna Diblan şi pentru ce nu se gîndise la soţul ei, care era cu-adevărat un om de nădejde ? Nu, hotărît lucru, aici moşul greşea. Ea însă nu va greşi, îi va spune ofiţerului de la contrainformaţii tot, absolut tot ce

* Ordin de desprindere a parîmei de baba şi recuperarea ei la bord. (Parîmă : funia care leagă vasul de chei ; baba : pilonul de care e legată funia cu care se fixează vasul la chei).

au discutat unele cliente, printre care și Venera Diblan. Da, va spune totul, pentru că dorea cu-adevărat să-l apere pe „Uriaș".

Cînd intră în cofetărie, Harvas îi spulberă teama că ar fi putut s-o certe. O întîmpină zîmbind, și-i spuse :

— Ei, sufleţelule, i-ai salvat ?

Ana zîmbi și-i întinse mîna, bărbăteşte, aşa cum făcuse „Uriaşul" cu ea.

— Cred că da ; și-apoi, erau acolo nişte boboci care nu păreau să fi cunoscut „marea cea adevărată".

— Asta de unde-o mai ştii ? păru Harvas impresionat. Asta-i expresie marinărească.

— Astăzi am învăţat multe lucruri, se sumeţi ea. Şi-acum, haide să telefonăm.

Cofetăria era destul de încăpătoare ; avea vreo treizeci de mese dispuse într-un semicerc închis de frigiderul-vitrină, în spatele căruia două vînzătoare tinere se plictiseau. Doar patru mese erau ocupate, în afară de aceea la care se aşezase Harvas. Spre uşa de la intrare un tînăr, singur la o masă, ţinea lîngă el o valiză. Judecînd după etichetele numeroase care-i împestriţau geamantanul, părea să-nu fie de prin partea locului. Mai spre mijlocul semicercului, un bărbat, trecut nu prea mult peste treizeci de ani, discuta cu un bătrîn o problemă de tehnică și, vrînd să-i argumenteze, probabil, justeţea afirmaţiilor sale, scoase dintr-o servietă o riglă de calcul și o revistă de ştiinţă și tehnică.

Bătrînul vocifera într-una, contrazicîndu-şi interlocutorul. Toate astea părură a-l distra pe Harvas de cum intră în cofetărie. La capătul celălalt al semicercului, o masă rotundă era ocupată de o doamnă între două vîrste care se străduia din răsputeri să-și convingă pechinezul că frişca este un aliment foarte hrănitor ; alături de ea, la o măsuţă dreptunghiulară, un băiat și o fată îşi dădeau unul altuia, cu linguriţa, înghe ţată.

Cînd Ana intră în cofetărie, tînărul care stătea la masa de lîngă uşă o privi atent, iar cuplul de îndrăgostiţi încremeni într-o atitudine cu adevărat caraghioasă, cu linguriţele întinse unul spre gura celuilalt. Cît de mult l-ar mai fi distrat pe domnul Harvas tabloul acesta dar, iată că, apariţia Anei îl sustrase de la observarea de mai înainte.

Una dintre vînzătoare se apropie de masa lor și o întrebă pe Ana dacă dorește ceva.

Fata refuză, motivînd că se grăbește și-l îndemnă pe Harvas să se ridice de pe scaun.

Cînd se apropiară de telefonul public, așezat lîngă intrare, Harvas îi propuse să-l cheme pe ofițer chiar în cofetărie, dar Ana nu-i împărtăși părerea. Ea dorea ca întîlnirea să aibă loc într-un cadru mult mai „conspirativ", în vreo speluncă, sau cam așa ceva, cum citise cîndva într-o carte de aventuri.

— Bine, cum vrei, spuse unchiul Harvas și formă un număr de telefon. Interior cinci-opt-nouă, ceru el, cînd vocea de la celălalt capăt al firului îi răspunse. Cu tovarășul căpitan Tudor Voinescu, vă rog...

Se scurseră cîteva clipe care i se părură Anei fără de sfîrșit. Apoi, Harvas reluă convorbirea.

— Da, eu sînt ; Harvas ! Vă puteți întîlni cu noi ?... Bineînțeles, e lîngă mine.

Ana se înfioră toată ; fără îndoială că despre ea era vorba ; cu ea dorea să vorbească ofițerul...

— Perfect ; atunci venim spre dumneavoastră și ne întîlnim în drum... Am și plecat.

Harvas agață receptorul în furcă și se întoarse zîmbitor spre Ana !

— Ei, abia acum ai să începi să cunoști și tu „marea cea adevărată", spuse el, parafrazînd-o. Îi oferi brațul și ieșiră luînd-o din nou pe strada care ducea la acvariu.

Marea nu se liniștise, iar la orizont se zăreau — foarte greu, ce-i drept — niște puncte mișcătoare.

Pe Ana o fulgeră gîndul că acolo se afla „Uriașul" cu „șoimii" lui și asta-i umplea sufletul de bucurie. „Om de ispravă ! A vorbit puțin... a spus doar *pe răspunderea mea* și oamenii s-au dus cu el, fără *ordin* ! O să-l apere, trebuie să-l apere pe „Uriaș", cum o putea mai bine."

Dinspre clădirea în care își avea reședința serviciul de contrainformații al marinei militare, se îndrepta spre ei un bărbat înfășurat într-o pelerină de ploaie. Era înalt, bine legat și mergea cu pas rar, legănat, de parcă s-ar fi aflat pe puntea unui vas legănat de valuri. După cîteva clipe, bărbatul se apropie de ei și se opri, salutîndu-i. Avea obrajii osoși, bărbia puternică, părul negru și ochii mari,

pătrunzători, neastîmpăraţi. Zîmbi, dînd la iveală un adevărat şirag de perle.

Harvas făcu prezentările.

— Tudor ! Mă numesc pur şi simplu Tudor ! accentuă noul venit. Aşa vreau să rămîn pentru dumneavoastră, adăugă el pe un ton hotărît.

De emoţie, Ana îşi uitase mîna într-a lui.

„Ce mînă mare şi puternică, gîndi fata, pare chiar mai vînjoasă decît a „Uriaşului".

— Unde mergem ? întrebă Harvas.

— Oriunde, răspunse Tudor, privind-o stăruitor pe Ana, apoi adăugă : de cît timp dispuneţi ?

Ana îl privi întrebătoare pe Harvas.

— O oră ! răspunse bătrînul în locul ei.

— Foarte bine. Luăm o maşină care să ne ducă pînă la prima comună. Nu-i departe ; şi-apoi, dacă domnişoara doreşte, putem lua şi masa acolo, la camping.

Trăsese în plin şi nu-i fu greu să-şi dea seama de asta, judecînd după licărul de încîntare care se aprinsese în ochii Anei.

— Dacă unchiul vrea !...

— Eu pe dumneavoastră v-am întrebat ! se arătă contrariat ofiţerul.

— Evident, tu hotărăşti, adăugă Harvas.

— Atunci, mergem !

În ciuda faptului că sezonul trecuse de mult, restaurantul campingului „Delfinul" era încă deschis, iar cei trei drumeţi găsiră cu greu o masă. Mai bine-zis, li se pusese o masă, pentru că gestionarul, de îndată ce-l văzu pe Tudor se apropie de ei şi-i salută cu multă deferenţă, iar lui i se adresau cu „Să trăiţi !", întrebîndu-l în şoaptă : „Sînteţi în interes de serviciu ?", ceea ce produse o puternică impresie asupra Anei.

— Nu, răspunse Tudor ; sînt cu logodnica mea şi cu unchiul ei şi vreau să cred că n-ai să ne laşi să plecăm flămînzi de-aici.

Gestionarul zîmbi şi făcu semn unui ospătar :

— O masă !

— Păi, vedeţi...

— Iei masa din biroul meu, pui o față albă și mă ajuți să servesc. Unde preferați ?

— Lîngă sobă, spuse Ana.

Ospătarul se făcu nevăzut și, după cîteva clipe, Tudor, Ana și Harvas se găseau în fața unui aperitiv.

— Cîtă lume ! se miră Ana la un moment dat. Întotdeauna e așa de aglomerat restaurantul ăsta ?

— Da, răspunse Tudor, pentru că la numai cîțiva pași se fac niște cercetări arheologice. Vechiturile astea atrag tot atît de mult pe oameni precum atrăgea odinioară far-west-tul pe căutătorii de comori sau, astăzi, amplasamentele militare, pe spioni.

Spusese toate astea cu tonul cel mai firesc din lume și, fără s-o privească, își continuă masa.

Într-un tîrziu, Tudor scoase un porțtigaret, o piesă frumoasă din baga, și își aprinse o țigară. Ana întinse mîna, vrînd parcă să mîngîie obiectul acela atît de frumos. Spre surprinderea ei, Tudor sări imediat de pe scaun, se scuză, deschise precipitat tabachera și-i oferi țigări.

— Nu... nu fumez, bîigui ea. Mi-a plăcut și am vrut doar așa...

— O să aveți și dumneavoastră una la fel, vreau să spun tot din baga.

— Dar nu fumez, repetă ea stingherită, îmbujorîndu-se.

— Nu-i nimic. O să vă păstrați acolo însemnările.

— Însemnările ?

— Da, zîmbi Tudor, însemnări pentru noi : cine și ce discută, cînd anume, cine mai era de față... martorii nu trebuie uitați niciodată...

După ce-l ascultă o vreme, Ana consideră de datoria ei să-l prevină pe ofițer în legătură cu neplăcerile care l-ar putea aștepta pe căpitanul de rangul trei Diblan, datorită sporovăielilor soției acestuia, cu toate că pînă atunci nu scosese nici o vorbă despre Venera și celelalte cliente.

Tudor ceru lămuriri și ea i le dădu cu lux de amănunte, cu „metodă" chiar, după cum avea să remarce ofițerul, lăudînd-o.

Ospătarul aduse desertul.

Harvas se uită la ceas, apoi adresîndu-i-se lui Tudor :

— Eu, unul, am cam întîrziat,

— Doar n-ai să ne părăsești, pentru încă cinci minute, atît mai stăm.

— Bine, atunci mai rămîn, consimți bătrînul.

Tudor își mai aprinse o țigară, iar Ana decoji o portocală.

— Iertați-mă, șopti Tudor, gesticulînd timid și oarecum dezordonat, cu amîndouă mîinile, vreau să punem la punct cîteva lucruri, firește, în funcție de timpul de care dispuneți...

— Lucrez o săptămînă dimineața, o săptămînă după-amiaza.

— Perfect... Acuma, știți, se pune și problema unor cheltuieli suplimentare...

— Cheltuieli !? Despre ce fel de cheltuieli vorbiți ?

— Cum să vă spun, păru Tudor cam încurcat, deși doar în urmă cu cîteva minute făcea impresia unui om cu conduită de oțel, știți, se obișnuiește între prietene... mici cadouri.

Ana rîse.

— Dar prietenele mele sînt niște fete modeste, ca și mine. Iar pentru darurile pe care le fac lor, pot cheltui din salariu...

Tudor zîmbi îngăduitor.

— Înțeleg, dar va trebui să legați și alte prietenii, poate mai pretențioase.

— Adică ?

— Iată, spre exemplu, cu doamna Venera Diblan.

— Cum ? întrebă fata, nu fără oarecare curiozitate.

— Hm ! Să zicem că i-ați propune să-i faceți pedichiura acasă. Nu știu dacă asta ar fi calea cea mai bună, se grăbi Tudor să adauge, dar trebuie să încercăm. Să zicem să-i oferiți, la un preț derizoriu, un parfum foarte scump, că o serviți cu o ojă de o nuanță cu totul aparte... Știți, toate astea vă vor costa destul de mulți bani și, evident, folosind procedeul acesta și cu alte cliente, bugetul dumneavoastră ar avea desigur de suferit.

— Să lucrez acasă ? Acasă la clienți ? întrebă Ana, de parcă abia acum ar fi priceput cu adevărat spusele lui.

— E cel mai bun sistem și-apoi... tovarășul Harvas o să fie atît de înțelegător...

— Vai de mine, cu dragă inimă ! Numai, știți, dacă se află la „Centrală", m-am ars !

— Fii pe pace ! îl liniști Tudor. Dacă ți-e teamă aranjăm noi și la „Centrală". Apoi, adresîndu-se Anei : N-ar fi rău să lucrezi chiar și la dumneata acasă ; nu întotdeauna, evident.

— N-ar lăsat-o bunicul ei.

— Da, întări Ana, dar pentru doamna Diblan cred că ar face o excepție.

— De ce ? se arătă Tudor foarte interesat.

Harvas păli.

— Ei, i se pare Anei că o place, încercă bătrînul să încheie discuția.

— V-am rugat să-mi spuneți, insistă Tudor, de ce ar fi dispus bunicul dumneavoastră să facă o excepție pentru Venera Diblan ?

Ana tresări. Își dădu imediat seama că nici ea, nici Harvas nu rostiseră numele mic al doamnei Diblan. Atunci ? De unde știa ofițerul de la contrainformațiile marinei militare numele ei complet ? Oare, soția „Uriașului" era deja în atenția contraspionajului ?

— Desigur, vă întrebați, poate, de unde cunosc numele mic al soției căpitanului de rangul trei, Diblan, adăugă Tudor și izbucni în rîs. Doar nu-i un lucru atît de greu.

Intervenția aceasta a lui Tudor, care-i îmbrăca gîndurile ca o mănușă, o năuci pur și simplu.

— Moș Vasile crede că doamna Diblan e un om cumsecade, dar cînd eu i-am spus cîte lucruri discută și ea și alte cîteva cliente, tot soții ale unor ofițeri de marină, mi-a spus că n-am decît să n-ascult ori să-i atrag atenția. În nici un caz n-a fost... vreau să spun, nu credea că e bine să mă amestec prea mult în treaba asta.

— Mie... mie de ce nu mi-ai spus ? bîigui Harvas, privind speriat spre Tudor.

— Nu-i nimic, o asigură ofițerul. Ați făcut foarte bine că mi-ați spus și aspectul acesta. Desigur, nu-i bine — în astfel de situații — să știe prea multă lume că ați luat legătura cu noi, că ne-ați sesizat unele chestiuni care pot avea urmări grave, dar acum nu ne rămîne decît să prevenim astfel de situații. Totul depinde de dumneavoastră...

— Să-i spui că ai renunțat să mai comunici autorităților cele aflate, își dădu Harvas cu părerea.

— Dar numai dacă vă întreabă, precizâ Tudor.

— Bine, încuviință Ana, repetînd cu docilitate : „Numai dacă mă întreabă !".

— Oricum, domnișoară, informațiile dumneavoastră au o mare importanță pentru țară. Vă asigur că relatările pe care mi le-ați făcut vor stîrni o adevărată alarmă la „Contrainformații".

În clipa în care erau pe punctul de a părăsi restaurantul, tînărul cu valiza tapetată de etichete și care cu o oră mai înainte se aflase în cofetăria în care Harvas o aștepta pe Ana, trecu prin apropiere...

IV

„Constructorul de nave"

Bătrînul profesor Gheorghe Vătășanu, care ieșise la pensie de aproape șase ani, ducea o susținută activitate obștească fapt pentru care mai toți oamenii din cartierul în care locuia și moș Vasile îl prețuiau foarte mult. De aceea, la alegerile de deputați care avuseseră loc anul trecut, numele lui apăru pe lista candidaților și n-a lipsit prea mult să ajungă în consiliul popular al orașului.

Era într-o duminică, aproape de ora prînzului.

Singura încăpere a bufetului situat pe strada paralelă cu aceea pe care locuia moș Vasile, era înțesată de lume, cînd profesorul Vătășanu apăru în prag. Cîțiva dintre consumatori se retrăseseră din calea lui, salutîndu-l și făcîndu-i loc. Ochii lui scotociră o vreme încăperea, rătăcind pe chipurile oamenilor așezați la mese, pînă cînd descoperiră pe cel căutat. Făcu cîțiva pași spre tejghea și se opri la o măsuță la care moș Vasile discuta cu un marinar străin, vorbind grecește. Moșul se ridică și dădu mîna cu profesorul, iar marinarul se mută la altă masă unde se aflau cîțiva tineri care discutau tot în limba greacă. Alți tineri, poate foști elevi de-ai profesorului, se apropiară de acesta,

întrebîndu-l de ce nu a început încă să funcționeze clubul casei de cultură. Vătășanu îi asigură că reparațiile aveau să se termine chiar în cursul săptămînii următoare și ei părură mulțumiți.

— Nu sînt singur, spuse profesorul cînd moș Vasile îl invită să se așeze. Am fost cu un nepot.

Moș Vasile tresări.

— A și sosit ? întrebă el în șoaptă.

— Da, spuse pe același ton Vătășanu, chiar în ziua aia. Apoi continuă cu glas tare ! Știi, nu se împacă deloc cu nevastă-mea și pentru treaba asta nu-i nimeni vinovat decît fratele meu care, deși mi-e frate, ți-o spun fără rușine, este o scorpie,

Oamenii începură să se strîngă în jurul bătrînilor, în afară de un bărbat înfășurat într-o pelerină neagră, care stătea cu bărbia aplecată, înfiptă parcă în piept și cu ochii — probabil — întredeschiși. Părea că moțăie, pentru că deși nu-l despărțea decît o masă de aceea la care profesorul vorbea aproape strigînd, el nici nu tresări.

La fel de neinteresat se arăta și tînărul care stătea în picioare lîngă o masă înaltă și rotundă, sprijinit de peretele din fundul sălii. Un ochi mai atent putea să observe că acesta din urmă era cel care, cu cîteva zile mai înainte, tresărise la apariția Anei în cofetăria unde Harvas o aștepta, iar după scurtă vreme își întretăiase calea cu Tudor Voinescu, în fața restaurantului de la campingul situat la numai cîțiva kilometri în afara orașului.

— Fratele meu, reluă profesorul și mai înverșunat, și-a crescut singurul copil în ură față de singura lui cumnată. Ei bine, îți poți închipui pentru ce anume ?

— Nu, nu pot, se arătă curios moș Vasile și adăugă : Asta-i foarte urît. Pe-așa un om nu l-aș lăsa să-mi mai calce niciodată pragul casei. Aș uita chiar că există.

— Da, dar acuma e vorba de copilul său.

— Ce-i cu el ?

— Asta e ; copilul n-are nici o vină, el e victima nebuniei fratelui meu și nu mă pot răzbuna pe el. Nevastă-mea nu-i poate ierta obrăznicia de acum cîțiva ani cînd i-a strigat în față toată otrava cu care fratele meu i-a hrănit copilăria, iar el nu-și poate imagina că tatăl său l-ar fi mințit.

— De, se arătă înciudat și moș Vasile, nici măcar nu-l poți blestema, fiindcă ți-e frate.

Cîțiva dintre cei care erau mai aproape de masa lor abia se putură stăpîni să nu izbucnească în rîs.

— Nu-i vorba de asta, se înfurie profesorul. Important este că băiatul nu vrea să locuiască la hotel, iar la mine e cu neputință.

— Cît timp rămîne în oraș ?

— Un an... poate mai puțin... oricum, iarna asta o să și-o petreacă aici.

— A fost mutat, are treburi ? îl iscodi moș Vasile.

— Da ; e constructor de nave și o să lucreze pentru militari.

Tînărul care stătea rezemat de peretele din fundul localului se apropie puțin de masa la care discutau cei doi bătrîni și-l privi atent pe profesor. Părea să-l cunoască după felul în care se uita la el ; oricum, îl mai văzuse la cofetărie cînd discuta cu un tînăr care agita în aer o riglă de calcul. I se păruse atunci că profesorul nu prea îi acorda mult credit.

— Să-i găsim o gazdă. Uite, îi caut eu.

— Ei, dacă ai vrea !

— De ce nu ? Doar eu ți-am propus.

— Așa-i, spuse Vătășanu și rămase pe gînduri.

Bărbatul înfășurat în pelerină de ploaie căscă, își trase scaunul mai aproape de masa bătrînilor și, așezîndu-se cu spatele la ei, își continuă picoteala.

— Atunci, să mă interesez, mai spuse moș Vasile. Uite, chiar de astăzi, dacă-i grabă.

— Grabă ! strigă profesorul cu un fel de disperare în glas. Grabă, zici ? Păi bietul băiat stă ca pe jăratec ; are la el schițe, planuri, însemnări... Doar nu-ți închipui că degeaba l-au chemat cei de la armată. Are gînduri mari, băiatul... Da da ; încă de pe vremea cînd era student avea în cap un vas de luptă mic, rapid și cu un motor autopropulsat care să atingă o viteză de peste 250 de mile la oră.

Bărbatul cu pelerină tresări. Își băgă mîna dreaptă în sîn, ghemuindu-se parcă de frig, iar pe cealaltă își sprijini capul, închizînd ochii.

— Asta-i grozav ! exclamă un bărbos din asistență.

— Formidabil ! strigă un marinar mai încărunțit, de la flota comercială ; 250 de mile la oră !

— Chiar peste ! adăugă profesorul.

Tînărul care stătea în picioare se apropiase atît de mult de profesor încît, dacă acesta s-ar fi mișcat puțin, l-ar fi atins. Părea că privește, ca într-un punct fix, spatele bărbatului cu pelerină de ploaie. Apoi plecă, croindu-și cu greu drum pînă la ușă. Mai întoarse o dată capul și, asigurîndu-se că nimeni nu-l urmărește nici măcar cu privirea, șopti ceva barmanului, apoi făcu cale-ntoarsă.

— Uite, am să mă duc la văduva șefului de gară, o știi dom' profesor ; e singură și poate că i-ar prinde bine un suflet de om în casă...

— Îți mulțumesc, spuse profesorul și se întristă. Apoi, după o vreme îl privi încruntat și-i spuse pe un ton care nu-i ascundea supărarea : Eu, dacă mi-am deschis sufletul înaintea dumitale, gîndeam că atîta lucru o să-ți închipui...

— Ce ? Ce să-mi închipui ? strigă moș Vasile, speriat că profesorul se supărase.

— „Ce să-mi închipui ? Ce să-mi închipui ?" îl imită Vătășanu cu ironie. Păi, o fi și greu ! Zi mai bine că nu vrei să-mi întinzi o mînă de ajutor și gata.

Profesorul își sprijinise amîndouă palmele pe masă, vrînd să se ridice, dar moș Vasile i le acoperi cu ale lui.

— Dom' profesor, fără supărare, în casa mea e o nepoată, fată cuminte și...

— Dacă despre asta vrei să-mi vorbești, atunci îți bați gura de pomană. Tiberiu, nepotul meu o să-i fie soră, nu frate. La mijloc e obrazul meu.

Spre seară, Ana plecă grăbită de acasă, pentru a se întîlni cu Zaza Hagiu, care se oferise să cumpere bilete de cinematograf.

Cînd dădu colțul unei străduțe care se intersecta cu bulevardul din centrul orașului, simți că cineva o urmărește. Grăbi pasul, dar se auzi strigată din urmă.

— Domnișoară ! Domnișoara Ana !

Se opri și întoarse capul ; era Tudor Voinescu.

„Doamne, cum de mă oprește în plină stradă ?" gîndi ea. Doar tot el îi spusese și la prima și la cea de a doua întîlnire că pe stradă nu trebuie să se cunoască. Așa-i spusese

ofițerul, și-acuma tocmai el era acela care nesocotea consemnul.

Tudor se apropie de ea și-i zise repede în șoaptă :

— Vă rog să mă iertați ! Presupun că v-aș putea ajuta într-un fel... Mergeați așa de zorită, încît am bănuit că vi s-a întîmplat ceva neplăcut, fie dumneavoastră, fie bunicului.

Ana îl privi mirată.

— Nu, nu mi s-a întîmplat nimic. Mă întîlnesc cu o colegă, n-aș vrea să ajung tîrziu ; mergem la cinematograf.

Tudor se scuză și vru să se retragă.

— Stați puțin, strigă fata, apucîndu-l de mînecă. Oricum, mîine dimineață v-aș fi telefonat la serviciu.

— Dar ce s-a întîmplat ?

Ana îl luă de braț și făcură cale-ntoarsă pe străduța la capătul căreia se aflau.

— Tovarășe ofițer, bunicul meu a primit în gazdă un inginer. Se numește Tiberiu Vătășanu... Este nepotul unui profesor, vechi prieten cu moș Vasile.

— Și... de ce nu-l găzduiește unchiul lui ? se arătă mirat Tudor.

— Cunoaște foarte mulți ofițeri, e prieten bun cu inginerul șef al șantierului care lucrează la flota militară, dar preferă să locuiască la cineva în gazdă.

— Sînteți o mină de aur, domnișoara Ana ! De unde atîtea informații într-un timp așa de scurt ?

— De la el ; zice că este constructor de nave și că armata este dispusă să cheltuiască chiar cîteva sute de mii, pentru ca el să-și breveteze o invenție. Eu cred că-i curată nebunie să spui primului om, pe care abia l-ai cunoscut, că lucrezi la un nou vas de luptă.

— Vrea să facă pe interesantul...

— Da de unde ! Nici n-a apucat să-și despacheteze lucrurile. Și nu vă mai spun ce de planuri !

— Și pînă acum cine l-a căutat ?

— Diverși ; un comandor... Irimia sau Irimescu, un rang doi Vasluianu, doctorul Petrenco — directorul policlinicii Marinei Militare !

— Pe cine cunoașteți dintre toți cei care i-au telefonat ?

— Pe doctor ; soția lui îmi este clientă și chiar l-am văzut de vreo două-trei ori cînd a venit s-o ia acasă.

Tudor își privi ceasul.

— Ați întîrziat.

— Mult ? întrebă, contrariată fata.

— Nu, zece minute. Duceți-vă liniștită. Deocamdată nu întrebați și nu comentați nimic ; mulțumiți-vă doar cu ce vrea să vă spună chiriașul dumneavoastră.

— Și, cînd... ?

— Am să vă comunic prin tovarășul Harvas.

— Încă ceva, îl reținu Ana.

— Vă rog...

— Cred că e bolnav, chiar foarte bolnav.

— Se plînge ?

— Nu, dar așa îmi închipui despre un om care se retrage în camera lui, încuie ușa, stinge celelalte lumini, lasă aprinsă numai lampa de noapte, se întinde pe pat și își face o injecție, după care zace ca un mort. Așa l-am lăsat cînd am ieșit din casă.

Tudor tresări ; informația asta părea să-l intereseze foarte mult și Anei nu-i fu greu să observe acest lucru.

În lunea aceea ghidul acvariului, Alexandru Tordea, a venit la serviciu pe la ora opt dimineața. Ca întotdeauna, în prima zi a săptămînii, acvariul își avea porțile închise. Abia apucase să-și dezbrace paltonul, cînd una dintre îngrijitoare l-a anunțat că sus, în bibliotecă, îl așteaptă un domn. Primul impuls îl îndemnă să întrebe cum arată vizitatorul, dar se stăpîni și porni spre ușa din fund, apoi urcă scara. Ușa bibliotecii fiind întredeschisă, putu zări o pelerină de ploaie de culoare închisă cu care era îmbrăcat un bărbat ce se uita pe fereastră. Intră. Celălalt nu se întoarse.

— Ce-i nou ? întrebă bărbatul cu pelerina de ploaie.

— Nimic... murmură ghidul.

— Hm ! făcu celălalt, continuînd să privească în stradă.

— Da ! Nimic, absolut nimic.

Bărbatul înfășurat în pelerină de ploaie se întoarse brusc :

— Dar povestea de joi ?

— A, da, tresări Tordea. Un mic necaz...

Celălalt chicoti și se îndreptă spre una dintre mesele de lectură.

— Ce „mic necaz“ ? Îți pierduseși cu totul firea, Strigai ca un disperat. Ce dracu' ! Știi doar că nu te-am lăsat niciodată fără morfină. Mult, puțin, dar nu ți-a lipsit... Spune-mi ce a urmat.

— Doamna Diblan a salvat situația.

— Adică pe dumneata ! sublinie batjocoritor vizitatorul.

— Evident, se grăbi Tordea să recunoască. Despre situația mea vorbeam.

— Mai departe !

— A încercat să salveze și peștele japonez și...

— Lasă peștele !

— ...și mi-a dat tubul de morfină.

Vizitatorul se încruntă.

— Asta înseamnă că te-ai tîrît înaintea ei, mărturisindu-i că ești morfinoman. Poate i-ai spus chiar în ce mod o capeți....

— Doamne ferește !

— Atunci ?

— Cred că și-a dat seama...

— Să te ia dracu !... Cine a mai fost pe-aici ?

— A.Z. și K 200.

— Au adus material ?

Ghidul se scotoci prin buzunare și scoase o cutie de plastic, prin capacul căreia se vedeau niște pastile roșii... cam de aspectul celor de Tetraciclină. Scoase pastilele în palmă, erau vreo opt sau nouă, ce fuseseră așezate deasupra unui carton, care separa cele două funduri ale cutiei. După ce înlătură cartonul, ieșiră la iveală cîteva foițe pe care, aparent, nu se aflau nici un fel de însemnări.

— Rapoartele lor ; K 200 pretinde că trebuie să renunțăm la registre.

Celălalt nu răspunse. După cîteva clipe se ridică și porni spre ușă. Apoi, răsucindu-se brusc :

— Ce-a spus directorul despre întîmplarea de joi ?

— Mie ?

— În general...

— Mai nimic... Părea tare afectat de moartea peștelui japonez.

— Bine, să te cred.

Ghidul se ridică și el de pe scaun ; se apropie de vizitator și i se adresă pe un ton care nu putea disimula o oarecare îngrijorare :

— Pot să-ntreb... de ce ați venit astăzi și nu vineri ?

— Am o treabă săptămîna asta, vineri... urgentă, pentru dumneata.

— Acuma ?

— Dacă ai putea...

— Să văd... Poate peste o oră sau două... Ce am de făcut ?

— Verifică prin protectoarea dumitale, Venera Diblan, dacă la șantierul portului militar a venit un inginer constructor de nave ; mi se pare că se numește Vătășanu... Tipul e inventator.

V

Furtul

Noiembrie se apropia de sfîrșit și iarna începea să-și arate colții. Oamenii mergeau grăbiți spre casele lor. Ici, colo, cîțiva copii nu se dădeau duși de la joacă. Era ora șase după-amiază și Ana abia își terminase de scris însemnările pe care urma să le predea ofițerului de la contrainformații.

Soneria telefonului o întrerupse din noile sale preocupări. Ridică receptorul și, de la capătul celălalt al firului, o voce de femeie întrebă :

— Domnișoara Ana ?

— Da...

— ....Sînt dactilografa de la șantierul naval ; lucrez cu tovarășul inginer Tiberiu Vătășanu.

— Doriți, desigur, să-l chem.

— Eventual ! Aș dori mai mult să știu dacă-i acasă. I-am promis că la ora șase îi trimit o lucrare pe care i-am dactilografiat-o, așa că...

— Foarte bine, am să-i comunic s-aștepte.

— Mulțumesc ! Într-un sfert de oră lucrarea o să-i parvină ! La revedere !

— La revedere !

După ce așează receptorul în furcă, Ana privi spre ușa cu geam care despărțea camera lui moș Vasile de cea a inginerului. Ardeau toate luminile și Tiberiu se foia în jurul unei planșete ; perdeaua destul de transparentă, care acoperea geamul ușii, fusese cumpărată de noul chiriaș, nefiind însă singurul lucru adus de el de cînd se mutase acolo ; mai adusese planșeta, o lampă specială cu cuarț, un birou și, în urmă cu două zile, un fichet în care Tiberiu începuse să-și păstreze desenele și alte lucrări, de care avea nevoie pentru munca lui.

— Tibi ! îl strigă încet Ana. (Așa o rugase el să-i spună).

— Da surioară, se auzi din camera alăturată.

— A telefonat dactilografa de la șantierul naval...

— În sfîrșit ! exclamă bucuros inginerul și apăru în prag.

— Ai să primești o lucrare, peste un sfert de oră.

— O ! Asta-i și mai bine, surioară ! O să urmeze cîteva nopți albe și după aia, gata !

— Termini ? se prefăcu Ana entuziasmată. Gata vaporul ?

— Nu tocmai... ; gata o să fie abia definitivarea proiectului.

— Păi ce greutăți mai poți avea, că doar ei te-au chemat ?

— Ei surioară, nu-i chiar așa... Uite, cu toate că moș Vasile mă ceartă ori de cîte ori vorbesc de munca mea, și zău că are dreptate, ție îți pot spune totuși unele lucruri. Vorba ceea sînt și eu om și, drept să-ți spun, îmi face bine măcar să mă ascult vorbind. Știi, uneori mă apucă o deznădejde pe care nici chiar eu nu mi-o pot explica.

Se așează pe patul lui moș Vasile și-i făcu semn Anei să vină în fața lui, mai aproape. Îi cuprinse mîinile și o privi lung ; apoi continuă, fără s-o mai privească :

— Așa, din senin, se abat deseori asupra mea gînduri negre, tare negre. Vezi tu, nimic nu e prea clar în părerile mele, dar am impresia că totul stă să se năruie în jurul meu și că mai ales eu, eu, surioară, mă prăvălesc într-un abis care e în mine însumi. Atunci m-apucă un soi de ameteală,

mintea mi se înceţoşează, gîndurile mi se tulbură şi totul se transformă într-o aprigă deznădejde.

O privi din nou insistent şi-i strînse mîinile.

— Şi ştii, surioară, cum se manfiestă disperarea asta? Ei bine, îmi pierd brusc încrederea în puterile mele, în idealul meu. Uite de asta vreau să-ţi vorbesc uneori despre nişte lucruri care îmi dau perfect de bine seama că nu te pot interesa, dar spunîndu-ţi-le mi se pare că mă simt mai bine. Aşa că, pe cît îţi este cu putinţă, ascultă-mă, înţelege-mă.

— Aş vrea, şopti Ana, dar pentru asta ar trebui să ştiu şi eu cîte ceva, să am unele noţiuni...

— Ai dreptate; uite am să-ţi explic unele lucruri într-un mod simplu. Mi-ar face tare bine jocul ăsta pentru că, de multe ori, ascultîndu-mă vorbind, îmi vin idei, mă completez, îmi descopăr greşeli de raţionament... Pricepi?

— Da... mai ales...

Fraza Anei fu curmată de zgomotul strident al soneriei. Un ostaş adusese lucrarea într-un plic sigilat.

— În sfîrşit! Ei bravo! exclamă inginerul, întorcîndu-se în camera în care Ana îl aştepta, şi punînd plicul pe masă.

— Surioară, spune drept te interesează jocul nebunului din mine?

— Da! Mi se pare chiar foarte interesant.

— Îmi pare nespus de bine, se entuziasmă Tiberiu.

— Dar, mai înainte de orice, spune-mi şi mie de ce te crezi nebun?

— Pentru că stările despre care ţi-am vorbit nu sînt ale unui om normal.

— Dar nici manifestări de nebun; poate că eşti obosit, epuizat...

— Da, s-ar putea...

— Pentru asta îţi faci injecţii, nu-i aşa?

Întrebarea căzu ca un trăznet asupra inginerului.

Timp de cîteva clipe o privi cu ură; după aceea se prăbuşi pe pat şi, spre stupefacţia Anei, izbucni într-un fel de plîns ciudat. Tot trupul i se cutremura, zgîlţîit parcă de un frison puternic, iar hohotele îi erau însoţite de spasme. Mîinile îi tremurau puternic, în timp ce trăsăturile feţei i se contractară pînă la schimonosire.

Ana se sperie și se retrase cîțiva pași de lîngă pat, dar chiar atunci respirația lui se îngreună și mai tare, prevestind sufocația.

— Tibi! strigă îngrozită fata. Tiberiu! Să chem Salvarea... Să chem un doctor...!

Cu un efort de care nu l-ai mai fi crezut în stare, inginerul Vătășanu sări de pe pat, interpunîndu-se între Ana și măsuța pe care se afla telefonul.

— Să nu faci asta, te implor! În numele a tot ce ai bun pe lume, să nu faci asta.

— De ce? întrebă ea, cutremurată de amenințarea ce se făcea simțită în glasul care o implora.

— Pentru că un medic și-ar da seama...

— Despre ce? abia mai putu ea să îngăime...

Atunci inginerul mărturisi deznădăjduit:

— Sînt un ratat... un morfinoman... și dacă asta se află, sînt compromis pentru totdeauna. Și nu trebuie, surioară, așa ceva nu trebuie să se întîmple!... Vreau să-mi văd întîi visul cu ochii.

Se repezi la plicul pe care dactilografa i-l trimisese cu cîteva minute mai înainte și strigă:

— Vezi, Ana? Ăsta e visul meu, viața mea și atîta timp cît mai pot să cred în ceva, poate că nu sînt totuși pierdut. Nu-i așa? Spune, nu-i așa?

— Tibi, mă sperii...

— Spune, răspunde! Nu-i așa că un om ajuns fie și la punctul unde mă găsesc eu, un fel de epavă cu un singur catarg întreg, din cele multe cîte le-a avut, poate să mai spere că într-o zi va ajunge la liman?

— Da, Tibi...

— Uite, continuă el părînd să nu-i fi auzit răspunsul, privește hîrtiile astea... Știu că n-ai să pricepi mare lucru, dar, așa cum ți-am făgăduit, o să te învăț să înțelegi cum trebuie interpretate unele date, unele elemente și poate chiar unele calcule... Și-atunci ai să-ți dai seama ce înseamnă cu adevărat invenția mea... Privește Ana, te rog privește! Aici este doar o parte din aparatura de bord a navei mele de luptă. Și aparatura este tot de mine inventată, adaptată și pusă la punct pentru nevoile unei vedete ultrarapide cu autopropulsie. N-a existat încă un asemenea vas în flota nici unei armate din lume, după cum nici un

vas din lume nu are o asemenea aparatură ca cea inventată de mine ; aparatura mea înregistrează de la opt mile de intrarea în vreun port tot ce poate interesa în tabăra adversă : diguri, capacitate portuară, căi de acces printre balize, faruri, balize minate, pase de intrare și chiar adîncimea fundului mării. Apoi, continuă el căutînd în hîrtiile pe care le boțise tot umblînd prin ele, un microaparat electronic are puterea să detecteze barajele de mine și geamandurile hidroacustice. Știi ce înseamnă o geamandură acustică ?

— Nu... bîigui Ana, istovită.

— I se spune așa, pentru că ea depistează submarinele dușmane care eventual s-ar apropia de coasta țării noastre. Dar toate lucrurile astea aș vrea să intre în jocul nostru.

— O să-mi fie tare greu... bîigui ea, amintindu-și de faptul că Tudor o prevenise asupra obiectivelor urmărite ori aceste obiective nu erau altele decît elementele enunțate mai înainte, de către Tiberiu Vătășanu.

— O să-ți explic fiecare element în parte.

Apoi fu din nou cuprins de un tremur. Într-un tîrziu se ridică și plecă rușinat spre camera lui. Trase dintr-un sertar o seringă. După cîteva secunde zgomotul fiolei aruncate răzbătu în camera cealaltă.

Ana stinse lumina și-l văzu, prin perdeaua deștul de străvezie, injectîndu-se, punînd seringa pe noptieră și stingînd lumina.

Păstră cea mai deplină liniște și, după un timp, se îndreptă tiptil spre masa pe care inginerul aruncase, la întîmplare, documentația proiectului său, privind aparatura vasului la care lucra. Dibui locul, luă plicul — străduindu-se să nu facă nici cel mai mic zgomot și părăsi casa cu paltonul pe mînă. Era sigură că timp de o oră Tiberiu nu se va trezi.

Peste cîteva minute urma să se întîlnească cu ofițerul de la Contrainformații.

— Nu pot să iau nici o hotărîre, spuse Tudor. Toată comedia asta pare atîta de stranie... Am să raportez șefului meu...

Ana părea decepționată de faptul că omul din fața ei nu se arăta dispus din capul locului să ia vreo măsură.

Lipsa lui de inițiativă o descumpănise pînă într-atît, încît îi venea să plîngă.

— Dar cu documentația asta, întrebă ea, ce facem?

Tudor chibzui cîteva clipe, apoi scoase un carnețel pe care începu să-l răsfoiască. O să telefonez unui coleg care lucrează la laboratorul nostru...

— Foarte bine, se entuziasmă Ana. Vreți să fotografiați...

— Da, asta vreau. Desigur, cu fiecare secundă de întîrziere riscăm foarte mult, dar miza jocului pare extrem de serioasă. Chiar dacă ne aflăm în fața unui geniu, novropatul din el poate pune în primejdie secrete de stat. Trebuie să facem ceva pentru apărarea acestor secrete dar, înainte de orice, este nevoie să știm dacă ne aflăm în fața unui lucru autentic.

— Puneți la îndoială...?

— Într-o oarecare măsură da, și anume jocul. Jocul acela pe care vi l-a propus dumneavoastră, toată mașinația asta prin care caută să vă angajeze nu numai într-un dialog cu el, dar și cu alți oameni de specialitate, inițierea pe care s-a oferit să v-o facă... vedeți, toate astea mi se par o cale destul de subtilă — cel puțin în aparență — spre o atragere.

Plecă, făcîndu-i semn să aștepte și reveni după foarte scurtă vreme.

— E în regulă; peste cîteva minute colegul meu va veni să ia materialul, iar după o jumătate de oră o să i-l puteți „restitui" chiriașului dumneavoastră.

Ana zîmbi.

— Dacă am reținut exact, inginerul Vătășanu v-a spus că abia acuma, deci după punerea la punct a proiectului, vor începe greutățile pentru el, nu-i așa?

— Da.

— La ce fel de greutăți se referea?

— Vedeți, nu a precizat nimic... Pare-mi-se că era vorba de o comisie ori de un consiliu de navigatori mai experimentați care trebuie să-i avizeze construcția vasului...

— Interesant, murmură Teodor ca pentru el și rămase pe gînduri cîteva clipe. Va trebui să-i găsim un om care să-l sprijine...

— La cine vă gîndiți?

— La căpitanul de rangul III Ion Diblan !
— Formidabil ! Dar cum o să procedăm ?
— Venera...
— Se întrerupse la apropierea unui ospătar care îl informă că este căutat de un domn.
— Dați-mi hîrtiile !
Ana le scoase din poșetă și i le strecură pe sub masă. Gestul ei îl făcu să zîmbească. Se ridică și ieși din local.
Între timp, tînărul cel slab de la cofetărie, tînărul cu care Tudor își întreținuse pașii săptămîna trecută în fața restaurantului de la camping, ieși imediat din local, urmat de un bărbat mai în vîrstă.
Tudor se întoarse la masă, aducîndu-i un buchețel de violete.
— Am avut impresia că l-am zărit pe moș Vasile.
— Era singur ?
— Nu ; cu un cîine mare... Se certau ; el vorbea într-una, cîinele lătra...
Izbucniră în rîs.
— Se vede treaba că nu era de acord cu măsurile sugerate de moș Vasile inginerului... De, e greu pentru un cîine să prieceapă însemnătatea progresului, spuse el și continuă să rîdă. Știți, cred că pentru el a fost o mare decepție, momentul în care a văzut că se aduce o casă de fier... Da, da, vă asigur domnișoară, obiectul ăsta i-a pricinuit sentimentul inutilității, i-a subminat personalitatea și, mai ales, l-a pus în inferioritate față de un obiect neînsuflețit.
— Bietul de el ! murmură Ana, înduioșată.
— Vedeți, trebuie să-l scăpăm de suferințele astea.
— Bineînțeles... dar ce putem face ?
— Nimic altceva decît să creăm casei de fier un sentiment de inutilitate. Oricum, el ar suporta mult mai ușor...
Tudor scoase dintr-un buzunar o cutiuță din metal alb.
— Aveți aici un fel de plastilină ; păstrați-o ! Nu trebuie să faceți altceva decît să apăsați, cu toată puterea, cheia fișetului pe plastilină.
Ana rămase o vreme surprinsă ; apoi luă cu grijă cutiuța și o puse în poșetă.
— Spuneați ceva în legătură cu Venera...
— A, da... Ei, tot așa geloasă este ?
— Din zi în zi, parcă și mai geloasă.

— Perfect! O femeie geloasă vrea să-și aibă bărbatul cît mai multă vreme lîngă ea... Spuneți-mi, i-ați vorbit inginerului Vătășanu despre doamna Diblan?

— Daa... Nu trebuia?

— Dimpotrivă, ați făcut foarte bine.

— Vedeți, prin întîlnirea lui Vătășanu cu Venera am putea verifica pe de o parte dacă tot ce povestește ea îl interesează pe inginer, iar pe de altă parte dacă ceea ce face inginerul o interesează în mod deosebit pe doamna Diblan... Mai știi? S-ar putea ca Tiberiu s-o angajeze și pe ea în jocul lui... Oricum, doamna Diblan știe mai multe lucruri decît dumneavoastră cu privire la vapoare... nu vă rămîne decît să le faceți cunoștință...

— Cum? întrebă Ana, părînd încîntată de întorsătura aventurii. Asta însemna că Tiberiu va fi verificat, prin propria lui armă, jocul acela straniu...

— Faceți în așa fel ca mîine seară doamna Diblan să vă aștepte la ea. Aveți grijă ca la ora convenită să motivați o stare de ameteală, sau cam așa ceva, față de inginerul Vătășanu și rugați-l să vă însoțească pînă la clientă. Apoi, cînd ajungeți la poarta casei, simulați că ameteala care v-a cuprins vă pune în imposibilitate să urcați scara și, iată-vă împreună cu omul nostru în locuința căpitanului de rangul trei, Ion Diblan.

— Bine, dar Tiberiu o să mă lase acolo și...

— Nu, n-aveți nici o grijă; Venera o să-l rețină, fie chiar și cu forța, dacă va fi nevoie.

— De ce credeți asta?

— Pentru că, în cursul dimineții, dumneavoastră îi veți mărturisi în amănunțime planul aducerii inginerului în locuința ei și ea vă va deveni complice.

Ana păru năucită. Din mintea ei dispăruse orice brumă de înțelegere; nu mai pricepea nimic...

— Totul depinde de interesul pe care o să i-l suscitați în privința inginerului, accentuînd pe perspectiva că Vătășanu l-ar putea alege pe soțul ei ca principal consilier de navigație, fapt care l-ar reține la uscat pe Diblan, cel puțin pînă la primăvară.

„Deci ăsta este punctul nevralgic", își spuse Ana, începînd să-și revină din buimăceală. Va să zică n-avea de făcut decît să lanseze bomba, iar Venera, încîntată

de ambalaj, o va lua în casă adăpostind-o pînă cînd va face explozie. „Grozav tip", gîndi Ana privindu-l pe Tudor, pe furiș. Omul ăsta îi dădea un sentiment de siguranță nu numai prin forța lui fizică care te izbea de la prima vedere, ci mai ales prin judecata lui profundă care-l ajuta să inventeze situațiile cu o ușurință atît de mare. Nu se putu reține și, într-un gest necontrolat, mîna ei se întinse spre a lui, strîngîndu-i-o.

Tudor tresări și o privi contrariat.

— Vreau să sper că este un gest prietenesc, de încurajare, murmură el, oarecum stingherit.

— O, desigur, încuviință Ana, și obrajii i se îmbujorară.

Tudor îi sărută mîna și vru să-i mai spună ceva, dar tocmai în clipa aceea ospătarul îi puse dinainte un plic; erau hîrtiile inginerului Tiberiu Vătășanu, pe care colegul lui Tudor le și fotocopiase.

Ana ie vîrî cu grijă în poșetă.

— Ce-o să faceți cu fotocopiile?

Tudor zîmbi.

— O să verificăm chiar mîine, prin Marele Stat Major, autenticitatea planurilor și valoarea mizei pentru care ne batem. Ei, și-acum gîndul numai la Venera...

Apoi își închise portțigaretul și o întrebă aproape șoptit:

— Dacă vreți, putem pleca.

Așadar, seara se încheiase și încă destul de prost. Ana se ridică anevoie și el o ajută să-și îmbrace pardesiul.

Cînd ieșiră pe stradă, ea nu se mai putu stăpîni și izbucni într-un plîns de copil deznădăjduit, murmurînd printre lacrimi:

— N-am vrut... n-am vrut să vă supăr...

Tudor îi petrecu brațul pe după umăr, cuprinzîndu-i tot spatele.

Ana nu îndrăzni să mai înainteze, iar el își retrase brațul, închipuindu-și că gestul său fusese socotit necuviincios, dar ea i se aruncă la piept, agățîndu-se cu desperare de reverele hainei lui de ploaie și, ascunzîndu-și fața, continuă să plîngă în hohote.

Tudor a sărutat-o pe păr, i-a mîngîiat obrajii și fata a încetat să mai plîngă ; un tremur îi cuprinsese însă tot corpul.

Dinspre mare sufla un vînt rece și Tudor își desfăcu haina de ploaie adăpostind-o. Două păsări de noapte zburară pe deasupra lor, scoțînd sunete ascuțite.

— Se caută... murmură Tudor.

— Or să se găsească.

— Da... Principalul este că se aud una pe alta. Nici sufletele nu se văd, dar se aud...

Și își luară rămas bun.

•

Cînd ajunse pe strada pe care locuia, Ana auzi zgomotul unor pași grăbiți care o urmăreau. Cînd întoarse capul, îl recunoscu pe inginerul Tiberiu Vătășanu.

— Surioară ! o strigă el bine dispus. M-ai lăsat singur și ai zbughit-o pe ușă... Cît de mult te-am mai căutat...

— De ce ? întrebă ea, speriată.

— Așaa... Vroiam să mai stăm puțin de vorbă. Și-apoi, a telefonat doamna Diblan... Știi că a început să-mi placă doamna !?

•

Locuința familiei Diblan era situată într-o vilă izolată, pe aleea Alunișului care se înfunda. Apartamentul se compunea dintr-un hol în care comunicau trei camere mari, iar drumul către dependințe trecea printr-un vestibul destul de mare. Holul servea drept cameră de zi, prima odaie din dreapta era amenajată ca acvariu, bibliotecă și loc de studiu pentru Venera, în cea de a doua se afla biroul lui Ion, încărcat cu machete de nave, cu hărți, diplome și o sumedenie de trofee adunate în peregrinările sale, iar singura cameră din partea stîngă a holului servea de dormitor.

Era luni seară : căpitanul Diblan avea să revină „la uscat" abia miercuri și asta însemna pentru Venera o veșnicie. Săptămîna care trecuse și-o petrecuse rămînînd peste orele de program la serviciu și dereticînd prin casă pînă noaptea tîrziu.

Singurele vizite pe care le-a primit au fost acelea ale Anei și ale ghidului. Alexandru Tordea venise la ea neanunțat, chiar în după-amiaza aceea de vineri, cînd Venera îl salvase din încurcătura ivită o dată cu moartea peștelui japonez și cînd vizitatorii observaseră un mic tub cu morfină printre pietricelele care ornau fundul micului bazin de sticlă, spart.

Ghidul i-a adus Venerei flori și asta i-a făcut mare plăcere. Părea emoționat, rușinat și speriat totodată. A cîntat la pian, iar Venera l-a rugat să-i recite niște versuri, pretextînd că doar cu o zi înainte cumpărase operele lui Shakespeare într-o ediție de lux, bilingvă ; au comentat fidelitatea traducerii și apoi au mîncat împreună.

La plecare, Tordea i-a mulțumit și ea l-a bătut prietenește pe umăr, rugîndu-l să mai vină, oricînd și chiar neanunțat. Cînd au ajuns în vestibul, Venera s-a plîns de căldura prea mare din casă și, îmbrăcîndu-și paltonul, l-a condus o bună bucată de drum pe aleea cu pietriș, lungă de aproape cincizeci de metri, care pornea de la treptele casei pînă la poartă, căutînd să afle ce se mai discută pe seama soțului ei.

Ana îi devenise foarte dragă, mai ales după ce i-a povestit întîlnirea ei cu „Uriașul". Pentru prima dată în sufletul Venerei a răsunat durerea că nu are un copil : „o fetiță, o fetiță cu ochi frumoși ca ai Anei și cu un glas care să tremure de admirație pentru tatăl ei, pentru *omul teribil și curajos*".

De atunci, dacă trecea mai mult de o zi fără s-o vadă, se repezea la telefon, o căuta, o chema, o ruga să vină. Ana era pentru ea totul, cînd Ion se afla departe. Ei îi putea spune toate frămîntările, toate necazurile și mai ales bănuielile ei în legătură cu soțiile noilor ofițeri veniți în garnizoană. Uneori, chiar Ana îi aducea vești ; crîmpeie din discuțiile unor cliente — soții de ofițeri sau angajate civile din cadrul marinei militare — și Venera, vrînd să-și dovedească ei însăși, în primul rînd, perspicacitatea, gîndea și deducea cu glas tare, în funcție de semnalmentele aflate, a cui soție este, ce funcție îndeplinește soțul ei; ce grad are, cam pe unde locuiește, ce fel de om e, pregă-

tirea, studiile etc. Ana se arăta întotdeauna impresionată de memoria și perspicacitatea Venerei, uimindu-se și bătînd din palme ca un copil.

Cu o zi înainte, duminică, a așteptat-o toată după-amiaza. Știa că nu se simțise prea bine și n-a telefonat pînă la șapte și jumătate seara, crezînd că poate se odihnește. Dar cînd a telefonat, n-a mai găsit-o acasă. I-a răspuns un bărbat; avea o voce plăcută și vorbea foarte frumos.

A doua zi, în drum spre Consiliul popular — unde avea de rezolvat niște treburi de serviciu — Venera a trecut pe la „Afrodita".

Harvas a întîmpinat-o ca de obicei, cu surîsul lui larg. A invitat-o pe Venera în biroul lui, s-a retras. După cîteva clipe apăru Ana.

Venera o îmbrățișă și îi spuse pe un ton mustrător:

— Te-ai făcut o haimana... Așa nu se mai poate. Unde-ai hoinărit atîta vreme? O după-amiază întreagă?

— O să mă ierți, cînd ai să afli adevărul.

— Ai un iubit?

Ana roși și își plecă privirea.

Venera o luă în brațe și o sărută.

— N-am spus nimic urît, nimic rău...

— Știu, știu, bîigui Ana.

— Atunci?

— Nimic...

— Ia ascultă, se prefăcu Venera supărată, așa te primesc eu cînd vii la mine? și se ridică de pe scaun.

— Iartă-mă!

— Dacă nu mă săruți imediat, plec și nici nu mai vreau să știu de tine. Am să te las în grija domnului care mi-a răspuns la telefon.

Ana o sărută pe amîndoi obrajii și se lipi de ea.

— Păi din cauza lui am plecat de-acasă.

— De ce n-ai venit la mine?

— Abia mă puteam ține pe picioare și n-am avut curajul să mă îndepărtez prea mult.

— Dar ce s-a întîmplat? Ce ți-a făcut? se precipită Venera, neliniștită.

Ana izbucni în rîs.

— M-a plictisit...

— Vreo declarație...

— Da de unde ! Mi-a împuiat capul cu toate datele vasului de luptă pe care-l construiește, cu eficacitatea aparaturii, cu valoarea invenției lui...

— Nu cumva este un tînăr inginer care a venit doar de cîteva zile... ?

— Exact, spuse Ana mirată.

— Doamne, oare cine mi-a vorbit despre el ? A, da, da ! Domnul Tordea, ghidul nostru de la acvariu.

— O să devenim celebri, datorită genialului nostru chiriaș, spuse, ca din întîmplare, Ana.

— Chiar așa ! Domnul Tordea zice că prin oraș a și început să circule zvonul că marina militară îl plătește cu un preț enorm. Să vezi ce de admiratoare o să apară... ! Ar fi bine să te grăbești.

Cele două femei izbucniră în rîs.

— Aș ! exclamă cu ciudă Ana. Nu pare preocupat decît de nebunia lui : „Vasul de luptă cu motor autopropulsat !“ Asta e mama, tata, iubita și poate chiar propria lui existență.

— Probabil că asta-i mulțumirea lui, echilibrul...

— Dimpotrivă, e chinuit de tot felul de gînduri, de îndoieli... De pildă, aseară se temea de avizul unui consiliu, apoi se plîngea că ar putea să dea peste vreun consilier de navigație, obtuz, fricos, fără imaginație...

— În situația lui măcar atîta lucru își poate permite !

— Tocmai... El vrea să fie ajutat de un om de mare curaj, cu experiență, pe care să se bizuie și alături de care să se poată „desfășura în toată nebunia“. Așa spune. Dacă n-o să mi-o iei în nume de rău, o să-ți spun că eu m-am gîndit la soțul dumitale.

Venera tresări.

— I-ai spus ceva în legătură cu Ion ?

— Nimic... Și știi pentru ce nu i-am sugerat alegerea soțului dumitale ? Pentru că omul care va fi desemnat consilierul lui de navigație o să rămînă „la uscat“ cel puțin pînă în primăvară.

Venera se năpusti asupra Anei, îmbrățișînd-o și acoperindu-i fața cu sărutări.

— Ajutați-mă ! De cînd ne-am căsătorit, n-am stat mai mult de cincisprezece zile consecutive împreună. Poate că într-o zi ai să te îndrăgostești și ai să înțelegi ce înseamnă asta... Ana ! Te rog !

— Bine, o să încerc, spuse ea, gîtuită de emoție și de remușcări.

În clipa aceea suferea pentru jocul la care consimțise și i se părea josnic să speculeze slăbiciunea unei femei care o considera prietenă și confidentă.

Venera își scoase din poșetă o agendă din piele de culoare verde și prinse a o răsfoi. Gestul acesta calm o izbi pe Ana, pentru că el contrasta cu starea de descumpănire prin care trecuse doar cu cîteva clipe mai devreme.

— Astăzi, spuse Venera, am după-amiaza liberă... Cel mai bine ar fi după șase și jumătate... Crezi că l-ai putea abate din drum, fie chiar și pentru o jumătate de oră ?

Pentru Ana devenise totul foarte limpede. Scenei de adineauri, odată consumată, îi urmase — brusc — o alta. Improvizația redării unei stări emoționale se isprăvise, și-acum personajele discutau „cu picioarele pe pămînt". Deci, nu ideea rămînerii soțului iubit „la uscat" și alinarea așa-zisei sale gelozii bolnave stîrniseră exuberanța Venerei, ci gîndul că i se oferea un prilej — unic poate — să stabilească un contact cu un inventator de vase militare. Cîtă dreptate avea Tudor, cînd spunea că indiscrețiile minore ale Venerei miros a ispită pentru cei slabi, predispuși s-o creadă. Avea să continue jocul, dar o să fie necruțătoare. După-amiază va căuta să doarmă, pentru ca să fie odihnită și să poată sesiza chiar și cel mai imperceptibil gest. Dar dacă Tiberiu nu era cu adevărat ceea ce vroia să pară ? Și în privința lui, Tudor avea unele rezerve și Tudor nu greșea. Da da ; s-ar putea...

În mintea ei tulburarea luă locul judecății, iar imaginația i se lăsă purtată pe aripile unor viziuni năstrușnice.

— Ana ! strigă Venera după o vreme, observînd-o cum sta absentă, cu capul între palme.

— Da răspunse fata și sări de pe scaun. Ce este ? Ce s-a întîmplat ?

— Ni... Nimic, bîigui Venera. Am crezut că nu te simți prea bine.

Ana o privi atent

— Într-adevăr... am avut o ameţeală.

— Dacă n-ai să te simţi bine, să nu ieşi din casă astăzi.

„Ce ipocrită !“ gîndi Ana. După cîteva clipe reuşi să zîmbească şi să-şi expună planul conform căruia inventatorul avea să facă prima „vizită“ în casa Diblan. Venera păru încîntată.

Spre seară, aşa după cum se înţeleseseră, Venera îi telefonă şi, de faţă cu inginerul Vătăşanu, Ana promise că într-o jumătate de oră avea să ajungă la ea. După aceea, urmă simularea unei stări de slăbiciune şi, fără să mai fie nevoie să-l roage, Tiberiu se oferi s-o însoţească, părînd chiar mulţumit de prilejul care se ivise s-o cunoască pe doamna Diblan.

Ana trecu în camera ei, să se îmbrace.

Tiberiu bătu la uşa camerei şi-i strigă :

— Te aştept în curte ; s-a făcut prea cald în casă şi risc să transpir ca de obicei.

Ana auzi uşa deschizîndu-se şi închizîndu-se la loc. Ridică receptorul. Formă un număr de telefon şi-l ceru pe căpitanul Tudor Voinescu.

— Tudor ?... Aici Ana...

— Plecaţi ?

— Da. Peste zece minute.

— Bine...

Tiberiu o strigă, iar ea ieşi din casă, prefăcîndu-se grăbită.

Cînd ajunseră în centru, Ana se opri brusc, agăţîndu-se de Tiberiu. Se găseau în plină lumină.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă inginerul, prinzînd-o în braţe.

Ea nu-i răspunse, ci doar îi făcu semn să fie liniştit.

După cîteva clipe îl zări pe Tudor trecînd prin faţa unui magazin de pe trotuarul celălalt. Atunci suspină profund, îşi petrecu mîna peste frunte şi, privindu-l pe inginer, îi zîmbi.

— Mă simt mai bine ; hai !

Îşi reluă drumul.

Locuinţa Venerei era cufundată în întuneric. Doar o singură încăpere era luminată.

Pietrișul scrîșnea sub pașii celor doi vizitatori, iar zgomotul acesta înăbușea răpăitul stropilor de ploaie pe țiglele casei.

Ana apăsă îndelung pe butonul soneriei.

După cîteva secunde ușa se deschise și Venera se ivi în prag.

— Bună seara!

— Bună, Ana!

Glasul și privirile Venerei mimau surpriza.

— M-am simțit rău și chiriașul nostru s-a oferit să mă conducă.

Tiberiu se descoperi și se înclină, apoi schiță un gest care ar fi vrut să însemne că e gata să se retragă.

Venera îi întinse mîna și-l invită în casă.

Aprinse policandrul din hol, deschise ușile celorlalte camere și-i întrebă unde vor să stea.

Inginerul ezită o clipă în cadrul ușii prin care se intra în camera lui Ion.

— Intrați! îl îndemnă Venera. Aici, sper, o să vă simțiți în elementul dumneavoastră; vedete, torpiloare, hărți, busole, trofee de vînătoare...

— Nu, spuse pe un ton oarecum brutal, inginerul Vătășanu.

Cele două femei se priviră mirate, iar lui nu-i scăpă asta.

— Prefer acvariul dumneavoastră, se grăbi el să se scuze.

— Ahaa! Așadar ați fost informat că am un acvariu, spuse Venera și se strădui să zîmbească, vrînd să arate că atribuise refuzul de adineauri, și mai ales tocmai acestuia, doar curiozității lui.

— Exact. Acolo cel puțin nu o să fiu nevoit să contemplu oroarea pe care mi-o inspiră expunerea triumfătoare a celui de al doilea ciclu din existența noastră, și așa destul de neînsemnată: moartea.

Tiberiu făcu un pas înapoi și cele două femei îl urmară.

Venera închise ușa camerei de lucru a soțului ei și se îndreptă spre cealaltă încăpere. Stinse lumina plafonierei și camera rămase iluminată doar de beculețele bazinelor așezate într-o dezordine aparentă, pe mese rotunde.

Se așternu între ei o tăcere care amenința să se prelungească la nesfîrșit.

— Aici... vă place cu adevărat ? întrebă timid, gazda.

— Da, oricum e altceva... Există mișcare, viață, luptă...

— Dar în liniște.

— Aș ! Aparențe înșelătoare, ca și în viața noastră, a ființelor hărăzite cu blestemul rațiunii. Ha, ha ! izbucni el, amăgirea asta a purtat omenirea prin cele mai cumplite masacre...

— Despre ce amăgire vorbiți ?

— Despre iluzia unei false imagini privind liniștea eternă. Ăsta e jocul pe care-l întîlnim pretutindeni în existența noastră, jocul crud al vieții cu moartea. Și, fără să ne dăm seama, născocim zi de zi tot felul de variante ale acestui joc.

Se așeză.

— Iată, căutările mele și ale altora ca mine nu sînt oare un bun exemplu ? Vase de luptă, care blindate, avioane de bombardament, bombe atomice și dracu să ne ia de blestemați ! E ridicul ! Absurd ! Idiot !

— Ai s-o sperii, îi reproșă Ana, inginerului.

— Dimpotrivă, cred că-i place. Cercetătorii ăștia, cred eu, se limitează doar la o strictă observație și la acumulări de date crezînd că asta-i tot. Dar, nu cercetarea fenomenelor pure ale existenței trebuie să fie pe prim plan, ci relațiile. Asta ar trebui să vă preocupe pe dumneavoastră, cercetătorii.

— Filozofie, filozofie ! domnule inginer.

— Ce găsiți rău. În ceea ce mă privește, eu consider absolut necesară o perfectă acordare între științele exacte și filozofie. Altfel n-ar exista nici metodă, nici sistem ; nu uitați, mai ales, sistemul.

— Evident, însă trebuie să considerăm tot atît de important și fenomenul pur ; trăim doar o eră fenomenologică.

Din nenorocire văd că la dumneavoastră fenomenul primează față de sistem.

Vătășanu se ridică de pe scaun, îndreptîndu-se spre un bazin de forma unui cub perfect, în care se afla o moluscă. Dacă nu mă înșel, este o moluscă dintr-o mare caldă... o pinna !? încercă el să precizeze, privind-o pe Venera.

— Exact ! exclamă ea surprinsă.

— Prea sigur nu sînt, dar familia din care se trage, pare-mi-se poartă denumirea...

— By... căută Venera să-l ajute...

— Byssogenes !

— Sînteţi grozav !

Tiberiu dădu ocol bazinului în care se afla molusca, observînd-o din diferite unghiuri.

— Vedeţi, doamnă Diblan, la ea, fenomenul căutării unui colţ liniştit o duce spre cu totul altă situaţie decît aceea imaginată de mine, aceea a unui labirint haotic în care aflăm doar deznădejde. Ştiţi desigur că familia lor şi, mai ales, pinna nu ocupă un colţişor liniştit găsit doar la întîmplare. Nu. Aici, absurdul atinge limite neînchipuit de crude. Pinna îşi creează ea singură locul acela cu o trudă de neînchipuit. Ştiţi cît timp durează truda asta ?

— Bineînţeles, răspunse Venera, cu sîrguinţa unui elev care ştie bine lecţia ; începe din copilărie şi se termină la maturitate. Îşi sapă un adăpost în calcar, în roci de calcar...

— Perfect ! zîmbi Tiberiu. Dar ea a crescut mult de cînd şi-a tăiat orificiul de ieşire din adăpost şi acuma, la maturitate, nemaiîncăpînd prin el, molusca devine ostaticul propriei sale dorinţi şi zbateri, al propriului său ideal. E adevărat că sălaşul mult rîvnitei linişti o va apăra de multe primejdii dinafară, dar în schimbul definitivei sale captivităţi.

— Ce vreţi să spuneţi ?

— Nimic rău, mi-am exprimat doar nişte gînduri amare.

— Vreţi să trecem în camera soţului meu ? se grăbi ea să iasă din impas.

— Asta ar putea să ne facă bine, spuse Tiberiu şi toţi trei părăsiră camera de lucru a Venerei.

— Nu vă place vînătoarea, desigur, încercă gazda să reanime seara.

— Într-adevăr n-am vînat niciodată. V-am spus, doar moartea este ciclul final şi detest orice fel de final. Deşi am crescut într-o casă de oameni bigoţi, cu timpul am ajuns să mi se pară ridicul că unii oameni îşi pleacă

fruntea în fața morții, că i se spovedesc și o întîmpină cu ultimele lor puteri.

— Bine, dar de murit, murim cu toții, interveni Ana.

— Adevărat, spuse Venera, dar domnul inginer se referea — desigur — la felul în care mori, la demnitatea de care trebuie să dai dovada în fața propriei tale existențe de pînă atunci...

— Întocmai; și-apoi, se mai pune problema așteptării cu resemnare a clipei. Ei bine, eu nu doresc să mă supun nici acestei legi născocite de împilatorii omenirii, căci ce altceva sînt preceptele religiei decît îndemnuri la resemnare? Ce altceva? strigă Tiberiu.

— Dumneavoastră vedeți desigur, în prim plan, resemnarea, se arătă Ana de acord cu el, dar religia mai implică și o cunoaștere a unor conjuncturi istorice, sociale... Eu, cel puțin, așa am învățat.

— Minciună! strigă din nou Vătășanu.

— Eventual, surîse Venera, dar psihologia unor epoci n-o poți neglija.

— Psihologie? Poate...

— Pe semne că treceți printr-un moment greu, spuse Venera aproape în șoaptă.

— Da, interveni Ana, mi-a mărturisit chiar acum cîteva ore că așa i se întîmplă ori de cîte ori se află în pragul unor mari realizări.

— Și soțului meu i se întîmplase, ce-i drept destul de rar, și atunci abia intuiesc unele frămîntări care-l tulburâ, dar cu el nu-i chip să discut, să analizez. Odată-l aud: „Nu-ți face griji din pricina mea, sînt bărbat!" Și cu asta îmi închide gura.

— Sînt și oameni tari, doamnă Diblan. Din nefericire, eu nu fac parte din categoria lor.

— De ce spuneți asta?

— Hm! Pentru simplul motiv că eu îmi strig disperarea, și asta mă caracterizează, cred, suficient.

Tiberiu se ridică din fotoliu și se îndreptă spre macheta metalică a unui vas.

— E macheta vedetei „Uragan", îi explică Venera. Pe ea și-a început cariera soțul meu: patru luni secund... apoi comandant.

— Cine știe de cînd o fi fost vîndută la fiare vechi ; spuse Ana.

— Nu, încă nu...

— Mai există, interveni Tiberiu.

Venera îl privi mirată, în timp ce el se îndrepta spre macheta unui alt vas.

— Vă place ?

— Oarecum... postul mitraliorului nu-i prea fericit amplasat. S-ar putea să fie jenat de legăturile stației de radar.

— Păi, vedetele astea n-au „radar", ci doar o simplă stație de radio, precizează Ana.

— Phii ! Grozavă ești, surioară ! Dar pe asta de unde o mai știi ?

— De la doamna Diblan ; este vedeta pe care era să naufragieze, acum șase ani, soțul ei. Chiar în ajunul nunții lor. Așa-i ?

— Așa-i, încuviință Venera și se apropie de Tiberiu. În fotografia din dreapta vedetei îl vedeți pe soțul meu, iar alături un constructor de nave comerciale Murărașu. A murit acum doi ani ; păcat ! Venise la soțul meu să-i ceară niște sfaturi. Avea de gînd... sau poate chiar lucra la un vapor de pasageri cu motor propulsat. Ion părea entuziasmat. Nu-l cunoașteți ; e mare cît degul de la far și, cînd se bucură, rîde și chiuie ca un copil plecat în vacanță. Îl înțeleg, domnule inginer, și mă bucur pentru că poate să rîdă și să fie mulțumit. Are o existență grea, dar se vede că-i place, și asta e mare lucru. Nu pregetă, nu se vaită, nu crîcnește cînd e vorba să iasă „la mare". Aici, doar aici, în camera asta pe care eu i-am înfrumusețat-o cu mîinile mele, i-am vopsit jucărioarele astea i-am înrămat pozele, găsește — cred — puțină liniște.

— Liniște !... șopti inginerul Vătășanu, cu un aer absent.

— Puțină, am spus.

— Da, da... bîigui el. Apoi se întoarse brusc spre ea și strigă : Liniște ! Ha ha ! De suprafață ? Am stabilit doar că nu există liniște, și asta chiar acum cîteva mi-

nute cînd ne găseam în camera cealaltă. Acolo, iluzia liniştei din adîncuri; aci, iluzia celei de la suprafaţă.

Venera se dădu puţin înapoi.

— Ce liniște? Despre ce liniște poate fi vorba cînd vedeta urmăreşte torpilorul, cînd torpilorul urmăreşte crucişătorul, cînd vînătoarele urmăresc pe toţi şi toţi se urmăresc între ei?

Vătăşanu urla pur şi simplu.

Ana veni lîngă el şi-l zgîlţîi cu putere.

— Tibi! Te rog, te rog... Tibi! Mă auzi?

Inginerul îi aruncă o privire stranie, de parcă nici n-ar fi recunoscut-o. Apoi căzu în genunchi.

— Mi-e rău, surioară...

Venera se apropie de ei.

— Ce pot să fac? Cu ce pot să vă ajut?

Cu nimic... cu nimic... încercă Tiberiu s-o liniştească...

Un tremur puternic începu să-l zgîlţîie.

— Ana! Să aduc un calmant?

— Nu... murmură fata. N-o să-i ajute.

— Ba da, ba da, strigă inginerul.

— N-o să-i ajute, te asigur.

— Să încercăm, mai spuse Venera speriată.

— E în zadar.

— Atunci, spune tu! Probabil că ştii ce l-ar putea ajuta.

— Da.

— Nuuu! urlă Vătăşanu. N-ai să spui.

— Hai acasă!

Vătăşanu se chircise la picioarele ei şi o privea disperat, cu ochii ieşiţi din orbite.

— Acasă... aveţi? întrebă Venera, aplecîndu-se spre urechea lui.

— Ce? tresări el.

— Medicamentul sau, mă rog... ce vă trebuie...

— Să mă duc pînă acasă şi să-ţi aduc? întrebă Ana.

— Degeaba... Mi s-a terminat... Degeaba, degeaba. se văita Tiberiu.

— Gata! strigă hotărîtă Venera, o să aveţi ce vă trebuie. Puţină răbdare şi, vă promit, o să aveţi.

Ieși din camera soțului ei și-i telefonă imediat colegului său, lui Alexandru Tordea.

— Vă promit că am și uitat, domnule inginer, îl asigura Venera, pe Tiberiu Vătășanu.

— Și eu vă asigur că mîine dimineață Marele Stat Major o să cunoască opțiunea mea pentru consilierul de navigație cu care vreau să-mi pun în practică invenția mea. Doar Ana să nu ne divulge tîrgul.

Toți trei izbucniră în rîs.

Ana și Tiberiu plecară acasă.

Era ora unsprezece și răceala nopții anunța un îngheț zdravăn.

În urma lor, Tudor.

În urma lui Tudor, tînărul acela slăbuț care își tot întretăia pașii cu ai lui.

Știa, oare, Tudor ?

— Surioară, începu inginerul pe un ton rugător, nu-i așa că n-ai să te superi dacă te conduc numai pînă la colțul străzii noastre ?

— Unde vrei să te duci la ora asta ?

— Tocmai, tocmai la ora asta, sper să găsesc pe cineva care... la care aș putea... mă înțelegi... să procur...

— Bine, mă poți lăsa și aici.

Se aflau chiar în fața salonului „Afrodita".

— Și nu te superi ?

— Nu. Hai, du-te și să vii cît poți de repede. Te aștept.

Ana îl urmări cu privirea și văzu că Tudor îi luase urma, dar nu băgă de seamă că la cursă se mai angajase cineva, același tînăr slăbuț, poate umbra lui Tudor.

•

Zgomot de geam spart însoțit de strigăte. Cineva care cunoștea, desigur, iocul exact unde se afla tabloul de siguranțe, întrerupse lumina în toată casa.

La numai o jumătate de oră după ce rămăsese singură, Venera Diblan auzi zgomote ciudate care păreau să vină din dormitor, singura încăpere din care se putea ieși pe terasă.

Ion alesese odaia asta drept cameră de dormit, pentru că noaptea, cînd se trezea, avea obiceiul să fumeze, iar Venerei fumul îi făcea rău. Așa că, pe orice vreme, își îmbrăca halatul și ieșea pe terasă, dacă avea poftă de o țigară.

Dinspre dormitor auzise Venera zgomotele acelea de pași furișați și vru să meargă într-acolo, dar cînd lumina se stinse, încremeni de spaimă. Apoi, după cîteva clipe își mai reveni și, mai mult tîrîndu-se printre măsuțele care susțineau bazinul ce alcătuiau micul ei acvariu, izbuti s-ajungă pînă la ușa camerei sale. Răsuci cheia și ascultă cu răsuflarea tăiată. Cîteva clipe se scurseră într-o tăcere deplină. După aceea, liniștea fu curmată de hodorogeala unor mobile lovite și răsturnate. Din nou liniște și din nou zgomot de pași, de data asta mult mai aproape de ușa camerei sale de lucru. Cineva umbla la telefon ; în privința asta nu mai încăpea nici un dubiu, pentru că auzise clar declicul furcii produs de ridicarea receptorului. Urmă o bufnitură și clopoțelul de apel al telefonului sună înfundat. Probabil că intrusul smulsese aparatul și-l trîntise pe podea. Cîteva clipe de liniște, apoi pașii prinseră a se depărta.

Venera deschise fereastra și strigă : „Hoții“ ! „Ajutor !“

Strigătelor ei li se suprapuseră zgomotele unor geamuri sparte. Închise fereastra și privi atentă. Pe alee se vedea doar umbra cuiva care alerga furișîndu-se spre gard, după aceea din nou liniște.

•

— Venera n-a îndrăznit să iasă din camera ei, pînă cînd nu au sosit cei de la miliție, spuse Ana.

— Se poate, murmură Tudor, gîndindu-se la cu totul altceva.

— Așa mi-a spus...

— Cred, cred. Altfel și-ar fi aprins lumina și ar fi văzut că, la numai cîțiva metri de fereastra dormitorului, hoțul a abandonat o parte din lucrurile furate.

— Zice că, așa... la prima vedere, nu lipsea decît un veston de-al soțului ei, dar anchetatorul a anunțat-o, la

numai cîteva ore, că s-a găsit și acela, rugînd-o însă să-i îngăduie amînarea restituirii hainei de uniformă pînă la întoarcerea soțului ei. De ce oare ?

— Cine știe ! ? zîmbi Tudor misterios.

— Bănuiești ceva ?

— Știu și eu...

— Ce ?

— Să zicem că în veston s-ar afla un înscris care...

— Care... ?

— În sfîrșit, se grăbi Tudor să încheie explicațiile, și așa ți-am spus mai mult decît aveai nevoie să știi.

— Te pomenești că s-a și aflat cine e hoțul ? încercă ea să-l ironizeze.

Tudor o privi zîmbind și tăcu.

— Hai, spune ! Știi cine e ?

— Știu, răspunse el indiferent.

— Cine ?

— Of ! La urma urmei, ce te privește pe tine ?

— Așaaa... bîigui fata.

— Sau vrei cumva să-ți verifici unele bănuieli ?

— Mă gîndeam la criza lui Tiberiu, la criza din casa familiei Diblan.

— Bravo ! Asta e ! Copilul s-a întors, crezînd că o să găsească ceva morfină acolo.

Ana îl privea cu încredere.

„Așadar am avut dreptate !", își zise ea și se simți cuprinsă de un sentiment de mîndrie, care însă avea să dureze doar cîteva secunde.

Tudor izbucni în rîs.

— Nu zic că n-ar fi morfinoman dar, în nici un caz, aseară, n-a căutat morfină la Venera Diblan.

— Dar ce anume ?

— Altceva... Se pare însă că, spre ghinionul lui și mai ales al căpitanului Diblan, treaba s-a cam dat peste cap.

— Adică ?

— Ei... ! Scrisoarea aceea găsită în vestonul abandonat de „hoț".

— Șefii tăi știu că Tiberiu e hoțul ?

— Da, însă au pus totul pe seama morfinei.

— Și cu scrisoarea cum rămîne ?

— E în studiu...

— De ce nu-l arestați ?

— Pentru că nu-i pot convinge încă... Ei continuă să-l creadă totuși o valoare, iar el nu-i decît un impostor.

VI

Mesaje ciudate

Colonelul Valeriu Buhăceanu se plimba agitat prin marea sală de intercepție.

Operatorii își pregăteau cu febrilitate aparatele, făceau ultimele verificări privind claritatea și luminozitatea cadranelor pe care urmau să apară sinuozitățile liniilor, desenînd semnalele emise de postul încă nedescoperit și controlînd buna funcționare a magnetofoanelor care aveau să imprime, acustic, aceleași semnale.

În urmă cu șase zile, un operator îi raportase că a interceptat un mesaj ciudat. Pe frecvența de 4.000 K.c se transmitea o C.Q. * de către un centru străin, cu următorul conținut: „Mă asculți numai 1 A 2, Az și K 200, în ziua de..."

La data fixată, centrul din străinătate a transmis următorul mesaj:

„Poiana, 38 14 58 — 72 58 1∅3458 — 5658 —∅23∅.
28 16 ∅72 ∅ 1836"

Operatorii așteptau cu încordare dar, așa cum se întîmplă de obicei, răspunsul n-a venit imediat.

Urmară zile și nopți de așteptare și, abia ieri dispecerul fu anunțat prin microfon că la masa numărul patru, tot pe frecvența de 4.000 Kc era interceptat un mesaj transmis de un post de radio de pe teritoriul țării noastre.

— Înregistrează-l ! ordonă dispecerul și operatorul se conformă imediat. Ia seama la modul de manipulare al celui care transmite, mai spuse el.

*) C.Q. = circulară.

Mesajul avea următorul cuprins :
„38 32 ∅ 14 19 18 — 34 — 72 34 19 ∅ — 36 39 59 3676 18 14 38 18 36 58 — 38 16 ∅ 72 ∅ 18. POIANA.

Asta se întîmplase cu o zi înainte.

Colonelul Buhăceanu ordonase de îndată posturilor fixe de goniometrare să intre în acțiune și după o oră avea desenat pe harta din biroul său triunghiul în care se afla postul clandestin care răspunsese centrului dinafară la acea C.Q. În mare, locul stabilit era undeva, pe litoral, între plaja 2 Mai și Eforie Sud.

Nu se știa cînd va avea loc următoarea transmitere și, mai ales, nu se știa dacă urma să se efectueze din același punct, așa că încordarea oamenilor însărcinați cu urmărirea acestor mesaje și cu depistarea postului de radio clandestin abia începuse.

Colonelul Buhăceanu privea atent mesajele acelea misterioase, încercînd să intuiască un sens, fie el chiar greșit.

Lucra de foarte mulți ani ca șef al serviciului de contrainformații în domeniul marinei militare și nu o dată fusese pus în fața unor asemenea situații. Cu ani în urmă, cînd își dăduse examenul de doctor în științe, subiectul tezei sale fusese ales din domeniul ciberneticei. Încă de pe vremea aceea susținea că ceea ce a însemnat magia pentru lumea primitivă, trebuie să însemne cibernetica pentru epoca noastră. Asta le spunea și subalternilor săi : „În secolul nostru, cibernetica este chemată să ajute omenirea la dezlegarea tuturor tainelor", dar de cînd luase contact cu cifruri și coduri, își dăduse seama că natura este mult mai generoasă în privința accesibilității la tainele ei, decît complicațiile născocite de niște adevărate genii ale răului.

Făcuse multe îmbunătățiri de ordin tehnic, își alesese oameni „pe sprînceană", cum îi plăcea să se laude (pe unii îi formase chiar el) ; echipa de specialiști în codificări și decodificări era alcătuită din matematicieni, chimiști, lingviști, majoritatea poligloți, dar descifrările mergeau destul de greu, ca de altfel în toate colțurile lumii. Se împăcase cu gîndul că cibernetica era o magie albă care, pentru a se afirma trebuie ajutată cu răbdarea și perseve-

renţa unui fanatism ce ţi-l dă credinţa ; iar credinţa lui era patriotismul. Ştia că magia neagră — cifrurile şi codurile duşmanului — este foarte puternică la întuneric, dar, odată adusă la lumină — fie şi în cea a unei mici raze de soare — devenea incapabilă să se mai apere, paralizînd şi paralizîndu-şi oficianţii. Suferea de o insuficienţă coronariană, dar se trata „ocazional", cînd venea pe la vreo convocare, în Bucureşti, şi atunci în mare taină.

Îşi legase prea mult viaţa de munca asta din care ajunsese să-şi facă marele său ideal, sensul de a trăi. Renunţase la o catedră universitară, la cercetări, la traiul lui oarecum tihnit deşi, încă de pe atunci, boala lui de inimă îşi arătase colţii.

În seara aceasta stătea ca de obicei la biroul său şi aştepta veşti, mai ales de la echipa de urmărire condusă de locotenentul Silviu Ciortea.

Obosise tot privind telefonul şi aşteptînd să sune. Cînd, în sfîrşit sună şi ridică receptorul, de la capătul celălalt al firului se făcu auzit un glas de adolescent care întreba :

— Domnul doctor ?

— Arvinte ! preciză colonelul. Acesta era numele său conspirativ.

— Arvinte Imiceanu ?

— Exact.

— Aici... felcerul ; vă rog să rămîneţi în spital. S-ar putea să avem o urgenţă. Soţia ofiţerului...

Locotenentul Silviu Ciortea închise telefonul.

Colonelul Buhăceanu rămase neliniştit. Se ridică de pe scaun, deschise casa de fier şi căută grăbit pachetul cu ţigări ; nu făcea asta decît rareori, în situaţii deosebite.

„Ce s-o fi întîmplat ?" gîndi el. „Să fi fost o simplă întrerupere ?... Sau vreo situaţie de mare primejdie a reclamat intervenţia lui ?... Probabil, probabil că a survenit ceva grav, dacă Ciortea l-a lăsat aşa... fără nici o explicaţie. Poate că acţiunea căpitanului a fost periclitată de vreun incident ori... poate că a trebuit doar să prevină vreun act care ar fi pus în primejdie reuşita operaţiunii..."

Deschise din nou casa de fier şi cotrobăi într-un sertar, pînă găsi un cornet din hîrtie, făcut cu foarte mare neîndemînare. Puse carnetul pe birou, dar tocmai atunci

cineva bătu în ușă. Ascunse repede carnetul sub covor și numai cînd ciocăniturile se repetară, strigă : „Intră !“

Ușa se deschise larg iar în cadrul ei apăru un omuleț trecut de cincizeci de ani, scund și slab, cu o frunte care părea că nu se mai termină din cauza cheliei foarte pronunțate. Era colonelul Titus Mancea, șeful biroului cifru.

— Se poate ?

— Asta-i bună ! Nemaipomenit ! Auzi ! Îi spun să intre și el mă întreabă dacă se poate... Logic, ce să se poată ? De ce mă mai întrebi ? se precipită colonelul Buhăceanu, vorbind doar ca să-și ascundă emoția pricinuită de faptul că bunul lui prieten l-ar fi putut surprinde...

— Val, ce-i cu tine ?

— Ce ? Ce vrei să spui ? Adică... adică ce trebuie să fie cu mine ? Nu m-ai găsit ? A trebuit să alergi mult pînă să afli unde sînt ? Răspunde.

Colonelul Mancea trecu pragul și închise ușa. Apoi mai făcu cîțiva pași și se opri. Un scrîșnet îi atrase privirea spre parchet. Ridică un picior și se aplecă ; examină atent pardoseala și ridică o pastilă de jos. Mai făcu un pas și din nou ridică una.

— Ascultă, Val... ! Ești chiar atîta de bolnav ?

— Mă superi ! strigă Buhăceanu.

— Iartă-mă ; trebuia să-mi dau seama că cine ia... trebuie ferit de necazuri.

— Dar eu nu iau... I-o fi scăpat secretarei...

— Ei, n-am știut că secretara ta își ia medicamentele în biroul tău.

— Mai bine spune-mi repede pentru ce ai venit.

— Val, cum începe mesajul transmis de postul din străinătate, acum șase zile ?

— Primele semne au fost traduse imediat, și laolaltă, alcătuiau cuvîntul „Poiana“. Apoi urmau grupuri de cifre neregulate — ca întindere...

— Stai, stai ! Deocamdată vorbim despre început : Așadar, cuvîntul „Poiana“. Buun... Ce semnificație ar putea avea ?

— Știu și eu ? Să zicem că ar fi o parolă.

— Perfect ; s-ar putea și parolă. Dar altceva ?

— Denumirea afacerii, a centrului, a...

— Ei ! ei ! îl îndemnă Mancea să continuie.

— Nu știu, se dădu bătut Buhăceanu, în dorința de a afla cît mai repede rezultatul investigațiilor prietenului său.

— Ți-e lene să gîndești ; erai la un pas de adevăr. În sfîrșit... Acum o oră sau chiar mai puțin, obosit de încercările făcute — știi, am construit vreo două sute de variante în aceste șase zile — m-am surprins că începusem să mă joc. Scriam în neștire cuvîntul „Poiana“ și despărțeam fiecare literă printr-o linie verticală care parcă se cerea prelungită. Apoi am început să subliniez cuvîntul, și literele mi-au apărut încadrate în cîte un pătrat a cărui latură paralelă cu aceea luată drept bază, lipsea. Cam așa... spuse el și-i făcu următorul desen :

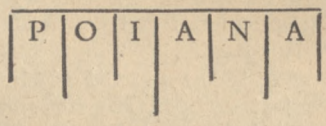

— Interesant ! șopti Buhăceanu, nedezlipindu-și privirea de pe hîrtia pe care Mancea începuse demonstrația grafică.

— Simplu ! spuse celălalt. Vezi ce simplu ?

— Se poate, bîigui Buhăceanu, în derută.

— Ascultă și să te minunezi : Ei bine, fără să-mi dau seama am prelungit liniile verticale și le-am întretăiat cu altele orizontale, căpătînd un număr de pătrate sub fiecare literă a cuvîntului care mă obseda. Uite, mai spuse el și continuă să deseneze :

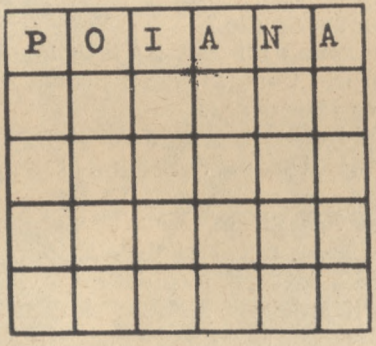

— Apoi, am completat pătratele libere cu celelalte litere ale aflabetului...

— Și ai căpătat posibilitatea ca, înlocuind literele cu cifre să construiești un cifru după care eu întreținem corespondență secretă la doisprezece ani și jumătate, spuse Buhăceanu și izbucni în rîs.

Celălalt îl privi grav și păru că nu-l ia în seamă.

— Am dat literelor niște valori numerice dar, așa cum era de așteptat, n-am obținut descifrarea mesajelor.

— Formidabil! Cum ai izbutit să nu reușești, și încă atît de repede?!

— Ei! exclamă Mancea, esențialul este că mi-am dat seama de un lucru...

— Desigur, te referi la faptul că nu-ți mai rămîne altceva de făcut decît să descoperi ordinea în care au fost așezate literele în careu și numărul care le-a dublat. O nimica toată, îl ironiză din nou Buhăceanu.

Mancea nu-l auzise nici de data asta și continuă:

— Esențialul este că avem de-a face cu un cifru de memorie.

Buhăceanu încetă să mai rîdă. Așa dar, agenții cărora le era adresat mesajul, chiar dacă ar fi fost prinși nu s-ar fi găsit asupra lor nici vreo cheie de cifru nici vreun cod, iar asta complica foarte mult lucrurile. Trebuia deci să se obțină o descifrare și încă repede, cît mai repede cu putință.

— Ascultă, Titus, ce ai de gînd?

— Simplu: procedeul clasic. Mesajul pare să fie redactat în întregime în limba română. N-avem decît să stabilim care sînt numerele ce reprezintă vocalele cele mai frecvente și asta după frecvența cu care anumite numere se repetă.

Să recapitulăm primul mesaj:

„Poiana, *38* 14 *58* — 72 *58* 1 ∅ 34 *58* — 56 *58* — ∅ 23 ∅. *38* 16 ∅ 72 ∅ 18 36“.

Cea mai mare frecvență o are cifra zero (∅). Ea apare în primul mesaj de cinci ori; apoi numărul 58, de patru ori.

Vocalele cele mai frecvente; a, e, o. Să ne închipuim că cifra zero (∅ ar reprezenta vocala „a“ și numărul 58 vocala „e“.

Să înlocuim deci cifrele cu literele pe care noi presupunem că le-ar reprezenta.

Nu trebuie să uităm că primele șase litere pe orizontala careului nostru, am presupus că ar fi chiar cuvîntul POIANA. Înlocuim cele două vocale A cu cifra zero (∅) și aflăm și cifra corespunzătoare de pe verticală...

Gata! Pricep, dar asta mă îngrijorează foarte mult; știi, mă refer la simplitatea procedeului...

— Stai, stai, nu-i chiar așa, Val. S-ar putea ca după ce descifrăm totul, să aflăm un mesaj codificat.

— Da, murmură colonelul Buhăceanu.

— Ei bine, acum mă bucur; pari mai vesel în fața unei eventuale complicații. Vezi? Asta-i defectul tău: nu-ți plac situațiile clare.

— Așa sînt eu, și nu mă mai omorî cu zile. Vii, faci pe deșteptul, mă răsucești pe toate fețele și pînă la urmă...

— Pînă la urmă, adică pînă mîine pe la amiază, o să ne lămurim. Dacă-ți vine vreo idee, mă găsești sus. Rămîn aici în noaptea asta.

Colonelul Mancea se ridică de pe scaun și părăsi încăperea.

Rămas singur, Buhăceanu încuie ușa, scoase cornetul de sub covor și luă o pastilă. Apoi se grăbi să-și ascundă medicamentele și se apropie de fereastră. De acolo se vedea o parte a orașului și marea, „toată marea“, cum îi plăcea lui să spună.

Cîndva vroise să se facă marinar, dar părinții se împotriviseră. A încercat chiar să construiască un vapor, însă tocmai în perioada aceea se îndrăgostise și a început să scrie poezii. A și publicat un mic volum intitulat „Marea și tu“, dar asta de mult, de foarte demult, poate în urmă cu vreo treizeci de ani.

De aceea și-a continuat studiile la politehnică, a ieșit inginer, a ajuns doctor în științe, a scris, a gîndit a publicat... dar „cibernetică“, nu poezie.

Cineva bătu la ușă, și Buhăceanu tresări.

Ușa se deschise violent, iar în birou apăru locotenentul Silviu Ciortea ; era tînărul slăbuț care-și întretăia calea, mereu, cu Tudor, umbra acestuia.

— Să trăiți !

— Mă bucur că te văd. Șeful dumitale e bine ?

— I-am asigurat reușita misiunii.

— Celălalt ?

— Nu și-a dat seama că-i urmărim.

— Perfect. Așează-te și vorbește !

Locotenentul Ciortea raportă, cu lux de amănunte, tot ce se petrecuse.

Buhăceanu îl ascultă fără să-l întrerupă, apoi păstră o lungă tăcere.

— Vestonul a fost găsit mult mai departe de casă, nu ?

— Aproape de centru.

— Soția lui Diblan o să-l ceară, desigur...

— Am rugat pe ofițerul de serviciu de la secția de miliție să nu-i restituie deocamdată nici un obiect... Știți, ca să nu i se pară ciudat că numai vestonul a fost reținut.

— Nu se putea să opriți doar scrisoarea ?

— M-am gîndit că poate Venera Diblan știe de existența scrisorii și atunci, nemaigăsind-o...

— Foarte bine, foarte bine, aprobă colonelul. Ce mai așteptați ? Hai s-o citim !

Ciortea scoase din buzunar un plic prelung, de un verde-pal, confecționat din hîrtie de o calitate excepțională.

— Așaa ! făcu Buhăceanu și luă plicul cu grijă. Ia să vedem pe care căi ale Domnului a ajuns el prin meleagurile noastre ?

— „Par avion" ! explică Ciortea, arătînd indicația oficiului poștal de expediție.

— Buun... Acuma, de unde vine ? Dinăuntrul sau din afara țării ?

Își scoase o lupă și se aplecă asupra plicului.

— Ohoo ! De departe... Data ?... Așaaa... va să zică în urmă cu aproape o lună... Ei, ia să vedem și cine o trimite...

Întoarse plicul și continuă să-l examineze cu lupa. Ciortea se aplecă și el, apropiindu-și foarte tare capul de cel al lui Buhăceanu.

— Inginer Dandu Volbea! reuși locotenentul să descifreze.

— Așa, confirmă colonelul, insistînd în examinarea numelui celui care trimisese scrisoarea, căpitanului de rangul trei, Ion Diblan. Apoi desfăcu plicul și scoase o foaie de hîrtie colorată de aceeași culoare cu plicul și începu să citească :

„Stimate domnule căpitan de rangul trei,

Acum cîteva zile am sărbătorit logodna fetiței noastre, Ana, cu un ofițer din poliția științifică. Sperăm să fie o căsnicie fericită și ne exprimăm sincere regrete că nu v-am putut informa din timp, dar totul s-a petrecut pe neașteptate așa că, acuma, nu ne mai rămîne altceva de făcut decît să împărțim surpriza și să ne supunem ei.

Ana, speră, că pentru această mică ingratitudine, doamna Diblan o să-i acorde circumstanțele de rigoare și o să-i îngăduie s-o numească mai departe „prietena mea mai mare, tanti Dib".

În legătură cu băiatul nostru cel mare, Carol, vă mărturisim îngrijorarea ce ne-a cuprins, pentru că nu mai dorește să-și dea admiterea la construcții navale ci, subit, a fost covîrșit de o mare pasiune pentru ihtiologie, așa că nu ne rămîne decît să-i adresăm doamnei Diblan rugămintea să-l îndrume.

Deși schimbarea atitudinii lui a însemnat pentru noi o mare decepție, nu ne putem abține să nu facem haz de zelul pe care-l depune la construirea unui acvariu, chiar la marginea cartierului în care locuim, pe locul unde se află o poiană. Și, unde mai puneți că în ultima vreme poiana a fost inundată din cauza ploilor abundente, așa că a trebuit să facă eforturi înzecite pentru asanare. Închipuiți-vă : acuma, iarna se apucă să asaneze o poiană! Trebuie să recunoașteți că este un caraghios.

Vă dorim tot binele și sperăm că vizita lui Carol n-o să vă rețină prea mult de la treburile dumneavoastră.

Ing. DANDU VOLBEA"

— Ciudat conținut, nu-i așa? întrebă locotenentul Ciortea, vrînd să se asigure, parcă, de faptul că inițiativa lui în privința acelei scrisori n-a însemnat un gest gratuit.

Colonelul nu-i răspunse. Privea undeva spre un colț al încăperii și începu să zîmbească. Apoi ridică receptorul, formă un număr și, după cîteva secunde, Ciortea îl auzi strigînd:

— Alo!... Mancea? Buhăceanu!... Nu, nu te grăbi... Dacă te porți frumos și recunoști că nu ai monopolizat întreaga perspicacitate de pe suprafața pămîntului...

— ...

— ... așa... peste cîteva minute ai să primești un mare ajutor din partea unui om de bine. Salut!

Ciortea nu înțelegea nimic. Îl cunoștea destul de bine pe Buhăceanu și, în general, știa că-i place să se „înțepe" cu colonelul Mancea, dar de data asta avea impresia că, pe lîngă „acul" azvîrlit se ascundea și ceva serios, important, poate chiar deosebit de important.

— Ce s-a întîmplat? spuse Buhăceanu, observîndu-i nedumerirea ce i se întipărise pe față.

Surprins, locotenentul încercă să răspundă ceva, dar nu fu în stare și se mulțumi doar să ridice din umeri.

Locotenentul citi atent, apoi reciti, meditînd cîteva secunde și spuse:

— „Poiana" este menționată de două-trei ori în scrisoare.

— Evrika! îl ironiză colonelul și amîndoi izbucniră în rîs. Vezi ce înseamnă să judeci mental?

Hohotele de rîs se întețiră și cei doi ofițeri păreau să nu-l fi auzit pe colonelul Mancea nici cînd a bătut la ușă, nici cînd a intrat. Dar tusea lui tabacică îl făcură să-l observe.

Mancea ascultă relatarea lui Ciortea, fără să dea cel mai mic semn de nerăbdare și fără să noteze nimic.

Buhăceanu își însemnă cîte ceva și la urmă recapitulă:

— Va să zică, doamna Diblan a declarat că a primit vizita pedichiuristei Ana Motorca, însoțită de inginerul

Tiberiu Vătășanu care, la un moment dat, a avut o comportare ciudată.

— Întocmai, confirmă Ciortea.

— Și, mă rog, în ce a constat ciudățenia de comportament a acestui valoros inventator?

— N-a precizat; părea că nu dorește să mărturisească adevărul, poate de teamă că inginerul n-ar mai vrea să-l aleagă drept consilier de navigație — pentru proiectul său — pe soțul ei.

— I-a promis asta? întrebă Mancea.

— Da.

— Mă rog, dar ceva-ceva o fi spus femeia...

— Aaa, da! Zicea că inginerul Vătășanu ar fi acuzat o puternică stare de deprimare, care n-a durat prea multă vreme însă; i-a trecut doar cu un singur calmant.

— Deprimare? întrebă Buhăceanu; așa-i zice acuma accesului de toxicomanie? În sfîrșit, cine a mai vizitat-o în seara respectivă?

— Ce declară ea ori ce am văzut noi?

— Și una și alta.

— Doamna Diblan declară că nimeni altcineva nu i-a călcat pragul, dar noi l-am văzut, puțin după ora zece, pe Alexandru Tordea, ghidul de la acvariul „Dr. Emil Racoviță". A venit aproape alergînd și n-a zăbovit în casă decît vreo zece minute. Doi oameni din echipa mea l-a urmărit pînă acasă.

În ziua următoare furtului, căpitanul de rangul trei Ion Diblan se întorcea din aplicația care durase mult mai puțin decît fusese preconizat.

Vestea că fusese desemnat drept consilier la înfăptuirea proiectului invenției lui Tiberiu Vătășanu îl bucură nespus și ceru de îndată să fie prezentat omului care-i acordase atîta încredere și prețuire.

Prima lor întrevedere se scurse într-o atmosferă exagerat de protocolară, poate și datorită faptului că nici o clipă n-au rămas singuri. Tiberiu îl asigură de recunoștință, pentru că acceptase fără ezitare să-l ajute, iar Diblan își manifestă nerăbdarea de a lua contact cu pla-

nurile, fapt care păru să-l impresioneze foarte plăcut pe inginer.

Au toastat pentru începutul colaborării lor și, după cîteva minute, fiecare și-a reluat lucrul.

Inginerul Vătășanu bătu la ușa biroului lui Diblan, intrînd fără să mai aștepte a fi poftit.

— V-am adus proiectul și documentația.

Diblan se ridică de pe scaun și-i surîse prietenos. Apoi, îl invită să se așeze și-i luă din mînă planurile, așezîndu-le cu grijă pe masa lui de lucru.

— Poate că m-am cam grăbit... De altfel, am putea începe de mîine, se scuză inginerul.

— Nu, dimpotrivă! Ați făcut foarte bine! Vă mulțumesc.

Îi întrerupse țîrîitul telefonului.

— Alo, da! Căpitan rang trei Diblan!

— Aici, colonelul Buhăceanu!

Cei doi ofițeri se cunoșteau destul de bine.

— Ordonați! exclamă surprins Diblan.

— Sînteți singur?

— Nu..

— Cine se mai află în biroul dumneavoastră?

— ...

— Vă întreb, se găsește cineva în preajma dumneavoastră? Vă rog să-mi răspundeți pronunțîndu-i și numele și prenumele.

— Sînt cu tovarășul inginer Tiberiu Vătășanu. Tocmai începusem să discutăm...

— Felicitări! se grăbi celălalt să curme discuția. Cînd ați putea să-mi faceți o vizită? Indiferent ce-mi veți răspunde, rostiți-mi numele.

Diblan rămase surprins. Amabilitatea rece a lui Buhăceanu nu prevestea nimic bun. Dar oare ce se întîmplase? Și, mai ales, de ce îl silea să-i rostească numele în fața lui Vătășanu?

— Oricînd, răspunse el, aproape necontrolat.

— Atunci, aș prefera imediat; dacă vă este cu putință.

— Am înțeles, tovarășe colonel Buhăceanu.

— Val, cred că ar fi riscant să discuți chiar astăzi despre scrisoare cu Diblan, își manifestă colonelul Mancea o oarecare rezervă în privința modului în care Buhăceanu avea de gînd să acționeze.

— De ce spui asta ?

— Hm ! Ar fi destule motive ca să-l pui în gardă chiar din primul moment.

— Altceva ?

— Dacă asta nu-ți este de ajuns, se enervă Mancea și bine, s-ar putea s-o pui în gardă chiar și pe soția lui.

— Crezi că lucrează împreună ?

— Posibil și-atunci i-ai strica căpitanului toată combinația.

— Crezi ?

Mancea păru surprins de naivitatea șefului său. Oare Val nu-și dădea seama că Venera nu putea fi străină de scrisoarea aceea ?.

— Ei bine, m-am săturat să-ți mai servesc drept barometru pentru năstrușniciile tale, strigă Mancea și vru să plece.

— Rămîi !

— Rămîn, dar să știi că fac asta numai pentru că mi-e milă de tine, de maniile tale, de jocurile tale de-a „hai să vezi ce deștept sînt".

Buhăceanu se ridică de pe scaun, se apropie de el și îl privi lung.

— Nu te-am crezut atît de rău.

— Rău ? urlă Titus Mancea, eu rău ?

— Da...

Titus se așeză pe scaun cu un aer stingherit, neîndrăznind să-și mai privească prietenul.

Celălalt se întoarse și se așeză la birou ; apoi spuse cu un aer care se vroia, cu orice preț indiferent :

— Ai rămas, pentru că ești curios ca o babă, nu pentru că mă iubești ori pentru că ți-ar fi milă de mine.

Tăcură vreme îndelungată, apoi Buhăceanu izbucni în rîs.

— La urma urmei, ce se va întîmpla dacă Diblan o să-i povestească soției lui că i s-au pus cîteva întrebări în legătură cu scrisoarea ?

— Faci ce crezi. Oricum, spionii au și aflat de la Venera Diblan unele lucruri care i-au atras aici.

— Dar tot așa ar putea afla și alte lucruri.

— Ce vrei să spui ?

— Nimic altceva decît că noi nu avem nici o bănuială în privința soților Diblan și, dimpotrivă, ne bizuim pe ei și chiar îi rugăm să ne ajute.

— În ce privință ?

— De pildă, în legătură cu inventatorul Tiberiu Vătășanu.

Mancea rămase uluit, iar Buhăceanu continuă :

— În situația asta, îl rugăm pe Diblan, pe lîngă munca lui de consilier și colaborator al inventatorului... să țină doar un ochi ațintit asupra proiectului, iar pe celălalt, asupra lui Vătășanu. Cred că interesul pentru supravegherea inventatorului o să-i fie suficient trezit de bănuielile noastre, dublate de neputința unei acțiuni directe pentru dovedirea vinovăției lui ca hoț ; unde mai pui că, ținînd seama de valoarea invenției și de nevoile marinei noastre, chiar dacă am avea dovezi certe, nu i-am putea face nimic. Da, Titus, sînt decis să-i spun toate lucrurile astea lui Diblan și, totodată, să-l fac să priceapă că singurul lucru pe care, atît noi cît și el, îl avem de făcut, este să apărăm invenția unui om vulnerabil a fi recrutat oricînd, datorită viciului care-l stăpînește.

Mancea bătu din palme ca un copil care se bucură de victoria binelui asupra răului, după ce a urmărit o luptă aprigă la un spectacol de marionete.

— Mă bucur că te-ai liniștit, dar...

— Ce mai vrei ? spuse îngrijorat Titus. Ce-ți mai trece prin minte ?

— Ascultă, șopti Buhăceanu prinzîndu-i mîinile într-ale lui, ce-ai zice dacă inventatorul ar fi recrutat...

•

— De ce nu mănînci ? întrebă, cu oarecare îngrijorare în glas, Venera.

— Nu mi-e foame, îi răspunse soțul.

Femeia îl privi nedumerită. Niciodată nu-l auzise spunînd că nu poate mînca și, mai ales, niciodată nu sesizase în glasul lui atîta tristețe.

Ion era sau vesel sau furios, dar trist nu-l văzuse nimeni.

— Mă așteptam să-mi povestești cum a decurs începutul colaborării tale cu inginerul Vătășanu, să te văd vesel, să mănînci cu poftă...

Ion sări ca ars de pe scaun și începu să strige :

— Cred că ai reușit să-mi complici existența, ca nimeni altul pe lume ! Te felicit pentru performanță ! Într-un timp atît de scurt, ai izbutit să mă aduci în pragul nebuniei. Ce ți-a trebuit ? Răspunde, ce ți-a trebuit să-l inviți...

— Dar nu l-am invitat, bîigui ea.

— De ce l-ai primit ? Ce nevoie aveai ? Oricum l-aș fi întîlnit și dacă trebuia să-l servesc cu sfaturi...

— Putea fi și altul în locul tău ; eu n-am făcut nimic altceva decît să-i sugerez că tu ești cel mai potrivit pentru ceea ce are el de făcut.

— Foarte prost ! Ai forțat lucrurile și asta poate să pară ciudat.

Venera se porni pe plîns.

— Mi s-a atras atenția să fiu cu ochii în patru, mi s-a explicat că este morfinoman și deci oricînd vulnerabil... Acuma, altă grijă. Of ! Dacă n-ar fi fost furtul ăla blestemat... Da, da continuă el să strige, plimbîndu-se prin sufragerie, numai din cauza furtului ăluia blestemat s-a iscat toată povestea asta.

Apoi o vreme tăcu și se mulțumi doar să mute scaunele de colo — colo. După aceea se apropie de ea, îi luă capul în mîini și, căutîndu-i privirea, îi spuse cu glas reținut :

— Venera, în vestonul meu s-a găsit o scrisoare.

Femeia încetă brusc să mai plîngă și-l privi aiurită.

— Tu ai ascuns-o acolo ?

•

Colonelul Buhăceanu ațipise. Era aproape trei dimineața cînd Titus Mancea se apropie de el cu pași tiptili.

— Val ! şopti el.

Buhăceanu tresări.

— Gata !

— Ce tot vorbeşti ?

— Dacă-ţi spun : gata ! Am descifrat cele două mesaje. Hai ! dezmeticeşte-te bine şi ascultă-mă.

Colonelul Mancea se instală într-un fotoliu, întinse două foi cu nişte însemnări şi simulă o tuse, parcă pentru a-şi drege glasul. Celălalt se ridică de pe scaun şi făcu cîţiva paşi, ca să se dezmorţească.

— Te ascult.

Mancea citi primul mesaj ;

„Poiana are nevoie de apă. Asanaţi !"

Celălalt repetă mecanic. Apoi, Mancea îl citi şi pe cel de al doilea (răspunsul celui care emisese din ţară) ;

„Apărut o nouă infiltraţie de apă. Asanat. Poiana"

Buhăceanu se încruntă.

— Aşadar, cunoaştem cifrul, dar nu şi codul.

— Ei, n-ar fi prea greu să ne închipuim semnificaţia generală a cuvintelor codificate, spuse Mancea zîmbind cu un aer de superioritate.

— Te pomeneşti că o fi vorba de vreo cerere privind o nouă recrutare, iar agentul din ţara noastră a comunicat că prilejul s-a ivit şi că a şi făcut-o, îl dezumflă Buhăceanu.

— Nu cumva pui asta în legătură cu vizita inginerului Tiberiu Vătăşanu la Venera Diblan ? Sau chiar cu alegerea lui Diblan în calitate de consilier la realizarea invenţiei ?

— Poate, murmură trist Buhăceanu.

Titus îl privi nedumerit şi, după cîteva clipe, îl întrebă :

— Val, credem că o să te bucure faptul că amîndoi am intuit — desigur, cu multă probabilitate încă — sensul mesajelor ?

— Dimpotrivă.

— Tare sucit om mai eşti. Tare, tare sucit. În loc să-ţi pară bine...

— Ce să-mi pară bine ? strigă şeful. Să-mi pară bine că ăştia ne dau aproape totul mură în gură ?

— Val !

— Că ne cred idioți ! Că vor să ne atragă în jocul lor ? Nu-ți dai seama că descifrarea și decodificarea asta apare ca un joc pentru copii proști ?

— Și-atunci ?

— Și-atunci ? îl parafrază Buhăceanu, imitîndu-i glasul și mimica ; atunci nu-mi rămîne altceva de făcut decît să observ și să aștept, pentru că am impresia că cei despre care am vorbit pînă acuma nu sînt chiar indispensabili centrului pentru care lucrează și că, în caz de nevoie, ni i-ar sacrifica fără prea mare suferință. De abia acum începe adevărata cursă. Pricepi, Titus ? Acuma începe marea nebunie, marea mea nebunie : vreau să știu cine se ascunde în umbra acestor pioni de sacrificiu, și asta cît mai repede.

Ridică receptorul, formă un număr și ordonă :

— Locotenentul Ciortea să-mi raporteze ora la care pot să-l întîlnesc pe căpitanul de la Tulcea. Apoi puse receptorul în furcă și bolborosi, continuîndu-și parcă un gînd : ciudate mesaje !

VII

Întîlniri nedorite

Se înnoptase de aproape două ore și tot cam de atunci începuse să ningă cu fulgi mari și molcomi care se mistuiau, ca imaginea unui vis, cînd atingeau asfaltul străzii. Vîntul care suflase timp de cîteva zile dinspre mare se potolise, după ce mai întîi măturase bine colbul străzilor și zvîntase băltoacele, rămase ici, colo de pe urma ploilor din săptămîna ce trecuse. Cerul părea atît de jos, încît dacă-l priveai mai insistent, ți se strecura în suflet teama că în cîteva clipe se va face una cu pămîntul. Marea era o întindere liniștită cît puteai cuprinde cu ochii ; hula de fund dispăruse în adîncurile pe care le răscolise pînă atunci, iar valurile se pierduseră undeva, în vreme.

Mai erau două săptămîni pînă la capătul anului și, mai pe la toate colțurile de stradă se vindeau brazi artificiali cu tot felul de găteli și multe, foarte multe jucării.

Ana se opri în fața unui galantar în care un ursuleț vorbea cu un moș Gerilă sosit mai repede poate decît îi era sorocit. Ar fi vrut să se ducă aproape, aproape de tot și să-și lipească fața de barba lui albă și lungă, să uite că nu-i adevărată și că e prinsă cu lipinol, să se lase furată de iluzie și să trăiască o copilărie adevărată, așa cum o trăiau copiii de care era împiedicată s-ajungă chiar și pînă la geamul rece al vitrinei. Își încleștă în neștire degetele de brațul lui Tudor, poate pentru ca să-și stăvilească lacrimile care stăteau gata să izvorască.

Tudor o privi, îi zîmbi îngăduitor și, după cîteva clipe, îi spuse :

— Devenim caraghioși ; hai să plecăm și să-i lăsăm pe cei mici cu lumea lor.

A condus-o pînă aproape de casă, a sărutat-o și s-au despărțit...

Fata a așteptat ca el să dea colțul străzii ; n-a intrat în casă, ci a rămas lîngă gard și a mîngîiat în neștire fiecare șipcă, pînă cînd palmele i-au înghețat. Apoi a privit cerul din care cădeau fulgii cei mari și albi, iar după o vreme, atrasă parcă de un miraj, și-a privit ceasul. Mai avea timp ; abia peste două ore urma să dispară moș Gerilă și plecă alergînd spre geamul acela luminat prin care-l văzuse pe ursuleț spunînd o poezie moșului cu barbă albă și lungă, lungă pînă dincolo de tolba cu jucării.

S-a așezat mai departe decît stătuse înainte, deși ar fi vrut să asculte și poezia ursulețului, și poeziile spuse de copii, și răspunsurile moșului și... poate chiar și ea... Da, chiar pe ea ar fi vrut să se asculte spunînd o poezie. Dar gîndul ăsta o făcu să roșească ; desigur, era „caraghios, tare caraghios", așa cum i-ar fi spus și Tudor.

O singură dată spusese o poezie moșului, dar asta se întîmplase de mult, acolo, la orfelinat. Ținea bine minte că moș Gerilă a mîngîiat-o și i-a dat un iepuraș, dar ce a mirat-o foarte mult a fost faptul că moșul atoate-știutor a întrebat-o cum o cheamă. I-a răspuns, desigur, dar noaptea, în pătuțul ei n-a putut dormi multă vreme tot gîndindu-se la treaba asta pentru că, unora dintre colegele ei le spusese pe nume.

Acuma, fără să-și dea seama, făcu un pas, ori doi, ori poate chiar mai mulți, spre galantarul frumos luminat, vrînd parcă să răspundă imediat la chemarea moșului.

În fața ei era un bărbat care-l acoperea pe jumătate pe ursuleț și asta o făcu să se dea cu un pas mai la dreapta. Fără să vrea întoarse capul pe jumătate și-l recunoscu din profil pe Tiberiu.

Inginerul zîmbea fericit ca unor aduceri aminte.

Ana îl privi mai atent și văzu că în ochi îi jucau lacrimi. Un băiețel spunea o poezie despre năzdrăvăniile unui pisicuț, care se numea Aripioară iar cei din jur făceau mare haz.

Tiberiu întoarse privirea spre ea, n-a tresărit nu s-a mirat, ci i-a făcut semn să se apropie de el, ca și cînd ar fi fost firesc să se întîlnească acolo.

Ana se înălță pe vîrfurile picioarelor și-i șopti destul de tare la ureche :

— Vreau să te rog... și se opri gîtuită de o emoție pe care Vătășanu avea să și-o explice în clipa următoare.

El îi urmări privirea și o trase de mînă în magazin.

Înăuntru, fata rămase cu ochii spre o păpușă mare îmbrăcată într-un costum tirolez. Își desfăcu poșeta din care scoase două bancnote de cîte o sută de lei.

— Dacă vrei, bîigui ea fără să-l privească, împrumută-mă cu treizeci de lei și ți-i dau înapoi, acasă și cînd o să mi-o dai să-mi spui : „Ana ! Păpușa asta mi-a spus..."

Se surprinse vorbind singură ; Tiberiu dispăruse de lîngă ea și, rușinată de privirile curioase ale celor din jur, se îndreptă spre ieșire. În prag se auzi strigată :

— Ana, păpușa asta mi-a spus că vrea în brațe și că-i este tare, tare frig !"

Moș Vasile nu era acasă și nici Necăjitu.

„S-or fi dus la plimbarea lor obișnuită", gîndi Ana și începu să pregătească masa de seară.

Tiberiu stătea în camera lui și fuma, cufundat în niște gînduri care îi adînciseră cutele frunții.

— Păcat că a încetat să ningă, strigă el, Anei.

Ana plîngea.

Tiberiu întredeschise încet ușa.

— Mi s-a părut că te aud plîngînd, surioară.

Fata ținea foarte strîns în brațe păpușa primită în dar, vrînd parcă s-o apere de vreo primejdie ori să se apere pe ea însăși, cu ajutorul păpușii. După cîteva clipe se ridică de pe pat, așează păpușa cu grijă și, pe un ton care trăda o mare suferință, îi spuse :

— Ia-ți păpușa. Vă potriviți foarte bine amîndoi, și pe tine, ca și pe ea, vă poate pune oricine unde vrea.

Inginerul vru să se retragă, dar se clătină ; picioarele păreau că nu l-ar mai fi putut susține. Se agață de canatul ușii, bolborosind în neștire !

— De ce ?... De ce ?... De ce ?

Ana îl ajută să meargă cîțiva pași și-l așează cu grijă pe patul ei. Îngenunche lîngă el și-i mîngîie obrajii, părul. Apoi îi șopti, ținîndu-i mîinile într-ale ei ;

— ... pentru că, datorită slăbiciunii tale poți ajunge oricînd o unealtă, o simplă unealtă în mîna oricui ; asta poți ajunge.

— Pot ajunge... Pot ajunge... bîigui el.

— Dacă nu cumva ai și ajuns.

Tăcu speriată.

El își desprinse mîinile dintr-ale ei și, fără prea mare efort, sări de pe pat ; asta o surprinse pe Ana.

— Despre ce fel de unealtă vorbești ? urlă inginerul.

Ea nu-i răspunse. Nu-i putea spune adevăratul ei gînd, pentru că el ascundea o realitate care era nu numai secretul ei, ci și al lui Tudor și... chiar al țării.

Avusese un moment de slăbiciune în care vorbise prea mult. Scăpase de sub autocontrolul la care o îndemna Tudor să se supună întotdeauna, mai înainte de a face ori a spune ceva și acum trebuia să iasă din acest impas. O ! dacă Tudor i-ar fi făcut darul ăsta, atunci totul ar fi fost altfel. Nici stare emoțională față de un morfinoman, de o „căzătură“ cum îl numea Tudor, și nici trădarea unui secret de stat, pentru ca ceea ce făcuse ea cu puțin înainte nu se putea numi altfel.

Cîndva, Tudor a lăsat să se înțeleagă că Tiberiu ar trebui apărat pe față de către serviciul lor de contrainformații, dar, din nefericire, un șef obtuz se opunea sfaturilor lui, pretinzînd că inventatorul s-ar simți jignit dacă i s-ar spune că i se cunoaște pasiunea pentru morfină. Tudor îi mai spusese că așteaptă un moment propice, ca să-și con-

vingă șeful în sensul obținerii unei aprobări potrivit căreia el (adică ei — contrainformațiile), dîndu-se drept agent al unei puteri străine, să încerce o recrutare, pentru ca, pe de o parte să verifice atitudinea și buna credință a inventatorului, iar pe de alta datele pe care Tiberiu ar crede că le furnizează acelei puteri străine să încapă tot pe mîna forțelor noastre armate. Planul lui era simplu, direct, eficace, rațional. Ana nu pricepea de loc de ce atîta tergiversare din partea acelui șef obtuz.

Nu, n-avea de gînd să trădeze nimic pentru sentimentalismul „confecționat", tipic unor oameni ca Tiberiu. „Bunătatea lor debordantă este doar paravanul care ascunde o ticăloșie de nedescris", o prevenise de mai multe ori căpitanul și-i dăduse chiar unele exemple din practica lui, încă de pe cînd își începuse cariera la o bază militară din Tulcea.

— Te-am întrebat despre ce fel de unealtă vorbești ? îi curmă inginerul firul gîndurilor.

Ana tresări. Îl privi lung și-i zîmbi, căutînd astfel să-și mai prelungească timpul de gîndire cu cîteva secunde.

Tiberiu se postă în fața ei, privind-o încruntat. Atitudinea lui trăda o mare surescitare nervoasă și ea înțelese că omul din fața ei era pe punctul să devină chiar agresiv. Căută să se stăpînească și-l invită — cu un gest de copil răsfățat — să se așeze lîngă ea.

„Dacă jucăm, să jucăm" își spuse Ana și, gîndindu-se ce mîndru ar fi fost Tudor de scena pe care avea s-o interpreteze, se aplecă spre urechea lui Tiberiu, șoptindu-i :

— Tibi, să nu te superi pe mine... dar... din cîte am citit ori am auzit, oamenii care fac ce faci tu pot ajunge tare rău.

— Adică ! îi ceru Vătășanu să precizeze.

— Să vezi, un medic a fost șantajat pe chestia asta să-și omoare soția. Zău, Tibi ! Am citit cu ochii mei,

Inginerul se ridică de lîngă ea și merse spre fereastră. Părea nedumerit și neîncrezător, dar nu dorea să forțeze prea mult lucrurile, așa că se mulțumi doar s-o întrebe :

— Spune-mi, cunoști în întregime istoria acelui medic ?

— Da, răspunse Ana, oarecum încurcată.

— Iar a început să ningă... N-ai vrea să ne plimbăm pe malul mării și să mi-o povestești ?

— Dar să nu întîrziem prea mult ; s-ar putea să vină moș Vasile.

Tiberiu își privi ceasul.

— Mai avem... cel puțin o oră. Luăm și păpușa, da ?

Anei i se păru stranie certitudinea lui cu privire la ora exactă la care urma să se întoarcă bătrînul, dar începu să se îmbrace și inginerul făcu la fel.

•

În aceeași după-amiază, pe la ora șase, moș Vasile l-a chemat pe Necăjitu la picioarele patului său și i-a spus :

— Măi băiete cucuiete, hai să mergem !

Cîinele se repezi bucuros spre noptieră, unde știa că bătrînul lui stăpîn ținea lesa și începu să latre cît putea de tare.

— Binișor, binișor, căuta bătrînul să-l liniștească, fără prea mare succes. Așa, va să zică, se prefăcu supărat moș Vasile, acum de !, te-ai ajuns, nu mai ești un biet cîine de pripas care...

Se opri brusc ; ultimele cuvinte îl făcură să tresară și să se încrunte. Își aduse aminte că i-a mai spus o dată cîine de pripas și Ana a izbucnit în lacrimi.

„Să nu-i mai spui că-i de pripas, moșule !“ a strigat fata și s-a repezit la cîine, strîngîndu-l în brațe, pînă cînd a scheunat de durere.

A înțeles el de ce nu trebuie să mai spună vorba asta și de atunci s-a jurat și nici n-a mai spus-o pînă în seara aceea. Plin de remușcare, a trecut în camera Anei, i-a scotocit prin dulap, a scos o cutie cu bomboane de ciocolată și i-a dat cîinelui cîteva.

— Mănîncă și iartă-mă.

Cîinele l-a privit lung și, înțelegînd ce preț i se oferea pentru demnitatea lui, i-a întors spatele.

Bătrînul s-a apropiat de el și l-a mîngîiat pe burtă, semn de mare răsfăț pentru Necăjitu și împăcarea a avut loc după cîteva minute.

Abia putîndu-l ţine în lesă, moş Vasile reuşi cu greu să încuie uşa casei, apoi poarta şi mai ales să se ţină după el.

— Stai, tată, încetişor, băiete, că ne-o aştepta domnul ăla. Tu ai să mă aştepţi cuminte unde ţi-oi arăta că-i bine să stai, iar eu o să intru acolo în bîrlogul şerpilor, că, de n-oi mai ieşi viu, oi aduce-o tu pe Ana, se pornise bătrînul să bodogănească, în timp ce se-ndrepta spre faleză, mai mult alergînd.

Se opri în dreptul unei cabine telefonice, intră şi formă un număr.

— Îl vreau pe inginerul Vătăşanu, strigă el, de parcă ar fi cerut pe cineva de la celălalt capăt al lumii.

După cîteva secunde Vătăşanu răspunse :

— Alo, da !

— Tu eşti, tăticule ?

— Eu ; moş Vasile. Telefonezi de-acasă ?

— Vai de mine ! se arătă contrariat bătrînul, cum să fac una ca asta ? Mi-ai spus doar să-ţi telefonez de la un „public"

— Va să zică, vrei să mă ajuţi ! ?

— De bună seamă, tăticule.

— Şi nu ţi-e teamă ?

— Ba da, că afaceri d-astea n-ăm mai făcut eu, dar dacă e vorba de sănătatea ta, mă duc... Tu, cînd ai de gînd să vii ?

— După zece ; mai am de lucru...

— Păi, cred că tot atuncea vin şi eu.

— E-n regulă. Mulţumesc !

•

Necăjitu' îşi domoli pasul ; acuma avea de vorbit cu fulgii care cădeau din ce în ce mai des. Lătra vesel şi căuta să-i prindă cu botul, sărind din cînd în cînd după ei.

Urcară colina pe care era situat acvariul oraşului şi, la numai cîţiva paşi de intrarea principală, moş Vasile se opri. Îşi aruncă privirea spre „marea cea mare", cum o numea Ana, şi rămase aşa, cu ochii pierduţi în zare.

După cîtva timp se auzi sirena unui vapor care îşi anunţa apropierea de port.

— Auzi ? îl întrebă el pe Necăjitu', auzi ce frumos sună ?

Cîinele lătră scurt.

— Taci, mă prostule ! Doar trîmbițele raiului mai pot suna atît de dulce ca sirena unui vapor, și tu... laaatri așa în neștire.

Necăjitu' prinse a se gudura și după cîteva clipe se trînti pe burtă, punîndu-i labele pe un picior și botul lipit de gleznă.

Bătrînul se aplecă și strigă la el :

— Faci asta, nu pentru că mă iubești, ci pentru că vrei să te iert c-ai fost nărod și ai lătrat prosteşte cînd a sunat sirena. Treaba ta... Acuma, că te-ai murdărit ca un porc, să vedem pe al cui pat o să îndrăznești să te urci ? Că pe al meu... te-ai lins pe bot.

Zgomotul unor pași care se apropiau îl făcu să se întoarcă. Un bărbat slab și puțin încovoiat se apropia de ei. Privi din nou spre mare, dar cu coada ochiului luă seama încotro avea să se îndrepte omul acela.

Trecătorul intră în clădirea acvariului și bătrînul rămase să mai aștepte. „Poate că e vreun funcționar", își spuse el, și-atunci o să aștept mult și bine pînă o să plece". Oricum, mai avea încă destulă vreme, așa că se hotărî să mai zăbovească, în afară, încă vreo zece minute.

Își lovi pulpana hainei cu palma, iar cîinele sări în picioare. Apoi plecară tăcuți, dînd ocol clădirii de cîteva ori. „Va să zică, mai este o ieșire", își spuse bătrînul și se porni să numere pașii de la acea ușă pînă la colțul din dreapta al casei. Pe urmă se uită la ceas și păși spre ușa din spate. Ciocăni de două ori, așa cum îi spusese domnul Tordea cînd i-a telefonat din partea doamnei Diblan. Ea l-a recomandat lui Tordea, dar l-a rugat să nu afle soțul ei. Femeie de suflet. A ridicat telefonul, l-a chemat pe domnul Tordea și l-a rugat tare mult pînă cînd acela s-o fi înduplecat.

Acum a venit la el, a ciocănit de două ori, așa cum a fost învățat și a așteptat.

Doamna căpitanului i-a spus că, dacă-i va sta în putință, o să vină și ea, ca nu cumva Tordea să-i facă vreo greutate...

Ciocăni din nou și, după cîteva clipe, ușa se deschise. Atunci făcu un semn și cîinele se depărtă de el, ascunzîndu-se după niște tufe.

Bătrînul intră în sala mare a acvariului, luminată doar de un bec. Într-un colț îndepărtat avu impresia că zărește o umbră care se strecura în afara sălii, printr-o ușă acoperită cu o draperie de culoare închisă și asta i se păru atît de ciudat, încît nici nu spusese bună seara celui care îl întîmpină.

— Domnul Tordea? Cu domnul Tordea vorbesc? întrebă bătrînul, vrînd parcă să se asigure.

— Da, da, îl liniști slăbănogul și, drept să-ți spun, nu-mi face deloc plăcere că ne-am cunoscut. S-o ia dracu de recunoștință, mai bombăni el și închise ușa.

Îl conduse pînă la scara din fundul sălii, mai mult tîrîndu-l după el.

Ușa uneia dintre camerele de sus se deschise și Tordea îl smuci, trăgîndu-l sub scara lîngă care se găseau.

Treptele începură să scîrțîie sub greutatea unor pași. Cineva cobora, destul de grăbit. După cîteva clipe, cei doi bărbați o văzură pe Venera Diblan punînd piciorul pe ultima treaptă și îndreptîndu-se către unul dintre bazinele de sticlă așezate cam în centrul sălii. Femeia a ridicat un capac de sticlă și a privit cîteva minute în bazin. Apoi a scos dintr-un buzunar al halatului un cilindru din sticlă, scurt și nu prea gros, pe care l-a introdus în bazin; a acoperit bazinul și a făcut cale întoarsă.

— Uite, începu Tordea cînd rămaseră iar singuri, să știi că mi-e de-ajuns propria mea cruce.

Moș Vasile se făcu că nu pricepe.

— Dac-ar fi după mine, nici pomeneală să mă arunc într-o poveste din astea care, mai degrabă sfîrșește prost, decît bine.

— Domnule...! încercă bătrînul să-l liniștească, dar se părea că emoția prin care trecea îl făcea incapabil să-și continue fraza. Se uită lung și deznădăjduit la Tordea, care privea speriat în juru-i.

Slăbănogul îl îndemnă să urce scara și se opriră în dreptul unei uși pe care scria LABORATOR.

Tordea bătu la ușa aceea.

Ușa se deschise și în prag apăru Venera.

— Aaa ! Dumneata erai, Alexandre ! ? Credeam că ai și plecat. N-a venit domnul Motorca ?

— Aici sînt, strigă bătrînul. Sărut-mîna !

— Poftiți, băigui ea, părînd încurcată și, după ce bărbații intrară, i se adresă lui Motorca : Ți-a dat ?

— Nu...

— Nu i-am dat și nici nu-i dau, se răsti Tordea.

Venera îl privi nedumerită.

— Fă-mă să pricep ce s-a întîmplat ?

— Nimic... Pur și simplu mi-e frică... Și-apoi de ce n-a venit el dacă are nevoie ?

Bătrînul sări ca ars, dar se stăpîni să nu izbucnească. O clipă îi păru că cei doi se joacă și faptul în sine îl revoltă.

— De ce mă purtați pe drumuri ? De ce mă faceți să nădăjduiesc și apoi mă prăvăliți în amărăciune ? Cum de vi s-au împietrit sufletele în numai cîteva ceasuri ? Ori... strigă el cu disperare, așa v-au fost dintotdeauna și numai v-ați prefăcut că sînteți buni ?

Venera și Alexandru se priviră.

— Tiberiu v-a trimis o scrisoare de mulțumire... iar dumneavoastră...

Ghidul îi smulse scrisoarea din mînă și citi în grabă cele cîteva rînduri.

— Treaba lui ; nu-i dau nici o fiolă, dacă nu vine aici.

— Doamnă ! se tîrî bătrînul spre Venera, măcar pentru seara asta...

Venera îl privi într-un fel ciudat și bătrînului nu-i scăpă asta. Apoi îi spuse ghidului :

— Alexandre, faci cum crezi ! Oricum, iartă-mă că sînt atît de insistentă.

Tordea zîmbi batjocoritor, iar Venera se îndreptă spre ușă.

— Doamnă, nu plecați pînă nu capăt măcar o fiolă... spuse moș Vasile pe un ton dintr-odată atît de calm și cu atîta siguranță, încît cei doi părură surprinși.

Acum bătrînul nu se mai ruga de ei, pur și simplu îi soma.

Venera deschise larg ușa.

— Te rog să pleci !

— Plec, dacă mă goniți, dar Tiberiu o să se supere cînd i-oi spune ce tare m-ați batjocorit. Și, dacă supărarea asta o să-i producă o criză, atunci...

Alexandru se așeză pe un scaun, iar Venera îl prinse de mînă pe bătrîn și-l scoase din laborator.

Cînd se aflau pe la mijlocul scării, îi șopti bătrînului :

— Te rog să mă ierți, dar n-am putut face altfel. Nu știu ce a survenit între timp, dar Alexandru și-a schimbat brusc atitudinea, mai ales față de mine.

În sala mare a acvariului, Venera îi făcu semn să păşească cu grijă și stinse una din lumini. Apoi se îndreptă spre mijlocul încăperii, descoperi bazinul de sticlă la care mai umblase cu o jumătate de oră mai devreme, scoase cilindrul de sticlă pe care-l ascunsese acolo și-l chemă pe bătrîn, cu o ușoară înclinare a capului.

O umbră uriașă se profilă pe peretele din dreapta Venerei și numai moș Vasile o văzu, dar nu spuse nimic. Se apropie de femeie și ea îi spuse tot în șoaptă :

— N-am prevăzut că s-ar putea ca Alexandru să ne refuze... mai ales pe mine, care... l-am ocrotit.

Draperia care acoperea ușa dinspre sala de așteptare, se mișcă ; o ușoară adiere de aer o făcu pe Venera să se uite într-acolo și, instinctiv, făcu cîțiva pași, dar bătrînul o reținu.

— Să n-aveți neplăceri, doamnă...

— N-ai nici o grijă ; tot de la el am luat. Să mă reclame dacă-i dă mîna.

Bătrînul luă tubul de sticlă, iar Venera îl conduse pînă în stradă.

Își chemă de cîteva ori cîinele, dar acesta nu răspunse. Atunci se apucă să-l caute și-l găsi, după vreo douăzeci de minute, într-o tufă mai îndepărtată de casă ; abia mai respira. Aprinse un chibrit, apoi altul... și cînd aproape să isprăvească cutia, află ce se petrecuse în lipsa lui. Cineva care purta o haină de ploaie, de culoare neagră, fusese incomodat de prezența cîinelui și, probabil că încercase să-l îndepărteze. Cum însă, el nu vroia să-și părăsească locul în care știa că trebuie să-și aștepte stăpînul, a protestat. Atunci persoana care purta o haină de ploaie de

culoare neagră l-a lovit, iar cîinele şi-a înfipt colţii în pulpana hainei şi a luat o mostră, ca să-i arate stăpînului său despre ce a fost vorba. Bătrînul şi-a scos fularul, i-a şters sîngele care i se prelingea pe bot şi a început să plîngă.

După o vreme, plecară. Se făcuse tîrziu; era aproape nouă.

Ninsoarea se înteţise şi fulgii care cădeau acuma erau din ce în ce mai mici, mai deşi şi chiar mai albi decît cei de mai înainte, iar albul lor forma o boare densă pînă spre orizontul îndepărtat, acolo unde „marea cea mare" părea că se sfîrşeşte în poala unei rochii albe cu trenă nesfîrşit de lungă.

După ce parcurse o bună bucată de drum, de-a lungul plajei, bătrînului i se păru curios că pe o astfel de vreme nişte oameni se pot afla prin locurile acelea doar ca să se plimbe. Cîinele prinse a se gudura. Privi din nou înainte: cele două siluete se mai apropiaseră de el, dar numai cu vreo zece paşi. Cîinele o porni mai repede, încercînd chiar să alerge. Spre surprinderea lui, auzi glasul unei fete care striga: „Băieţel! Copilu'!" Recunoscu glasul Anei.

Cînd ajunse lîngă cei doi tineri, nu putu vedea faţa bărbatului, pentru că stătea aplecat şi mîngîia cîinele, aşa că îl bătu pe umeri şi-i strigă:

— Hei, puiule! Nu-ţi este teamă că ai să îngheţi?

— Nu, moş Vasile... Bună seara!

Tiberiu se ridică şi se descoperi.

Nu se aştepta ca Ana să se plimbe cu el şi încă noaptea. „Dar, oricum... gîndi moşul, tot mai bine cu el".

Ştia că Ana îl iubea pe ofiţerul de cotrainformaţii pe care i-l prezentase „unchiul" Harvas... Ei, dar nu avea nici o importanţă că se plimba cu Tiberiu, care n-avea în el nimic de Don Juan şi care i se adresa atît de frumos cu „surioară".

Tînărul se aplecă din nou spre cîine, cercetîndu-l atent şi abia atunci observă Ana halul în care arăta bietul animal.

— Ce s-a întîmplat? strigă fata, iar bătrînul arătă înspre acvariu.

— Acolo ? întrebă Tiberiu, acolo s-a întîmplat ?
— Da.
— Cine ?
— Eu nu l-am văzut, dar mi-a spus „băiatu"...
— Cum ? Cum ţi-a spus ?
Bătrînul scoase din port-vizitul său cu multe despărţituri, bucata din haina agresorului şi, spre surprinderea gazdelor sale, Tiberiu o examină în fugă, apoi o vîrî în buzunar.
— Ai întîmpinat vreo greutate ? întrebă Tiberiu.
— Aproape că nici nu-şi mai aduceau aminte pentru ce mă chemaseră acolo. Călăuza aia sau cum dracu' s-o fi numind, mai-mai să mă gonească.
— Bine, lasă, mai vorbim noi, se grăbi tînărul să-i curme relatarea, dar bătrînul continuă :
— La început şi doamna căpitanului a cam scăldat-o, dar cînd i-am spus...
— Destul ; o să mai discutăm acasă, îl rugă Tiberiu.
Ana încremenise cîteva clipe şi, nemaiputîndu-se stăpîni, strigă tînărului :
— Dar eu vreau să ştiu ! Acuma, imediat !
Bătrînul tresări ; şi Ana se întoarse spre el :
— Ce ţi-au dat, cine şi ce le-ai spus să-ţi dea... ?
— Păi, pentru Tiberiu... E bolnav.
— Ce ?
— Ştii prea bine, interveni Tiberiu.
— Morfină !
Bătrînul îl privi complice pe inginer, apoi îşi chemă cîinele şi plecă.
După ce moş Vasile a părăsit acvariul, Venera Diblan s-a grăbit să încuie uşa şi să-şi reia activitatea. Avea foarte mult de lucru în seara aceea şi, cu toate astea, poate că n-ar mai fi rămas, dar Ion fusese convocat de şeful marelui stat major al unităţii şi astfel de şedinţe durau pînă pe la miezul nopţii. Urma să lucreze pînă cînd Ion avea să vină s-o conducă acasă.
Se îndreptă către scara din fundul sălii mari, cînd un zgomot îi atrase atenţia spre draperia care acoperea uşa ce ducea în sala de aşteptare. S-a oprit, a privit într-acolo şi a observat că draperia se mişca. După cîteva clipe, freamătul acela abia perceptibil a încetat şi femeia şi-a

spus că a fost poate o pală de vînt ce se strecurase pe sub ușa de la intrarea principală, care niciodată nu se închidea prea bine. La capătul de sus al scării apăru Tordea și Venera își ridică privirile spre el.

— Dacă mai ai nevoie de mine, aș vrea să plec.

— Poți pleca...

Ghidul începu să coboare scara cu pași leneși, dar cînd ajunse pe la jumătatea drumului, draperia se trase într-o parte și apăru un bărbat înalt, brunet, cu o statură atletică și cu trăsături energice, dăltuite parcă în piatră.

— Bună seara ! spuse străinul.

Ceilalți doi încremeniră, iar el se apropie de ei.

— Recunosc că felul în care am apărut vă poate impresiona neplăcut.

Străinul se sili să zîmbească și își repezi o mînă într-un buzunar interior al hainei. Gestul lui îi făcu pe cei doi slujbași ai acvariului să se dea cu un pas înapoi.

Celălalt rîse și dădu la iveală un soi de carnețel cu coperți de culoarea vișinei putrede.

— Ei bine, fie chiar și numai din asta, și tot sper că v-ați dat seama de marele adevăr în care dumneavoastră, conștient ori nu, credeți. Oo ! începu străinul să se lamenteze, durerea cea mare a societății survine însă doar în clipa în care individul își pierde personalitatea și mai ales bunul simț, devenind ridicul prin prefăcătoria ajunsă la o transparență penibilă, datorită faptului că a abuzat de ea. Dar atunci e prea tîrziu și de cele mai multe ori este nevoie de ani lungi de... reeducare.

Dacă peroraţia lui de pînă acum putea fi socotită cu sau fără noimă, accentul pus pe ultimele uvinte, indicînd soluția, îi făcu pe cei doi să tresară.

— O să vă spun și pentru ce m-am strecurat aici și ce cred despre toate cîte mi-a fost dat s-ascult și... chiar să văd. Gata ! Emoția primului moment a trecut și la dumneavoastră, și la mine, așa că jocul poate începe. Sînt căpitanul Voinescu Tudor din Consiliul Securității Statului...

Ghidul dădu semne de sufocație, iar Venera îl conduse pînă la scară, ajutîndu-l să se așeze pe prima treaptă.

— Dacă am reținut exact din planul acestui imobil, în apropierea scării se află o ieșire de serviciu.

— Da, așa-i, bîigui Venera.

— Atunci, spuse Tudor, dacă deschidem ușa aceea, trebuie să găsesc un ofițer din subordinea mea. I-am spus să stea acolo, pentru orice eventualitate.

Tudor deschise ușa și strigă :

— Locotenent... !

O voce de bărbat tînăr răspunse de afară.

— Ordonați !

— Așteaptă ! Domnului Alexandru Tordea i s-a făcut rău. Ai să-l conduci la policlinica noastră și ai să te întorci la post.

Tudor îl conduse la ușă, iar celălalt, care apăruse doar pe jumătate, în prag, întinse o mînă spre ghid, ajutîndu-l să iasă din încăpere.

Un foșnet de pelerină, zgomotul ușii trîntite și demarajul puternic al unei mașini puseră capăt prezenței lui Tordea la discuția pe care, deocamdată cel puțin, Tudor vroia s-o aibă doar cu Venera.

Cînd reveni în mijlocul încăperii, Tudor o găsi pe Venera sprijinindu-se de balustradă.

— Vreți să urcăm în laborator ?

— Nu, prefer să rămînem aici.

Femeia merse cu pași șovăitori în spatele scării și-i făcu semn să se apropie, arătîndu-i o banchetă.

Tudor se așeză lîngă ea.

— Firește, începu ofițerul, o să mă întrebați ce vreau de la dumneavoastră.

— M'da...

— În primul rînd vreau să vă previn.

Venera îl privi, de parcă atunci îl vedea pentru prima dată și buzele ei schițară un zîmbet amar.

— Nu-i prea tîrziu, domnule căpitan ?

— Tîrziu nu-i niciodată.

— Atunci considerați că m-ați prevenit, spuse ea, continuînd să zîmbească trist și neîncrezător.

— Trebuie să înțeleg însă mai bine unele lucruri și pentru asta vă rog să mă ajutați.

— Eu, bîigui femeia, nu pot decît să vă mulțumesc pentru delicatețea dumneavoastră ; de altfel, nici n-aș fi fost în stare să suport un interogatoriu, așa cum presupun că se face... Întrebare-răspuns, întrebare-răspuns.

Căpitanul zîmbi.

— A ! să nu vă închipuiți că am spus asta din prefăcătorie. Dar ar fi tare neplăcut pentru mine.

— Și, totuși, discuția pe care am auzit-o eu...

— Despre ce discuție vorbiți ? întrebă ea, stingherită.

— Hm, făcu Tudor și se încruntă.

— Dar vă asigur de toată sinceritatea, numai că... efectiv nu știu la ce vă referiți.

— Să zicem... Ei bine, înainte de a-i înmîna bătrînului tubul de sticlă, în care se aflau două fiole cu morfină pentru inginerul Tiberiu Vătășanu, ați avut grijă să-i atrageți atenția asupra faptului că, în ciuda dezacordului manifestat de Alexandru Tordea și pe riscul dumneavoastră personal, ați făcut...

— Da, da, așa s-a întîmplat, strigă Venera, deznădăjduită.

— Dar, cînd de fapt tot jocul ăsta n-a fost decît o înscenare jucată de dumneavoastră și de ghid, cum aș putea eu eticheta această atitudine altfel decît prefăcătorie ?

Venera își plecă fruntea, stînjenită.

— Nu trebuie să vă faceți cine știe ce gînduri, am vrut doar să vă sugerez că nici dumneavoastră n-ați ocolit convenienta prefăcătoriei. O împrejurare destul de importantă însă care v-a determinat să vă pretați la joc, cred că vă scuză.

Venera tăcu.

— Să zicem, continuă ofițerul, că personalitatea inventatorului a produs o impresie puternică asupra dumneavoastră.

— Da, se agăță Venera de presupunerea enunțată de Tudor, așa cum un înecat se agață de bușteanul îmbibat de apă care-l va duce și mai repede la fund.

— Sau, pur și simplu, mila.

— Și una și alta, se grăbi ea să confirme.

Căpitanul zîmbi și făcu un gest larg de acceptare a spuselor femeii. Apoi își scoase o țigară din portțigaretul de baga și și-o aprinse.

•

Tiberiu fuma nervos, aprinzîndu-și a patra țigară în răstimpul cîtorva minute, după ce rămăsese iar singur cu Ana. Fata îl privea din cale-afară de furioasă.

— E de-a dreptul revoltător ! strigă Ana. Credeam că o să-ți fie de-ajuns situația în care m-ai pus pe mine față de o clientă.

— O prietenă, sublinie inginerul, pe un ton plin de batjocură.

— Ce vrei să spui ?

— Nimic altceva decît ceea ce am spus. Sper că am dreptul să-mi exprim o asemenea părere, judecînd după felul în care ea a acceptat totul și, mai ales, după graba de care a dat dovadă cînd a fost vorba să mă ajute.

„Ești un netrebnic", gîndi Ana, înțelegînd că el nu se referea nici la prietenia Venerei față de ea, nici la înțelegerea manifestată prin chemarea urgentă a lui Tordea, cu doza de morfină de care otreapa din fața ei avea nevoie. Nu ; otreapa se referise la interesul Venerei ca soțul ei — și nu altcineva — să fie ales drept consilier la îndeplinirea proiectului... Dar cauza, cauza reală a comportamentului Venerei față de Tiberiu era oare într-adevăr gelozia față de Ion și perspectiva că, devenind consilierul lui Tiberiu, ar fi rămas „al ei" pînă la primăvară ?

•

— M-am bucurat nespus la gîndul că soțul meu ar putea rămîne „la uscat" pentru o perioadă atîta de mare. Gîndiți-vă că, de cînd ne-am căsătorit, niciodată, dar absolut niciodată n-am fost împreună mai mult de cincisprezece zile consecutiv.

Tudor o privi atent și făcu un gest de înțelegere.

— Doamnă Diblan, căldura cu care-mi vorbiți m-ar putea ispiti să iau de bună motivarea dumneavoastră, dar

exagerarea și mai ales riscul acțiunii pe care ați întreprins-o, vrînd să-l obligați cît mai mult pe inginer — după cum susțineți, mi se par ciudate.

Repetă gestul de nedumerire.

— Mi se pare ciudată intervenția dumneavoastră plină de atîtea riscuri, pe lîngă domnul Tordea...

— Am stabilit, doar, că a fost un joc față de Motorca, se explică Venera, îmbujorîndu-se.

— Din nou mă puneți într-o situație delicată, revenind asupra unui moment penibil din cadrul discuției noastre. Nu, nu la situația asta m-am referit.

— Atunci ?

— Vorbeam despre prima intervenție pe care ați făcut-o pe lîngă domnul Tordea, cînd inginerul Vătășanu a făcut o criză în casa dumneavoastră.

— Aa ! scăpă Venera un strigăt, începînd să-și piardă controlul.

Tudor zîmbi.

— Vă gîndiți, desigur, cine ar fi putut să ne spună ? Ei bine, Tordea în nici un caz ; Ana Motorca nici n-a fost audiată... Fiți liniștită ! Aveți prieteni buni...

Venera își frămînta mîinile, pînă la strivire.

Ofițerul se prefăcu că nu observă starea ei de agitație și continuă pe un ton firesc, așa cum s-ar comporta cineva într-un joc de societate, cînd a reușit să-și pună în încurcătură partenerul.

— E atît de simplu ; chiar dumneavoastră ați declarat celor de la miliție că inginerul nu s-a simțit bine, că aproape a leșinat și...

— Da, da ! Exact ! se precipită ea și încercă să pară jenată de lipsa ei de memorie, care o pusese într-o asemenea situație aproape ridiculă.

— Noi însă știam mai dinainte cauzele „răului" de care suferea adesea inventatorul și nu ne-au trebuit prea mari eforturi ca să deducem restul. Am spus „să deducem", vă rog să rețineți asta.

Se ridică de pe banchetă și făcu cîțiva pași spre fereastră. Apoi își aprinse o țigară și se răsuci brusc, reintorcîndu-se cu fața spre ea.

— Vai ! Era să uit că nu mi-ați răspuns la ultima mea nelămurire ! Acuma știți doar la care dintre intervențiile dumneavoastră — pe lîngă Tordea — m-am referit.

Femeia suspină, apoi lovi bancheta cu amîndouă palmele. Buzele începură să i se miște, dar multă vreme nu izbuti să scoată nici un sunet.

— Vorbiți-mi despre prima dumneavoastră intervenție pe lîngă Alexandru Tordea. Ce v-a îndemnat să-i cereți...

•

— Admițînd că aveai nevoie, că viciul de care ești stăpînit te împinge la desperare, de ce l-ai trimis pe bunicul la domnul Tordea ?

— Nu eu, ci Venera l-a îndrumat, după ce, mai înainte a luat legătura cu el la telefon, răspunse Tiberiu pe un tot atîta de degajat, încît Ana era gata să izbucnească într-o criză de nervi.

— Ești un laș !

•

— Lașitatea... Da... din lașitate, bîigui Venera într-un tîrziu ; cred că mi-a fost frică să nu i se agraveze starea. Nu, n-a fost altă pricină decît lașitatea mea... frica...

Tudor reveni lîngă ea și, așezîndu-se pe bancheță, o întrebă direct, hotărît să profite de starea ei de tulburare și teamă. El își dădea perfect seama că unicul sentiment care o stăpînea acum pe Venera era frica, o frică imensă, distribuită egal pe mai multe planuri. Acum urma să-i dea lovitura de grație și dacă într-adevăr calculase exact, n-avea decît să întrebe :

— Doamnă Diblan, dacă nu vă cer prea mult, ați putea să înlocuiți, în explicația pe care mi-ați dat-o, noțiunea de lașitate cu aceea de *prilej* și teamă, cu interesul pentru invenția lui *Vătășanu ?*

Întrebarea își produse efectul dorit ; Venera se prăbuși de pe bancheță, plîngînd.

Omul din fața ei nu schiță nici cel mai mic gest de neliniște, ci așteptă cu răbdare ca efectul loviturii pe care o dăduse, să se mai atenueze, iar după cîteva minute o întrebă :

— Desigur, știați mai de multă vreme că Tordea este morfinoman...

— Da, știam... murmură femeia.

— Mi-ați putea spune de cînd și, mai ales, în ce context de împrejurări ați aflat despre practica lui vicioasă ?

Venera îl privi lung, dezarmată, și nu răspunse.

Căpitanul zîmbi.

— Dacă e vorba de povestea aceea cu moartea peștelui japonez, nu vă mai osteniți.

Femeia tresări, iar în clipa următoare păru să fi căzut pradă unui acces de adevărată nebunie. Se întoarse cu fața spre Tudor, își înfipse unghiile în gîtul lui și începu să strîngă și să urle :

— Ce vrei ? Ce-ți mai pot spune eu, dacă știi tot ? Tot, tot ! Apoi descleștă degetele și își lăsă mîinile să-i cadă neputincioase pe banchetă.

Tudor o privea mirat, dar fără ură.

— Îmi pare rău, murmură ea. Altceva nu știu. Am aflat totul atunci, cînd a murit peștele japonez.

•

— E foarte lesne să acuzi. Un interogatoriu este la îndemîna oricui, dar forța, adevărata forță a unei adevărate personalități umane constă într-un auto-interogatoriu.

— M-am săturat de filozofia ta stupidă ! strigă Ana.

Urmă o tăcere lungă, cernută parcă de liniștea în care cădeau fulgii de zăpadă, de liniștea aceea vecină cu nemărginitul și care se vroia ascultată cu orice preț.

— Ana ! Încearcă să te întrebi doar atîta ! De unde a știut doamna Diblan că poate găsi, *imediat*, la Tordea, morfină ?

— A încercat și ea, veni răspunsul pe un ton nesigur.

— Bine, dar... sper că în mintea ta a cere morfină unui cunoscut, nu-i tot una cu „dă-mi un pic de zahăr pînă mîine".

— Ce vrei să spui ? se răsti fata, ca să-și ascundă deruta în care fusese aruncată de raționamentul lui.

— Doar atîta : doamna Diblan știa mai dinainte că Tordea este morfinoman.

— Și, mă rog, de unde putea să fi aflat ?

— O întîmplare... Să zicem că dintr-o întîmplare...

Ana rămase concentrată asupra unui gînd. Apoi explodă :

— Poate că a știut și despre tine ! și izbucni într-un rîs care se vroia, cu orice preț, batjocoritor.

— Poate ! răspunse inginerul Vătășanu, cu glas tremurat.

— Atunci, de ce nu i-ai cerut ei direct ?

— Mă temeam de un refuz. Asemenea lucruri nu se obțin decît pe un preț foarte mare. Tu singură mi-ai spus povestea doctorului morfinoman și teoria cu „poți deveni o unealtă". Ei bine, m-am temut că, discutînd cu ea, direct, nevoia m-ar fi împins...

Își astupă fața în mîini, glasul îi fu sugrumat de emoția pe care i-o produsese gîndul că ar putea rosti, pînă la capăt, ceea ce nu dorea să se întîmple.

— Așadar, ai căutat o *formulă de amînare* (expresia asta o învățase de la Tudor și acum se bucura de faptul că putea s-o folosească !)

— Da, recunoscu Tiberiu, distrus.

— Nu știu ce să mai cred ; oricum, ar trebui să ceri protecția autorităților. Aici nu-i vorba numai de tine, ci...

— Să nu faci asta ! răcni inginerul cu disperare.

Ana se retrase cîțiva pași speriată și, abia după un timp îndrăzni să-l întrebe :

— Tu ce crezi despre întîmplarea care ar fi ajutat-o pe Venera să afle că Tordea este morfinoman ?

— Eu nu cred nimic. Știu !

Fata îl privi năucită. Apoi se gîndi că Tiberiu avea să născocească ceva extraordinar sau că răspunsul era gata pregătit și că urma să i-l „servească" la momentul convenit. Îi vorbise Tudor și despre asemenea procedee : „Cînd discuți cu cineva și vrei să-l impresionezi, cu scopul ca el să-ți spună însutit mai mult chiar decît speri să afli, amînă cît poți să dai în vileag puținul pe care tu îl

cunoşti. Lasă asta mai spre sfîrşitul discuţiei şi alege momentul în care interlocutorul pare mai obosit, mai derutat. Accentuează-i deruta printr-o aluzie la obiect sau, dacă vrei să joci tare, spune-i pur şi simplu *ştiu tot.* Faci o pauză pentru ca celălalt, incitat de siguranţa afirmaţiei tale, să te întrebe dar nu-l laşi să insiste ci, cu aerul cel mai firesc, îi spui ce ştii, dar ceea ce-i spui, să fie adevărat".

„Aşadar, el tace aşteptînd ca eu să-l întreb", îşi spuse Ana.

— Ştii cu adevărat ?

— Da. A fost o întîmplare care a produs moartea unui peşte japonez. În bazinul cu pricina s-au găsit nişte pastile de morfină sau heroină... Uite, nu-mi amintesc exact ce anume. Venera l-a salvat, luînd imediat bazinul în laborator şi de-atunci, îţi închipui... putea conta pe ajutorul lui Tordea.

— Tu ştiai păţania peştelui japonez, cînd ne-am dus noi la Venera ?

— Da, răspunse inginerul.

— Atunci, de ce te-ai chinuit atîta şi nu i-ai cerut direct, cînd te-a cuprins criza ?

— E lesne de înţeles : pentru că dacă i-aş fi arătat că ştiu... s-ar fi speriat, poate, şi atunci...

— Dar dacă ea n-ar fi apelat la Tordea ?

— Ar fi cerut din altă parte ; starea mea era un prilej deosebit de important pentru ea, aşa că... eu am fost sigur că o să mă ajute.

— Prilej ?

— Evident ! Avea în faţa ei un inventator şi, mai ales, un vicios.

— Crezi, deci, că Venera...

— Bineînţeles...

Ana se încruntă.

— Presupui probabil, pentru că... dacă ai fi avut cea mai mică certitudine, atunci, în seara aceea cînd noi am plecat de la ea, te-ai fi întors din drum ca să-i ceri, nu ca să furi.

Tiberiu se apropie de ea şi-i şuieră în ureche.

— Eşti nebună, pur şi simplu nebună. Cum de ţi-a trecut prin minte aşa ceva ? Cum ?

— Pentru că ești...

Vorbele îi înghețară pe buze, cînd își dădu seama ce gafă mare putea să facă. Și așa vorbise prea mult, iar furia ei oarbă era s-o ducă la divulgarea unor lucruri știute doar de serviciul de contrainformații pe care Tudor i le spusese numai pentru orientarea ei în problema pentru care i se ceruse o mînă de ajutor.

Dar, spre surprinderea ei, Tiberiu, cu glasul gîtuit, izbucni :

— Da, n-am fost sigur și... și nevoia m-a împins să fur. Patima, patima asta, Ana, m-a întors din drum. Plecasem din casa aceea demn de compătimire și am revenit ca hoț. Credeam că Tordea i-a mai lăsat ceva... sau că și ea ori bărbatul ei sînt morfinomani și m-am apucat să scotocesc prin dulapuri, prin haine...

— Dar hainele, hainele de ce le-ai furat ?

— Nu, n-am vrut să le fur, îți jur ! Nu trebuie să mă disprețuiești mai mult decît merit. Poate că nu știi, poate că doamna Diblan nu ți-a spus, dar eu am lăsat pe drum hainele...

Disperarea lui părea s-o fi înduplecat, întrucîtva, pe Ana.

— Știu, mi-a spus asta, dar tot nu înțeleg de ce le-ai mai luat dacă n-aveai de gînd să le păstrezi ?

— Pentru că n-am avut suficient răgaz să mai caut acolo prin buzunare.

— Cum așa ?

— La un moment dat, am auzit strigătul unui copil.

— Din afară ?

— Nu ; copilul era chiar acolo, în casă. Mai tîrziu am aflat de la căpitanul Diblan că tocmai în seara aceea soția lui primise vizita unei rude care-i lăsase copilul în grijă pentru cîteva ore. Doamna Diblan i-a dat copilului ceva de mîncare și apoi l-a culcat în dormitorul lor. Pe urmă am sosit noi doi.

— Cît era de mic ?

— Să fi avut vreo opt, nouă ani.

— Și te-a văzut ?

— Da. În sfîrșit atît cît putea să mă vadă la lumina care răzbătea de la felinarul de-afară.

Ana era tulburată, atît de mărturisirea lui Tiberiu cît și de elementul nou pe care nici Tudor nu-l știa; copilul, martorul.

— Poți s-o întrebi, ca să te convingi că ți-am spus purul adevăr. Nu mă judeca mai aspru decît merit; nu sînt hoț! Și-apoi, mă mir că ea nu ți-a vorbit despre copilul acela, că doar spune vrute și nevrute. Pînă și soțul ei se plînge de asta, dar îi acordă o scuză: gelozia!

•

— Gelozia dumneavoastră, ca și aparentele indiscreții, sînt două paravane la adăpostul cărora angajați discuții în locuri publice, cu soțiile unor ofițeri și, mă rog, ca să cunoașteți unele lucruri, mai spuneți și dumneavoastră cîte ceva. În felul acesta, aflați despre schimbările de cadre, de funcții, despre dislocări de unități și cîte altele, avînd grijă să subliniați că interesul dumneavoastră e îndreptat către soția sau fiica vreunui ofițer.

Venera îl privea speriată și se gîndea cu febrilitate ce i-ar mai putea răspunde la toate astea dacă i-ar fi cerut-o.

— Dar despre scrisoarea care a fost găsită în vestonul furat, ce v-a spus soțul dumneavoastră?

Întrebarea aceasta o găsi cu totul nepregătită.

— M-a întrebat dacă eu am ascuns-o acolo.

Ofițerul își lovi palmele și exclamă:

— Formidabil! Nu mi-aș fi închipuit atîta discreție între soți!

Ea înțelese că Tudor nu acorda nici cel mai mic credit răspunsului ei.

— Ce-ați zice dacă soțul dumneavoastră s-ar prevala de faptul că are o soție indiscretă?

— În ce scop? îngăimă Venera.

— De pildă, se prefăcu el că se gîndește, dacă cineva l-ar descoperi pe el ca sursă de informații pentru vreo putere străină... s-ar putea dezvinovăți oricînd: „Am o soție care vorbește vrute și nevrute, cînd și unde nu te aștepți. Poate că de la ea a pornit toată istoria...“

— Soțul meu n-ar face niciodată așa ceva!

— Sau, continuă căpitanul, de parcă nici n-ar fi auzit-o, ce-ar fi ca dumneavoastră să-i fiţi complice şi, la adăpostul geloziei şi flecărelii aparente, să faceţi un joc perfect, în doi ?

Venera rîse forţat.

— Da, da, totul este posibil... cel puţin în imaginaţia dumneavoastră.

Tudor se încruntă şi luă un aer grav.

— Ne-aţi făcut destule neajunsuri...

— Cui, domnule căpitan ?

— Ţării ! strigă ofiţerul, părînd să fi ajuns la capătul răbdării.

Pe fruntea femeii apărură cute adînci ; înfăţişarea ei trăda o teamă adevărată, iar ofiţerul îi putu observa un uşor tremur al mîinilor. Clipa de dinainte cînd încercase o cochetă ironie, fusese spulberată de tonul hotărît al omului care avea toate atuurile în mînă. Jocul părea că se apropie de sfîrşit şi tocmai asta nu dorea Venera ; se temea de sfîrşitul jocului, pentru că îşi dădea seama de natura lui : farsă ori tragedie.

— Urmează despăgubirile, nu ?

— Despăgubiri ? întrebă Tudor.

— Evident ; preţul pentru răscumpărarea neajunsurilor.

Lui Tudor nu-i venea să creadă că rezistenţa Venerei fusese înfrîntă. Aşadar, nu-i mai rămînea decît să comunice şefilor săi : „misiunea a fost îndeplinită". Păstră cîteva clipe de tăcere, pentru a-şi aduna toate forţele de care simţea că are nevoie. Trebuia să schimbe, definitiv, un potrivnic într-un aliat. Se ridică de pe banchetă şi, stăpînindu-şi emoţia, începu să vorbească, fără a îndrăzni să-i susţină privirea.

— Îmi dau seama că vă cer o renunţare la ceva „drag" să zicem... Vă cer să abandonaţi interesul pentru inventator şi invenţia lui.

— Bine, dar eu...

— O clipă ! N-am terminat adăugă el pe un ton redevenit energic.

Femeia se chirci pe banchetă.

— Pe lîngă asta, dacă tot aveţi obiceiul să flecăriţi despre lucruri importante, faceţi în aşa fel încît soţiile tuturor ofiţerilor cu care veniţi în contact să afle că inginerul Vătăşanu este un impostor.

— Şi dacă voi fi întrebată de unde ştiu asta ?

— E simplu : soţul dumneavoastră şi-a exprimat o asemenea temere. Oricum, un astfel de zvon l-ar pune întrucîtva la adăpost cel puţin pentru o vreme.

— Bine, dar soţul meu ar putea afla şi atunci...

— Atunci ! ? Hm ! O să-i mai arătăm încă o dată scrisoarea aceea care a şi început să ne explice multe lucruri, şi el o să înţeleagă că dumneavoastră n-aţi făcut altceva decît să mai atenuaţi puţin din activitatea lui. Şi-apoi, vă asigur că nici n-aţi spune un mare neadevăr ; chiar noi am început să ne temem de o impostură din partea inginerului. Dar ăsta este un alt aspect şi el implică o acţiune mai precisă decît aceea de a lansa o ştire oarecare.

— Adică ? întrebă Venera, strîngîndu-şi mîinile al căror tremur nu mai contenea.

— Ei, aici e vorba de o verificare şi încă de una foarte exactă care nu se poate face decît aflînd ce anume discută inventatorul cu soţul dumneavoastră sau cu alţi specialişti şi supunînd aceste date experţilor noştri. Avem urgentă nevoie de o certitudine absolută în privinţa capacităţii lui şi mai ales asupra autenticităţii ideilor lui novatoare.

— O să-mi fie tare greu, spuse Venera şi gemu.

— Vă precizez, doamnă Diblan, că doar o dovadă de totală bună-credinţă din partea dumneavoastră mai poate şterge — în timp — unele neajunsuri pe care ni le-aţi făcut.

Un zgomot îi făcu pe amîndoi să-şi ridice privirile. Cineva stinsese becul de la etaj şi jumătate din scară fu cufundată în întuneric.

— Cine poate fi ? întrebă Tudor.

— Nu ştiu, răspunse Venera. Cînd am coborît ca să-l conduc pe domnul Motorca, în tot acvariul nu se mai afla decît ghidul. Altcineva...

Fraza rămase neterminată, pentru că zgomotul produs de rostogolirea unui obiect, pe treptele scării, o făcu să amuțească.

— Coboară ! strigă Tudor. Oricine-ai fi, coboară !

Urmă un geam trîntit, apoi din nou liniște deplină. Ofițerul se aplecă și ridică obiectul care se rostogolise pînă la piciorul scării. Era un tub de stclă de forma celui pe care Venera i-l dăduse bătrînului Motorca. Înăuntru se afla un mic sul de hîrtie pe care scria : „Ești atît de prost, încît mîine-poimîine o să-ți fur șireturile de la pantofi, din mers".

Tudor păli de furie. Împături biletul și plecă.

Ajuns afară, coborî în fugă colina pe care era situată clădirea acvariului. Cînd ajunse pe faleză, luă un pumn de zăpadă și se frecă pe față.

Mai departe, la vreo sută de pași spre dreapta, se zărea silueta unui bărbat slăbuț. Era umbra, permanenta umbră a lui Tudor, care îl urma pretutindeni cu strășnicia unui adevărat arhanghel, locotenentul Silviu Ciortea.

•

După o jumătate de oră de hoinărit de-a lungul falezei, Tudor simți că enervarea care pusese stăpînire pe el începuse să scadă, tîmplele nu-i mai zvîcneau atît de puternic.

Discuția cu Venera Diblan îi suprasolicitase nervii, iar încordarea la care-l supusese efortul acesta îi cerea acuma o destindere.

Mai merse astfel vreme de cîteva minute cînd, deodată, auzi strigătele unei femei : „Minți ! M-am săturat de ipocrizia ta !"

Se opri și ascultă cu încordare, dar strigătele nu se mai repetară. Glasul fusese un fel de răcnet. Privi în jurul său și i se păru că undeva, spre mare, zărește două siluete. Apoi, cînd ochii i se obișnuiră cu perdeaua de fulgi vînzoliți, văzu că una dintre cele două siluete se depărtase de cealaltă, îndreptîndu-se în direcția în care se afla el. Silueta care rămăsese pironită locului strigă, cu un soi ciudat de deznădejde : „Ana !... Surioară !... Nu mă lăsa !" apoi păru că se prăbușește.

Tudor rămase locului, așteptînd să vadă urmarea. Pentru nimic în lume nu trebuia să apară atunci și mai ales în locul acela.

Ana se opri și, după cîteva clipe, făcu cale întoarsă.

•

„Afrodita" se cufundase în întuneric. În afară de vitrină, singura lumină care mai ardea era aceea din biroul domnului Harvas Aleutin.

Bătrînul făcea niște socoteli, cînd soneria de la intrare îl făcu să tresară. Instinctiv își privi ceasornicul ; era ora douăzeci și două și douăzeci de minute. Se ridică de pe scaun și se duse să deschidă. În prag, Tordea.

— Bună, patriotule !

— Bună, bîigui Harvas.

— Ei, ce ai de gînd ? Vrei să discutăm aici ?

Harvas părea să nu-și fi revenit din nedumerirea pe care i-o produsese prezența vizitatorului.

— Da, da, ai dreptate, făcu el și deschise larg ușa.

Tordea intră în birou, trase draperia care despărțea încăperea aceea de restul salonului și se trînti pe un fotoliu.

— Am scăpat cu fața curată, chicoti ghidul. Nu arestare, nu anchetă... Ce mai ?

— Ce tot îndrugi acolo ?

— Ce-ai auzit. Eu... mi-am făcut datoria ; acuma e rîndul tău. Ce să-i faci ? Într-un fel sau altul, trebuie să ne plătim păcatele. Căpitanul dorește ca Venera să fie convinsă de discreția pe care trebuie s-o manifeste mai ales față de soțul ei, în legătură cu posibilitatea de a-i frîna drumul pe panta spionajului.

— Și doamna Diblan bănuiește... ?

— Ha, ha ! Nici nu se mai pune o asemenea întrebare, cînd fiecare dintre ei îl acuză pe celălalt de responsabilitatea prezenței acelei scrisori.

— Ce am de făcut ?

— Scrie ceea ce urmează să-i comunici doamnei Diblan.

— De ce ?

— Simplu : dacă împrejurările nu-ți vor îngădui să-i vorbești, îi strecori scrisoarea și gata.

Harvas se ridică de pe scaun și se retrase speriat.

— Nu! n-am de gînd să scriu! Nu vreau să scriu nimic! Și apoi, ce m-ar putea împiedica să-i vorbesc?

— Îți este frică? chicoti Tordea. Asta înseamnă că ai motive serioase. Nu cumva...

— Nu cumva, ce? răcni bătrînul.

— Mă gîndeam la vechii tăi prieteni pentru care ai mai lucrat. Și căpitanul se gîndește la asta, dar închipuie-ți, îl distrează gîndul că aceia ar putea afla de dublul tău joc.

— Pleacă!

— Mai întîi dă-mi scrisoarea, pe urmă plec.

— O să scriu, dar scrisoarea i-o dau numai lui.

— Bine. O să-l caut și...

— Să treacă pe la mine ori să mă cheme. Peste o jumătate de oră voi fi acasă.

•

Ana părea să facă niște eforturi supraomenești, tîrîndu-l pe Tiberiu spre casă.

Un tînăr se opri lîngă ei și întrebă dacă le poate fi de vreun folos.

Fata îl măsura cu neîncredere; prea era slăbuț și prea părea pierdut în paltonul frumos croit, dar cu niște umeri lăsați și mari, care vroiau parcă să-i mai reducă din șubrezenia lui fizică.

— N-aveți teamă, spuse tînărul zîmbind binevoitor. Dacă doriți, îl pot duce pe fratele dumneavoastră, pe brațe, pînă acasă.

— Frate?

— Da, l-am auzit pe domnul spunîndu-vă „surioară".

— Da, da, îngăimă Ana stingherită.

— Dacă domnul consimte, i se adresă tînărul lui Tiberiu, îl pot lua pe brațe.

— Atîta, doar, murmură Tiberiu, să mă treceți strada. Luminile astea îmi dau un soi de amețeală ciudată.

Tînărul se aplecă, lăsîndu-se pe un genunchi și încovoindu-și spinarea, îl trase pe Tiberiu pe umerii lui plăpînzi.

— V-ați așezat bine?

— Da...

Cu o agilitate și o forță de care nu l-ar fi crezut în stare, tînărul se ridică purtîndu-l pe Tiberiu — spre uluirea Anei — ca pe un copil.

— Unde mergem ? se adresă el fetei.

— Dincolo, pe partea cealaltă a străzii, gemu Tiberiu.

— Trebuie să merg foarte încet. Căpitanul e la Harvas, dar el n-a sosit încă acasă, murmură tînărul la urechea lui Vătășanu.

— Foarte bine, șopti Tiberiu. Fă tot ce poți, ca să mai zăbovim.

Ana trecuse strada și-i aștepta pe celălalt trotuar.

— Doamnă, spuse tînărul, cred că fratele dumneavoastră ar trebui să fie văzut de un medic.

— Acuma ? Unde ? se precipită ea speriată.

— Să chemăm o Salvare.

Privirile Anei se îndreptară spre plăcuța care marca prezența unui telefon public.

— Nu funcționează, interveni tînărul. Am încercat eu acum cîteva minute ; dacă ați avea vreo cunoștință prin apropiere...

— Da, am, desigur, imediat, bolborosi Ana, speriată de starea inginerului. Și alergă spre locuința lui Harvas.

•

Ușa de la intrarea garsonierei lui Harvas era întredeschisă și dinăuntru răzbătea o rază de lumină.

Ana dădu buzna și, după ce făcu primii pași, se opri, surprinsă de hohotul de rîs al unui bărbat.

Urmă un moment de liniște ; apoi, Tudor apăru de după stîlpul care marca începutul unei nișe în care se afla patul.

— Ce-i cu tine aici, la ora asta ?

— Venisem să telefonez la Salvare.

— Tocmai de-acasă ?

— Știi m-am plimbat cu Tiberiu și i s-a făcut rău. Un tînăr m-a ajutat să-l trec strada și l-am rugat să-i poarte de grijă pînă mă întorc.

— Pot să-ți fiu de folos cu ceva ?

— Nu, nu știu...

— M-ar interesa să știu cu ce mașină a Salvării va fi transportat și pentru asta am să cobor în stradă. Tu dă telefon, iar eu mă duc să văd ce face.

— Și, dacă între timp vine unchiul Harvas ?

— Îi spui că eu am descuiat și că îl rog să mă aștepte. Dacă termini înainte să vină, tragi yalele și pleci.

Tudor ieși grăbit, iar Ana formă numărul de telefon al Salvării. Primi asigurări că Salvarea a și plecat, întrucît, cu un minut mai înainte, un bărbat anunțase același caz.

Trase piedica broaștei, se asigură că încuietoarea funcționează și părăsi casa, trăgînd ușa după ea.

În stradă, fata avea să rămînă înmărmurită de scena care i se oferea :

Tiberiu se așezase pe treptele unui magazin, părînd foarte amuzat de cearta care se încinsese între Tudor și tînărul slăbuț și amabil.

— Treci pe celălalt trotuar, urla tînărul. Nu vezi că aici se odihnește un om bolnav ?

— Trec pe unde vreau, răspunse Tudor și vru să treacă mai departe. Hai, cară-te, că-ți mut fălcile din loc.

Tudor izbucni în rîs și se apropie de binefăcătorul lui Tiberiu.

— Ce-oi fi vrînd cu mine, măi țîncule ?

Din spate, cineva pusese o mînă pe umărul Anei care se întoarse brusc.

— Unchiule !, unchiule Harvas ! Uite ce se întîmplă acolo. Cred că Tudor o să-l sfărîme pe nenorocitul ăla.

Se vede că rostise prea tare numele lui Tudor, pentru că acesta se și întorsese spre ea și, dînd cu ochii de Harvas, îi șopti :

— Dă-mi scrisoarea !

Harvas îi dădu lui Tudor un plic.

— Sper să fie ce trebuie, spuse acesta pe un ton insinuant, și vîrî plicul într-unul din buzunarele pelerinei.

— Și eu sper, domnule Aleutin ! interveni tînărul.

Tudor se năspusti asupra tînărului, iar Ana își acoperi ochii, nevrînd să vadă cum ofițerul o să-l sfărîme de caldarîm pe nenorocitul care-l inoportunase atîta vreme.

Fata rămase așa cîteva secunde, și doar zgomotul asurzitor produs de spargerea unei vitrine o făcu să privească din nou înmărmurită la cele ce se întîmplau în jurul ei.

Tudor zăcea între mărfuri și manechine, într-o poziție atît de caraghioasă, încît cu toții izbucniră în rîs.

Mașina Salvării sosise. Șoferul se adresă micului grup :

— Unde-i bolnavul ?

Ana se grăbi să arate spre Tiberiu dar, spre surprinderea ei, inginerul se făcuse nevăzut.

— Uite-l ! strigă tînărul și-l arătă pe Tudor.

Șoferul rîse.

Tudor păru că începe să se dezmeticească.

— Unde-i celălalt ? îl întrebă el pe tînăr.

— La spital ; el ți-a luat paltonașul sau pelerina... Zicea că dacă tot te-am încins eu așa de bine, pînă la sosirea Salvării nu-ți mai trebuie... nimic. Dau bine, ce zici ? Și, zău că nu te-aș fi catapultat așa rău, dar ai fost obraznic și mi-ai devenit antipatic.

— Paltonul... pelerina... !

— La spital, ți-am spus doar.

— N-am ce să caut la spital...

— Asta-i părerea dumitale. Nu te putem abandona într-o vitrină lipsită de încălzire. Vrei să-ngheți ?

Tudor părea să-și fi revenit și, o dată cu asta, tînărul cel slab se urcă în mașina Salvării.

Mașina se puse dintr-o dată în mișcare.

— Luați-i numărul, strigă domnul Harvas.

Din depărtare se zăreau semnalele luminoase ale unei „salvări" care se apropia în mare goană de grupul celor trei, rămași înmărmuriți.

— Unde-i accidentatul ? întrebă felcerul care stătea lîngă șofer.

— A plecat... l-a luat o altă Salvare, bîigui Harvas.

Șoferul le strigă :

— Să vă fie rușine ! Oameni în toată firea, puneți lumea pe drumuri.

Un demaraj scurt și cea de a doua mașină a Salvării dispăru și ea.

— Harvas ! spuse într-un tîrziu Tudor, cred că te pîndește o mare primejdie din partea ghidului.

— De ce ? șopti bătrînul agățîndu-se de brațul lui Tudor.

— Pare să facă un joc dublu. Siguri vom fi într-adevăr mîine, dimineață, cînd ai să intri în sala mare a acvariului, dacă inginerul Tiberiu Vătășanu va fi acolo...

— Inginerul ? Ce să caute acolo inginerul ?

— Ha, ha ! izbucni Tudor, nimic mai simplu : inventatorul va fi dispus să facă orice, pentru ca dumneata să n-o poți preveni pe Venera Diblan în legătură cu pericolul direct la care el vrea s-o expună.

— Și-acum să mergem fiecare, acasă.

La cîțiva zeci de metri de ei se oprise un taximetru ; Tudor fluieră și merse în mijlocul drumului. Șoferul păru să-l fi observat, pentru că se și îndreptă spre el.

— Urcă ! spuse ofițerul, și Ana intră în mașină. Noapte bună, Harvas !

— Noapte bună ! răspunse bătrînul și făcu cale-ntoarsă spre locuința sa.

Din spate, cineva care ieșise dintr-un gang învecinat cu locul unde cei trei discutaseră, îl strigă :

— Domnule Harvas !

Bătrînul se opri și își întoarse brusc privirile.

— Cine ești ? Nu te cunosc, se precipită Harvas.

— Sînt inginerul Vătășanu.

Harvas vru să spună ceva, dar emoția părea să-l fi amuțit.

— Vreau să te rog ceva, continuă inginerul și schiță un zîmbet.

— Ce ?

— Spuneți-i domnului căpitan că doresc să fiu lăsat în pace.

— Poate că nu e bine ce faceți.

— De ce ? Mie îmi plac lucrurile clare. Dacă vă este greu, o să mă plîng șefilor lui.

Harvas părea că nu-l ascultă ori că nu pricepe nimic din ceea ce i se spunea.

— Dar cu mine ?, cu mine, ce aveți ?

— Nimic !

— Mîine, însă, veți fi acolo...

— Întocmai. La acvariu, vreți să spuneți, nu ?

— De ce ? șopti înspăimîntat bătrînul.

— Cum așa ? Chiar nu știți ?

— Nu...

— Azi-dimineață, în jurul orei zece, am primit un telefon din partea doamnei Diblan. Apoi, la cîteva minute, m-a sunat domnul Tordea, ghidul, care de asemenea m-a invitat la acvariu.

— Cînd ?

— Mîine la ora douăsprezece fără un sfert. Din gangul în care am stat ascuns, am auzit că și dumneavoastră urmează să fiți acolo, cam tot pe la aceeași oră.

— Da, da... bîigui Harvas.

— Drept să vă spun, doream chiar să stăm puțin de vorbă. Mă tem că unul dintre noi va trebui să dispară mîine, iar celălalt să suporte consecințele.

— Vrei să mă omori ! strigă bătrînul atîta de tare, încît doi trecători de pe celălalt trotuar al străzii se opriră contrariați.

— Nu eu, mai spuse Tiberiu și o luă spre casă.

„Așadar, căpitanul avea dreptate, gîndi Harvas. Evident, marea primejdie care-l pîndea venea din partea ghidului".

Cînd ajunse acasă, găsi agățat de clanță un bilet cu următorul cuprins : „Patriotule, trebuia să eviți întîlnirea cu persoana nedorită". Recunoscu scrisul lui Tordea.

•

În aceeași noapte, la orele unu, operatorii din serviciul colonelului Titus Mancea, interceptau și descifrau următorul mesaj : „Patriotul incomodează. Stop. Întîlniri nedorite".

VIII

„Asasinatul"

Tiberiu ajunse acasă aproape de miezul nopții. Răsuci cheia în broască, dar ușa nu cedă. Își dădu seama că fusese zăvorită pe dinăuntru și că era nevoit să cheme pe cineva de-al casei.

Ana apăru în prag și-l privi încruntată.

— Unde ai stat pînă acuma ?

— Într-un gang, chiar în spatele vostru. Țîncul ăla m-a tîrît acolo, mi-a dat un pumn în stomac, de n-am mai știut nici cum mă cheamă și, cînd m-am trezit, mi-am dat seama că-mi luase și ceasul și banii... și actele, strigă Tiberiu.

— Poate că ar fi mai bine să-ți găsești o altă gazdă.

— Dacă moș Vasile este cel care dorește, plec imediat.

Cîinele prinse a lătra și moș Vasile apăru în prag.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă bătrînul.

— I-am spus să-și găsească altă gazdă, pufni Ana.

— Rău ai făcut, o mustră blînd bătrînul. E un om bolnav și trebuie să avem milă de el.

Fata îl privi lung pe bătrîn și observă că zîmbea.

— Nu vă mai faceți griji în legătură cu mine. Peste cîteva zile e Anul nou și chiar a doua zi o să plec, spuse trist Tiberiu.

— Și unde o să te duci ? întrebă moș Vasile, după un răstimp.

— Păi, unde-oi vedea cu ochii.

Apoi se uită lung la Ana și continuă.

— ...dacă nu m-oi însura. Ce-ar fi să te măriți cu mine, surioară ?

Ana tresări. În glasul lui Tiberiu nu întrezărise nici o urmă de ironie ori de glumă, tonul cu care vorbise nu trăda nici pe departe vreo notă din ușurința aceea cu care arunci la întîmplare niște vorbe. Îl privi cîteva clipe, apoi, cu glasul ușor tremurat, șopti :

— Iubesc... pe altcineva...

— Nu-l iubești.

— Să zicem, se angajă ea în jocul lui, dar cu suferința... ce ne facem ?

— M-aș dezbăra, se grăbi el s-o asigure. Îți jur !

— Poate că ai deveni un om de treabă, Tibi, dar eu...

— Nu, surioară, te-nșeli și asta ai s-o afli poate chiar mîine sau poimîine. Oricum, pînă la Anul nou, cînd o fi să plec de la voi, ai s-o afli din gura...

— Din gura cui ? Cine o să-mi spună ? Cine, Tibi ?

— El ! strigă inginerul și arătă cu mîna întinsă undeva, în spatele Anei.

Fata întoarse privirea și văzu cîinele care venea spre ea.

•

Străzile erau năpădite de zăpadă. Dimineața era albă, marea cenușie iar zarea, și albă și cenușie. Viscolul se înteți se, zăpada amenința să troienească și drumuri, și case, și oameni.

În curtea vecină cu aceea a lui moș Vasile, un băiețel de vreo nouă ani învîrtea un bici care nu prea pocnea, iar alți cîțiva prieteni de-ai săi strigau cît îi ținea gura un colind în care era vorba de un viteaz ce se numea Bădica Traian, încălecător pe-un cal cu șaua de aur și frîu de mătase, și...

— Tibi ! strigă copilul al cărui bici nu vroia să pocnească.

Moș Vasile deschise fereastra și strigă :

— Nici nu s-a luminat bine de ziuă și gata, ați și început balamucul !? Mai doarme lumea... și-apoi, pînă la Anul nou...

Dar n-apucă să-și termine fraza, că Tiberiu apăru în curte.

— Lasă-i, moș Vasile...

— Îi las, îi las, se prefăcu supărat bătrînul, dar mîine o să-ți pocnească din bici și zi și noapte.

— Păi, asta e că nu pocnește, se plînse băiatul.

Bătrînul plecă de la fereastră rîzînd.

— Ce-i, Puiule ? întrebă inginerul.

Copilul veni lîngă gardul care despărțea cele două curți și-i arătă biciul.

— Uite ! L-am făcut așa cum m-ai învățat tu, dar...

Tiberiu se apropie de copil, îi luă biciul din mînă și îl examină cu atenție. Era atîta de concentrat, încît părea să nu-și dea seama că zăpada îi îngropase picioarele pînă aproape de glezne. Puiu era singurul său prieten din cartier și primul care-i spusese „bine-ați venit", chiar a doua zi după ce se mutase la moș Vasile. Tiberiu s-a prezentat „inginer Vătășanu", iar copilul i-a spus că și tatăl său este inginer la șantierul naval, că lucrează pentru marina mi-

litară, dar că niciodată n-are timp să-i facă și lui o corabie care să întrească pe cele ale colegilor săi. Atunci, Tiberiu i-a cerut placaj, indigo și l-a sfătuit să-l roage pe tatăl său să-i cumpere un traforaj. I-a desenat pe placaj părțile componente ale corăbiei, după ce a lucrat schițele aproape o noapte-ntreagă și l-a sfătuit să nu înceapă decuparea pînă nu-l întreabă pe tatăl lui dacă totul e în regulă. În ziua următoare, inginerul Tomoran, tatăl lui Puiu, l-a căutat și i-a mulțumit.

— Hm ! a făcut Tiberiu. Ia uită-te mai atent la șfichiu.

— Ce-i aia ? a întrebat copilul.

— Vîrful ! a strigat un alt băiat, care abia îndrăznise să se apropie de gard.

— Așa-i, a încuviințat inginerul.

— I-am spus eu că trebuia să-l fi lăsat mai lung, a intervenit atunci un alt coleg de-al lui Puiu.

— Eeee ! Dar ce-nseamnă asta ? Voi îl pîriți ?

— Nu, nene, au răspuns în cor cei doi băieți.

Tiberiu a rîs și copiii au făcut la fel. A apucat cu dinții șfichiul biciului și l-a destrămat, apoi le-a făcut semn să se depărteze de gard, a învîrtit biciul și în clipa următoare s-a auzit o pocnitură ca de armă. Copiii au bătut din palme și apoi au arătat spre fereastra la care apăruse Ana.

— Bună dimineața ! a strigat Tiberiu și s-a pornit din nou să rotească biciul dar, o dată cu pocnitura, s-a împiedicat de pulpana paltonului care-i alunecase pe umeri și a căzut în zăpadă.

Atunci copiii au izbucnit în strigăte de bucurie, iar Tiberiu, prefăcîndu-se că plînge, a mimat neputința de a se ridica de pe jos.

— Hai în casă, Tibi ! Ai să-ngheți, îl mustrase Ana, abia putîndu-se stăpîni să nu rîdă și ea laolaltă cu copiii. „Grea meserie, își zise ea atunci. Om în toată firea, să faci pe măscăriciul în fața unor țînci, numai ca să intri în grațiile unui părinte care este inginer la marina militară".

Îi spusese ei Tudor că oamenii care se îndeletnicesc cu aflarea unor secrete importante se înfățișează celor din jurul lor sub cele mai felurite aparențe, dar pînă într-atîta nu și-ar fi închipuit că se poate. „Și, iată că se poate", își spuse ea în clipa în care îl văzu pe Tiberiu tăvălindu-se pe zăpadă, spre hazul unor mucoși. „Cîtă umilință ! Ce lipsă

de demnitate ! Și mai ales cîtă falsă omenie și cîtă ipocrită iubire de copii !"

Mai de mult, cînd a observat pentru prima dată prietenia lui Tiberiu pentru Puiu Tomoran și i-a spus lui Tudor, ofițerul a întrebat-o imediat : „Cu ce se ocupă tatăl copilului ?" Cînd ea a răspus că este inginer la marina militară, Tudor nici n-a mai comentat, ci s-a mulțumit doar să zîmbească trist.

— Te grăbești ? îl întrebă moș Vasile, punînd pe masă un ceainic mare din care ieșeau aburi.

— Ar trebui să trec pe la comandament ; am ceva de lucru, iar de la douăsprezece vreau să vizitez acvariul ăla despre care toată lumea vorbește și pe care încă nu m-am învrednicit să-l văd.

Bătrînul îl privi atent și nedumerit.

— Mă gîndeam să fi făcut o baie fierbinte ; tare bine ți-ar fi prins, după ce-ai stat atîta în zăpadă.

— Da, poate, bîigui inginerul, dus pe gînduri...

•

Înainte de a pătrunde în sala mare a acvariului, domnul Harvas își privi ceasul : era ora unsprezece și patruzeci de minute. Se uită în jur, scrută depărtarea dinspre poalele colinei și se minună cît de mult putuse să se lupte cu troienele de zăpadă care se așternuseră pe trepte, de la faleză pînă la acvariu.

Deodată, toată făptura lui păru cutremurată, de parcă un arc voltaic i-ar fi străbătut centrii nervoși. Se răsuci puțin spre dreapta și își încordă privirea spre omul care prinsese a urca treptele înzăpezite. Inginerul Tiberiu Vătășanu venea la acvariu. Se repezi la clanța ușii de la intrarea principală și apăsă, dar ușa părea să fie încuiată. Atunci bătu cu disperare. Cineva dinăuntru strigă : „Ați și sosit ?" Era o voce de femeie. „Da", strigă la rîndul său, Harvas, lipindu-și buzele de lemnul cu ținte de fier al ușii. Din depărtare, zgomotele unor motoare îi atrase atenția. Întoarse capul și văzu două autobuze urcînd greu pe drumeagul înzăpezit ce șerpuia de la faleză pînă la acvariu și înțelese că femeia care strigase dinăuntru se referea la alți vizitatori. Apoi, privirile sale îl căutară pe inginer, dar

îi fu cu neputință să-l mai vadă. Parcă-l înghițise pămîntul. O clipă îi trecu prin minte gîndul că s-ar putea afla în dreptul vreunui loc unde panta e mai abruptă și concavitatea terenului l-ar acoperi, dar imediat își dădu seama cît de fals fusese raționamentul lui pentru că, din locul în care se afla, dispunea de un cîmp vizual eliberat de orice obstacol, pînă jos de tot, ba chiar și dincolo de poalele colinei, spre mare.

Ușa se deschsie și o îngrijitoare îl invită să intre cît mai degrabă. Ceru s-o vadă pe doamna Diblan, dar femeia îi răspunse că era în cabinetul directorului și-l privi mai cu luare-aminte. Într-un tîrziu păru să-l fi recunoscut și-i zîmbi, arătîndu-i o măsuță unde se afla registrul în care vizitatorii își consemnau impresiile.

Uruitul motoarelor se auzi foarte tare și asta îl încredință pe bătrîn că turiștii așteptați sosiseră. Erau niște tineri veniți din Polonia, să-și petreacă vacanța de iarnă pe faleza înzăpezită a Mării Negre.

Al doilea grup era alcătuit din vreo cincisprezece-douăzeci de persoane de diferite vîrste, niște lingviști care participaseră la un seminar ținut la Constanța și acum luaseră hotărîrea să-și petreacă Anul nou pe litoral. Păreau mult mai gălăgioși decît cei tineri, fiecare vrînd să-și etaleze cunoștințele de limbă română, de istorie, geografie, arheologie și cîte altele. Erau de diferite naționalități și chiar de diferite rase ; veniseră din mai toate colțurile lumii și păreau încîntați de ceea ce văzuseră pînă atunci.

Harvas profită de vălmășagul produs și așternu cîteva rînduri în registrul de impresii al vizitatorilor, dar n-apucă să termine, că cineva îl îmbrînci. Ridică privirea și cînd îl văzu pe Tordea, se simți cuprins de un tremur.

— Cînd dau drumul în sală, intri cu toată lumea o dată și numai după aceea te apropii de Venera, șopti ghidul. Scrisoarea e la tine ?

— Da, minți Harvas.

— Perfect ! mai spuse slăbănogul și se apropie de cele două grupuri.

În sală ardea o singură lumină — în afară de beculețele colorate din diferite bazine — un bec de vreo patruzeci de wați prins într-un fasung ce stătea spînzurat de-o sîrmă legată de un stîlp lateral. Harvas abia putea deslușI

trăsăturile lui Tiberiu. Tresări și, involuntar, întinse mîna spre inginer, vrînd parcă să-l înșface dar, chiar în clipa în care degetele sale atinseră haina celui care cu douăsprezece ore mai înainte îi spusese : „mîine, unul dintre noi va trebui să dispară", avu puterea să se abțină. Nu, nu trebuia să facă o asemenea greșeală ; trebuia să aibă încredere în promisiunea căpitanului.

Tiberiu dispăruse în mulțime, ducîndu-se parcă înadins spre colțul cel mai întunecos al încăperii.

Harvas se simți privit cu insistență și se întoarse spre fundul sălii, acolo unde începea scara interioară care ducea spre laboratoare. Își încordă privirea și cu greu putu distinge silueta Venerei Diblan. Nu se duse spre ea ; în imediata ei apropiere se afla un tînăr.

Ghidul își începuse explicațiile și zumzetul de voci încetase cu desăvîrșire.

Tînărul de lîngă Venera era umbra lui Tudor, dar Harvas n-avea de unde ști lucrul acesta ; oricum era încredințat că Tudor trebuia să fie pe-aproape, singur sau poate cu cîțiva dintre oamenii săi. Îi promisese, doar, că îl va apăra.

Ghidul se îndreptă spre locul în care Venera părea încremenită în așteptarea ei, ajungînd la numai doi-trei pași de ea. Atunci tînărul se îndepărtă, dispărînd parcă pe urmele lui Tiberiu, cel puțin așa i se păru lui Harvas care, în următoarea clipă, o porni spre femeie.

— Lumina ! strigă Tordea.

Cineva stinsese becul.

Urmă o busculadă de nedescris, părea că undeva, într-un colț al sălii se încinsese o luptă surdă din care nu se auzeau decît icneli și lovituri seci. Asta însă nu dură decît cîteva secunde, pentru că după aceea zăngănitul cioburilor unui bazin spart produse o mare panică. Apoi, după cîteva secunde de liniște, alte cioburi zăngăniră pe pardoseala din ciment, iar acestui zgomot i se suprapuse răcnetul unui bărbat în vîrstă.

Se aprinse o lanternă și fasciculul de lumină căută comutatorul montat chiar pe stîlpul de care era agățat becul stins doar cu cîteva clipe mai înainte. Un scurt declic și becul se reaprinse. După aceea un altul, și sala fu luminată din plin, cu ajutorul celor douăzeci și patru de becuri în formă de lumînare, care ornau marele policandru ce atîrna

de un cîrlig în formă de peşte, montat în centrul plafonului.

Nimeni nu îndrăzni să se mişte din locul în care se afla şi privirile tuturor fură atrase spre scara din fundul sălii unde, la cîţiva paşi de ultima treaptă, Venera Diblan se uita cu o privire aiurită cînd la lumînările policandrului, cînd la picioarele ei unde zăcea un bărbat în vîrstă : era Harvas Aleutin. Alături de ei, Tordea. Părea mai palid ca de obicei.

Liniştea care părea să se fi instaurat definitiv în mijlocul acelei adunări de oameni încremeniţi, fu curmată de prăbuşirea galeriei care susţinea draperia de deasupra uşii ce ducea în sala de aşteptare.

Un om părea că se zbate sub faldurile grele de catifea, dar nimeni nu se mişcă să-l ajute.

Tînărul, acea umbră nedespărţită de Tudor, se repezi la maldărul de cîrpă în care se transformase draperia şi urlă în urechea unui bărbat care tocmai se pregătea să părăsească sala : era inginerul Vătăşanu.

— Pune mîna !

Tiberiu se întoarse spre tînăr şi, cu un aer complet aiurit, întrebă :

— Şi... ce să fac ?

— Deschide-mi uşa, doar n-o să-l lăsăm să se sufoce aici !

Inginerul se supuse, iar tînărul rostogoli draperia în sala de aşteptare. Apoi deschise uşa cea mare şi-i strigă lui Tiberiu :

— Intră în sală, că mai rău mă-ncurci. Hai, hai !, repede !

În prag, umbra dădu cu ochii de Tudor. Şi, pentru că inginerul nu se hotăra nici să intre din nou în sală, nici să-l ajute, tînărul se adresă lui Tudor, rugîndu-l să-l ajute.

Apucară balotul, fiecare de cîte un capăt şi-l transportară într-una din maşinile O.N.T.

Şoferul aşeză coletul în fundul maşinii şi îşi reluă locul la volan. Cel care se afla înfăşurat în draperia de catifea începu să se zbată.

— Ce-nseamnă asta ? Acolo e un om ! şopti Tudor.

— Sst ! făcu tînărul şi-l arătă pe şofer, explicînd lui Tudor că omul acela nu trebuia să ştie despre ce era vorba.

Căpitanul păru nedumerit, iar tînărul spuse cu glas tare, adresîndu-se șoferului.

— Un beţiv ! Ne-a făcut de rîs...

Tudor zîmbi și plecă spre sala acvariului, iar mașina se puse în mișcare.

Din depărtare sirena unei mașini a Salvării răzbătu pînă în vîrful colinei.

Cîteva minute mai tîrziu, doi brancardieri îl urcau pe Harvas — întins pe o targă și acoperit cu o pătură — în mașină.

IX

Primele cercetări

Se înserase. Viscolul părea să-și mai fi pierdut din tărie.

Colonelul Buhăceanu deschise larg fereastra și un val de aer proaspăt inundă încăperea. Privi strada care era aproape pustie și începu să se gîndească ce daruri ar fi fost mai potrivite pentru fiecare dintre copiii lui Titus Mancea. Acolo avea să întîmpine noul an.

„Formidabil este ţîncul ăsta ! gîndi Buhăceanu. Auzi ce să-i treacă prin minte ! Să-i spună portarului că are nevoie de o scară, să se urce pe ea — în văzul lui — să taie toate legăturile draperiei (în afară de cele două de la extremităţi) și, la momentul potrivit, s-o prăvălească peste agent !“.

Admiraţia lui pentru locotenentul Silviu Ciortea creștea mai ales la gîndul că nici căpitanul nu se dumirise decît mult mai tîrziu, abia după ce — fără să bănuiască măcar — îl ajutase să-l urce în autobuzul O.N.T. pe agentul K. 200.

„Toate bune, își spuse colonelul în continuare, dar atacul contra lui Harvas Aleutin n-a putut fi evitat, așa cum ar fi fost de dorit. Și le-am spus, și le-am explicat... În sfîrșit, socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea a banditilor“, conchise el, cînd ușa biroului se deschise larg.

— Doar cîteva mesaje, raportă locotenentul Silviu Ciortea.

Colonelul le examină atent.

— Perfect ! O percheziție rodnică...

Mancea apăruse în prag. Statura lui mică părea covîrșită de două registre uriașe.

— E-n regulă ! exclamă noul sosit. Ați văzut telegramele găsite în locuința agentului K. 200 ? Ei bine, provin de la aceeași sursă, ca și celelalte obținute de noi pînă acuma ; tot Poiana !

Apoi Mancea puse cele două registre pe măsuța din fața biroului și se așează.

— Scrisul lui Harvas Aleutin apare cu o anume periodicitate.

— Ce vrei să spui ?

— Luați registrul în care sînt consemnate impresiile vizitatorilor acvariului.

Buhăceanu se aplecă peste birou, iar Mancea îi întinse un registru.

— Deschideți-l la ziua de astăzi și observați penultimul scris. Comparați caracteristicele cu acelea ale scrisului de pe borderoul de la „Afrodita", completat de Harvas, și vă veți convinge că este același.

— Exact... Cel puțin așa se pare... Da, da...

— Corespondență, schimb de mesaje în toată regula !

— Ascultă, Ciortea...

— Ordonați !

— Știu că aveai cu totul alte treburi, dar poate că ai observat cine, în afară de Harvas, a mai dat tîrcoale acestui registru ?

— Nu.

— Și totuși, imediat după scrisul victimei urmează un altul, spuse Mancea.

— Da ; tocmai asta căutam : să văd dacă mai apare și la alte date, mai ales în zilele în care Harvas vizita acvariul, interveni Buhăceanu.

— Atunci, n-avem decît să respectăm programul, precizează Silviu. Astăzi este miercuri ; săptămîna trecută Harvas a vizitat acvariul, marți ; acum două săptămîni luni și ..

— Perfect ! încuviință Mancea, numai că trebuie să fim atenți și la ziua dinaintea vizitei, ca și la cea care ur-

meză... S-ar putea ca necunoscutul să fi primit ordin să transmită dispoziții lui Harvas.

— Exact ! spuse Buhăceanu și adăugă : s-ar mai putea ca tocmai acest program să ne pună pe drumul greșelii necunoscutului și să ne dea cheia de aur.

— Programul, desigur... precizează Titus.

Colonelul Buhăceanu continua să răsfoiască filele pe care vizitatorii acvariului scriseseră cele mai de neimaginat gînduri. Lectura părea să-l distreze.

— O clipă ! strigă Mancea, gîtuit de emoție. Dați-mi cheia cifrului pentru celelalte mesaje.

Buhăceanu scotoci precipitat în birou și scoase o copertă din celofan mat.

— N-ai să-mi spui că din năzbîtiile astea ai descoperit cine este necunoscutul al cărui scris figurează în registrul de impresii, imediat după scrisul lui Harvas.

— Ba da, cred că da, răspunse Mancea, cu un ușor tremur în glas. Asta trebuie să fie semnătura lui.

Titus se aplecă asupra unuia dintre rîndurile scrise pe fila care purta data de douăzeci și patru decembrie și exclamă :

— Ozias ! Așa pare... Apoi se adresă lui Ciortea : notează, te rog, numele ăsta, despărțind fiecare literă și lasă între ele un interval de doi-trei centimetri. Ai scris ?

— Da.

— Foarte bine, spuse Mancea, absorbit de observarea sa și o vreme continuă să examineze un scris asemănător de pe altă filă.

— Mai notez ceva ? întrebă nerăbdător Ciortea.

— Imediat... imediat... bîigui expertul. Așa... scrie, te rog, dar tot separînd literele și păstrînd intervalele de doi-trei centimetri ; dar cu litere mici, precizează el : „saizo“ !

Apoi îi întinse foaia pe care se afla careul în care era înscrisă cheia cifrului și-i spuse :

— Scrie litera „O“ care poate însemna și zero : litera „Z“, așa cum o văd eu, aduce mai mult cu cifra trei. Reținem, deci, acest grup de două cifre care, conform cifrului, indică numărul 30 = litera „A“.

Buhăceanu se ridică de pe scaun și-l așeză — mai mult silit — pe Mancea. La asta nu se așteptase și era vădit emoționat.

— Acuma, continuă Mancea, mai avem literele „I", „A" care — după cît îmi dau seama poate fi și „O" și, în sfîrșit, un fel de „S" care seamănă foarte mult cu un „b" mic de tipar. Dacă ținem seama că pe tabla cifrului literele Z, Y, X și W se scriu cu grupuri din trei litere și nu din două, ca celelalte, înseamnă că grupul „I", „A" „S" ori „I", „O", „S" sau „I", „O", „b", alcătuiesc una dintre cele patru litere (Z, Y, X și W). Așadar, să presupunem că litera „I" ar semnifica cifra unu, „O" — evident — este cifra zero, iar „S" ori „b" înclină spre cifra șase. Deci, cifrînd, obținem numărul o sută șase = litera „Z".

— Nu te mai obosi să-i identifici, îl ironiză Buhăceanu pe Ciortea, și se îndreptă spre casa de fier, de unde scoase un dosar destul de voluminos. Treaba este ca și făcută.

— Cum așa ? întrebă Mancea.

— Memoria, domnule ! chicoti șeful. La asta nu mă întrece nimeni, se făli el și începu să răsfoiască dosarul. Poftim ! Doar așa, poate, o să-ți amintești și dumneata că în primul mesaj interceptat de noi, era vorba de o comunicare adresată agenților 1A2 ; K 200 — omul din draperie și AZ. Ei ! Ce-ați rămas așa dușI pe gînduri ? Mai bine mi-ați spune despre ce este vorba în mesajele pe care le-ați găsit în locuința lui K 200.

Colonelul Mancea luă hîrtiile de pe biroul lui Buhăceanu și citi :

„Patriotul părăsește poiana. Stop. Dib vorbește. Stop. Madona lucrează".

— Cealaltă ! ordonă „Ursul" și Mancea continuă :

„Dib cere bani. Stop. Volbea tace. Stop. Interveniți pentru plată. Poiana".

— Mai departe !

— Atîta. Restul sînt niște copii.

— Tovarășe colonel ! se adresă Ciortea lui Bunaceanu, cine să fie acest Dib ?

Șeful tresări și-l privi mirat, surprins parcă de faptul că-i ghicise gîndurile.

— Ce vrei să spui ? întrebă, mecanic, șeful, vrînd poate să nu-și trădeze revelația pe care o avusese în acea clipă.

— Mă gîndeam, răspunse locotenentul, la faptul că numele indicat în mesajul găsit la K 200 ar putea fi o pre-

scurtare a adevăratului nume al căpitanului de rangul III, Diblan.

— Va să zică, soții Diblan au o cunoștință comună, dar se dezic de ea. Mai mult, fiecare dintre ei îl bănuie pe celălalt că a primit scrisoarea, iar față de noi pretind că habar n-au. După povestea cu scrisoarea în care se menționează cuvîntul „POIANA" care nu-i altceva decît cheia de cifru a unor spioni, apare și acest mesaj găsit în locuința agentului K 200, pe care l-a arestat Ciortea.

— Arestat! Dar cum? interveni Silviu Ciortea. Aproape că ni l-au servit pe tavă; doar numărul apartamentului nu ni l-au indicat... În rest...

— Și ce vezi extraordinar în asta? îl întrerupse Buhăceanu. În lumea lor se obișnuiesc asemenea sacrificări.

— Știu, dar de ce au făcut asta? Ce urmăresc? Pe cine vor să acopere cu prețul libertății lui K 200?

— Pe DIB! exclamă Mancea; și iată că le-am făcut jocul.

— Întrebarea este: soții Diblan lucrează separat sau... vru să întrebe Ciortea, dar Mancea îl întrerupse.

— Asta, cred eu, nu s-au decis încă să ne comunice.

— O s-o facă, murmură șeful, mai mult pentru el.

Ușa se deschise și în prag apăru un ofițer de la cifru, care prezentă un mesaj abia interceptat.

Mancea îl examină și, după cîteva clipe, citi:

„Vîndut POIANA. Stop. Cumpărat Venere și Madonă". Stop. Comunicăm terminarea construcției, cerem modalitățile de achiziție. Stop. Venere și Madonă".

Cei trei ofițeri se priviră tăcuți, căutînd parcă fiecare să afle de la ceilalți confirmarea presupunerilor sale. „Așadar lui Dib — adică lui Diblan — i s-au dat banii pe care i-a cerut pentru trădarea făcută", gîndi Silviu Ciortea.

— Cursa abia începe, spuse colonelul Buhăceanu. Realizarea invenției se apropie de sfîrșit, iar șobolanii cer instrucțiuni în legătură cu felul în care vor trebui să acționeze.

— Parola s-a schimbat, vorbi cu glas scăzut Titus Mancea de parcă vroia ca numai el să audă ceea ce spunea.

— Da, da, se precipită Ciortea: „Venere și Madone"! Mesajul se referă, probabil, la faptul că Venera Diblan a devenit un om cît se poate de sigur pentru ei... și asta,

datorită implicării ei în acțiunea de suprimare a lui Harvas.

— Ha-ha ! izbucni șeful, pare-mi-se că pînă mai adineauri erai convins că ea este autorul atacului.

— Acuma însă nu mai pot crede așa ceva ; vedeți și dumneavoastră că Ghidul este acela care l-a „condus" pe Patriot — adică pe Harvas — la locul de veci.

— Hm ! făcu Mancea, totul depinde de creditul pe care ești dispus să-l acorzi acelora. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că cifrul lor de lucru a fost — pentru mine cel puțin — un mare semn de întrebare, prin simplitatea lui.

O vreme, Buhăceanu se plimbă tăcut. Apoi se răsuci brusc spre colonelul Mancea.

— Ei bine, Titus, dacă ei își închipuie că, o dată intrat în hora lor, n-am să și joc, se-nșeală. Am să joc și eu, și o să jucați și voi, numai că decorul va fi schițat de mine, muzica va fi a voastră, iar ritmul... ritmul am să-l las în seama căpitanului de la Tulcea. Tare mult aș vrea să-l iau pe omul ăsta la noi, mai spuse Buhăceanu, apoi strigă către Ciortea : Acuma, imediat, de unde știi, să mi-l scoți pe căpitan !

Tînărul ofițer sări de pe scaun și se îndreptă spre ușă.

— Să vină astă-seară la magazinul „Neptun" ; îl aștept la raionul de jucării, între opt și opt și jumătate.

— Am înțeles...

— Apoi iei legătura cu echipa care-l urmărește pe A.Z. și-mi raportezi — începînd de la ora zece — din oră în oră, unde se găsește.

Locotenentul părăsi în grabă încăperea.

— Titus ! Dai ordin imediat echipelor mobile gonio să reducă triunghiul în care se află postul de radio clandestin de pe litoral și să depisteze exact locul de amplasare, dar să nu treacă la altă acțiune pînă nu hotărăști tu.

— Perfect, încuviință Mancea și se pregăti de plecare.

— Stai ! N-aș vrea să întîrziem prea mult. Iată, mă uit pe graficul emisiunilor și văd că mîine, la ora trei — în zori — urmează ca agenții din țară să recepționeze, dar să și emită. Următoarea emisie și recepție ar fi tot mîine către orele opt. Ține minte, Titus ! doresc ca a doua emisiune de mîine s-o faci chiar tu. Din clipa asta, putem considera ca terminate primele cercetări.

X

„Ursul păcălește vulpea"

Intr-unul din sectoarele de activitate conduse de colonelul Titus Mancea domnea o activitate febrilă ; era analizat „scrisul" operatorului care emitea prin postul de radio clandestin ce urma să fie depistat ; știut fiind faptul că, fiecare radiotelegrafist are un ritm al său și, mai ales, face unele greșeli, omisiuni sau ezitări, oamenii din marea sală „gonio" au înregistrat pe bandă încă de la prima interceptie toate mesajele a căror cheie de cifru era POIANA. Unii dintre specialiști comparau benzile de magnetofon, iar alții pe cele ale oscilografului care înregistraseră aceste mesaje, cu scopul ca, atît vizual (oscilograful), cît și auditiv (magnetofonul), să poată fi întregit controlul fidelității (regularitatea greșelilor, stilul, ritmul etc.), privind textele transmise de pe teritoriul țării noastre.

— Cifrează ordinul ăsta ! spuse colonelul Mancea unui căpitan și transmite-l imediat stațiilor fixe de goniometrie. Să raporteze urgent dacă în ultimele ore a survenit vreo schimbare privind relevmentele * postului de radio clandestin din preajma litoralului.

Apoi se îndreptă spre dispecer și controlă unele rezultate referitoare la analiza textelor interceptate. Printre alte caracteristici ale „scrisului" celui care transmitea din țară știri în legătură cu „asanarea POIENEI", nevoia „suprimării lui Harvas și colaborarea soților Diblan, Mancea sesiză un „P", bătut la fiecare cea de a patra silabă. Se duse la masa celor care verificau mesajele cu ajutorul oscilografului și aici văzu că această literă era bătută cu o intensitate deosebită. Verifică observația vizuală cu cea auditivă și rezultatul îi fu confirmat. „Așadar, iată o caracteristică de mare preț", își spuse Titus, cînd auzul îi fu izbit de o anume bătaie atenuată care se repeta destul de des. Ceru ofițerului care făcea examenul auditiv să de-

* Relevmente = gradele care indică direcția din care se transmite printr-un post de radio.

ruleze banda înapoi și, reascultînd secvența cu pricina, constată că vocala „A“ era „scrisă“ cu oarecare ezitare și destul de șters.

Căpitanul, căruia Mancea îi ordonase să ceară relații în legătură cu eventuale modificări ale coordonatelor care indicau — în mare — poziția postului clandestin de radioemisie, îi raportă :

— Punctele fixe mențin aceleași relevmente : A-Z-Z', și îi prezentă schița :

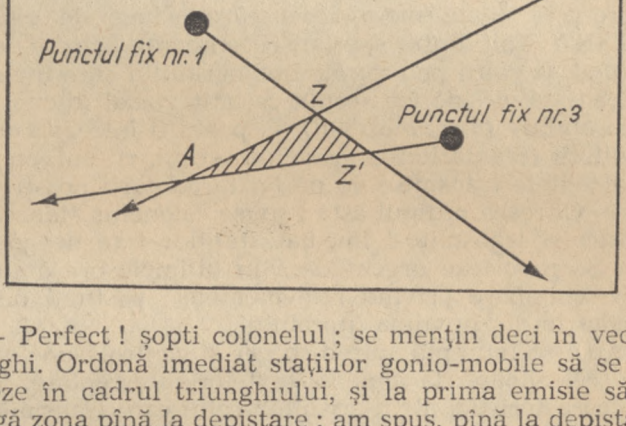

— Perfect ! șopti colonelul ; se mențin deci în vechiul triunghi. Ordonă imediat stațiilor gonio-mobile să se disperseze în cadrul triunghiului, și la prima emisie să restrîngă zona pînă la depistare ; am spus, pînă la depistare ! accentuă el și continuă : restul, să aștepte ordinul meu. Comunică dispecerului să țină legătura în mod permanent cu stațiile mobile și să-mi raporteze orice apropiere de obiectiv.

Mancea ieși din marea sală a aparatelor și se duse la biroul lui Buhăceanu unde se așeză pe o canapea situată sub draperia care acoperea o mare hartă a litoralului și începu să bată cu degetele, în codul alfabetului Morse, un șir de litere, la întîmplare.

— Ce faci acolo ? Ce tot bați ? Nu-ți ajunge țăcănitul ăla infernal, în care trăiești jumătate din fiecare zi de muncă ?

Titus îl cunoștea foarte bine și-i înțelegea astfel de stări care se produceau imediat după ce Buhăceanu elabora

tot planul, după ce capcanele erau gîndite, plasate, verificate și cîntărite pînă în cele mai mici amănunte. „Tu să mă ierți și să mă înțelegi, tu mă cunoști și mă iubești", se tînguia „Ursul" după criză, într-un quasi-răsfăț. Și Titus îl ierta și-l înțelegea, pentru că deasupra dragostei și a vechii lor prietenii era admirația. „Sînt clipe în care mă întreb dacă spusele lui nu frizează fantasticul, ori dacă unele dintre planurile sale — aparente jocuri de copii — nu vor constitui un real prilej de batjocură pentru spioni, relatase Mancea cîndva, unui general venit în inspecție, dar de fiecare dată mă conving că nu pot face altceva decît să-l admir".

Într-un tîrziu Buhăceanu se așeză pe canapeaua din fundul biroului și-l trase pe Mancea lîngă el.

— Titus ! Îl aduc pe tulcean la noi.

— Hm ! Să vedem dacă ți l-or da...

— Trebuie să mi-l dea ; se însoară cu o fată de-aici.

— Cu cine ?

Mancea îl prinse de mînă.

— Cu nepoata lui moș Vasile ?... Bine, dar ea...

— Lasă ! Asta o rezolvă el. Mai bine spune-mi dacă registrele au fost restituite directorului acvariului ?

— Imediat după ce au fost fotocopiate „impresiile" vizitatorilor.

•

Vestea morții lui Harvas a însemnat pentru Ana o lovitură năprasnică.

Pe la prînz, cînd a aflat nenorocirea ce i se întîmplase, și-a cerut iertare clientei pe care tocmai se pregătea s-o servească și a fugit spre acvariu, dar a ajuns prea tîrziu. S-a repezit la laboratorul unde i s-a spus că lucrează Venera și, cînd a văzut-o, a vrut să-i strige în față că n-o crede străină de ticăloșia asta, dar cu o ultimă fărîmă de voință s-a stăpînit, ca să nu-i strice lui Tudor reușita acțiunii. Cît de mult ar fi vrut să-și înfigă în clipele acelea unghiile în beregata Venerei ori să-i smulgă ochii ăia care o priveau tăcuți, ascunși, reci și cu totul lipsiți de expresivitate. A privit-o lung și cu ură. Ura nu și-a putut-o frîna.

— Nu te-ai întîlnit cu Tiberiu ? a întrebat-o Venera. Era pe-aici cînd i s-a întîmplat domnului Harvas nenorocirea. Se gîndea probabil că o să afli destul de repede, așa că mi-a spus : „Cînd o să vină Ana, rugați-o să-mi telefoneze la comandament".

Cînd ieși din marea sală a acvariului, Ana fu întîmpinată de Tudor. Fata i se aruncă în brațe și plînse îndelung.

Căpitanul o mîngîie și-i spuse pe un ton trist :

— N-am reușit să-l apărăm. Am făcut tot ce am socotit că l-ar fi putut salva, dar...

— Cu mine a fost tare bun...

— De... știu... cu tine, da ! Cu țara însă nu !

Dinspre mare venea un val de ceață subțire și albicioasă, care te făcea să crezi că alt rost nu avea decît să grăbească înserarea. Era ora trei și jumătate, iar după-amiaza, care abia începuse, părea că se și apropie de sfîrșit. Ofițerul o luă pe fată pe după umeri și o conduse spre ușa principală a acvariului.

Ajunseră în vîrful colinei. De jos, dinspre faleză, ceața urca molcomă pînă la ei.

— O să plec de-aici, din orașul ăsta, se tîngui fata. Nu mai pot ! Prea e trist totul... Mai trist chiar decît mi-a fost copilăria. Atîta doar că o să-mi fie tare greu fără moș Vasile și fără Necăjitu'.

Tudor o strînse în brațe, o sărută, și ea îl privi mirată. El îi văzu nedumerirea și-i spuse :

— Da, cred c-ai face foarte bine să pleci ; poate chiar astăzi sau...

Ana tresări smulgîndu-se din îmbrățișarea lui.

— Mda, făcu ofițerul, primejdia te amenință în propria ta casă.

Ea păru și mai mirată.

— Presupuneam că știi asta ; am discutat doar de atîtea ori.

Fata făcu un pas înapoi.

Tudor o privi atent și, într-un tîrziu, îi spuse zîmbind :

— Pari să fii chinuită de o îndoială.

— Poate, răspunse ea pe un ton șovăitor.

Da, acesta era sentimentul care începuse s-o tortureze : îndoiala.

— Dacă îți este atît de greu să ne despărțim cîteva zile, n-ai decît să rămîi în oraș. Asta o să-mi dea griji al naibii de multe, dar o să mă simt fericit, spuse căpitanul, mîngîind-o pe păr.

Așadar era vorba doar de cîteva zile și nu de plecarea ei definitivă din localitate. „Ce proastă sînt", gîndi Ana și izbucni într-un hohot de rîs nervos. „El se gîndește desigur la Tiberiu, la reacțiile pe care le-ar putea avea față de mine, cînd se va simți încolțit ; Tudor, desigur, va strînge lațul și în jurul lui și atunci..."

Îl luă de mînă și, ținînd capul aplecat, rușinată de gîndul de mai înainte, porni prin zăpada neîntinată, așternută într-un strat gros de-a lungul pantei care cobora spre faleză, pînă ajunseră la poalele colinei. Iar ceața, care devenise mult mai densă, îi învălui cu totul.

Marea gemea surd și parcă de departe.

•

— Ai nevoie de ceva, surioară ?

— Da, vreau liniște ! Înțelegi, Tibi ? Li-ni-ște !

— O s-o ai, surioară. Uite, mîine seară termin ultimele adnotări ; experiențele de laborator au reușit aproape în întregime. Apoi plec și gata.

— Lucrezi acasă ?

— Da. Îmi place mai mult aici... și-apoi mai este ceva.

— Ce ?

— Inginerul Tomoran vrea să-i facă pom de iarnă lui Puiu și m-a rugat să nu lipsesc. Ha, ha ! chicoti Tiberiu, auzi ce-i trece prin minte. „N-ai vrea să joci dumneata pe Moș Gerilă ?" Zic : „Nu cred că-i bine ; Puiu m-ar recunoaște imediat". Apoi i-am propus să ceară asta vreunui coleg, dar m-a asigurat că băiatul îi cunoaște foarte bine pe toți prietenii și colegii săi. La un moment dat, ne-am gîndit la Diblan, dar imediat după aceea ne-am dat seama că statura lui de uriaș l-ar împiedica să facă pe moșneagul gîrbovit de atîtea sute de ani, și am pufnit în rîs.

— Vine și familia Diblan ?

— Oo ! Ei au propus ca Puiu să fie adus la ei și să i se spună că Moș Gerilă i-a dat întîlnire acolo, dar Tomoran s-a gîndit că tot la el e mai comod.

Se apropie de Ana și-i cuprinse mîinile.

— După ce m-am întors de la acvariu, l-am găsit pe Diblan într-o mare dispută cu Tomoran. „Știi dumneata mai bine decît mine cum trebuie aranjată chestiunea asta ?“ striga tatăl lui Puiu. „Ba nu ; dumneata îți consideri copilul atît de prost, încît ești gata să-ți închipui că dacă ți-ai pune zece fire de ață albă — drept mustăți — și alte zece, drept barbă, te-ar putea crede Moș Gerilă ! Ha, ha ! tuna uriașul cu vocea lui de bas profund. Ei bine, cearta a durat pe puțin o oră și s-a terminat cu insulte grave. Diblan : „Ai să-ți sperii copilul ! Ai să-l inhibi cu vocea dumitale bătrînicioasă și care pare mereu pusă pe harță !“ Tatăl lui Puiu : „Asta-i culmea ! Dumneata vorbești ? Păi cînd o vedea copilul un Moș .Gerilă cu statura dumitale, fuge desculț, acuma, în toiul iernii și face dublă pneumonie. Și-apoi, drept sac, probabil că ai să folosești cala de mașini a vreunui vapor, că altceva nu văd să ți se potrivească !“ Și, drept să-ți spun, nu știu ce mi-a venit să-mi amintesc de tine.

— Bravo ! Ei, nu ; precis că ești nebun. Vrei să fac eu pe Moș Gerilă !

Tiberiu rîse din toată inima.

— Da' de unde ! Nici prin minte nu mi-a trecut așa ceva.

— Bine, dar eu n-am fost niciodată în casa aia...

— Ce-are a face ; m-au invitat împreună cu familia.

— S-au gîndit, probabil, la moș Vasile...

— Nici măcar, eu m-am gîndit că *tu* ai putea să salvezi situația.

— Acum, chiar că nu mai pricep nimic.

— Iată, ai putea alege pe vreunul dintre prietenii colegelor tale... De costum mă ocup eu.

Tiberiu își privi ceasul.

— Mai am foarte puțin timp, spuse el și se ridică de pe pat.

— Tibi ! De ce i-ai spus Venerei Diblan să-mi comunice că vrei să-ți telefonez ?

— A, pur și simplu, vroiam să știu ora exactă la care vestea morții domnului Harvas va fi ajuns în oraș.

— Nu cumva... și pentru ca să-ți creezi unele alibiuri ?

— Ana ! murmură Tiberiu, șovăind cu mîna pe clanță. Crede-mă ! Nu eu l-am lovit pe Harvas.

Fata sări de pe pat și se năpusti asupra lui, înșfăcîndu-l de revere :

— Atunci, cine ? Cine ?

— Știu, dar nu-ți pot spune încă.

Mărturisirea lui avu darul s-o descumpănească cu totul. Strînsoarea degetelor crispate de reverele hainei lui, cu cîteva clipe mai înainte, slăbi dintr-o dată, iar mîinile îi căzură, bălăbănindu-se de-a lungul trupului.

Tiberiu avea de gînd să profite de noua ei stare și să plece de-acasă dar, spre surprinderea lui, Ana i se agăță de gît și-l sărută pe amîndoi obrajii.

— Te cred, Tibi ! Zău te cred...

— Îți mulțumesc, spuse nedumerit inginerul, iar ochii săi căutau înfrigurați pe cei ai Anei. Privirile ei ardeau de febra unei dorințe tainice și crude, și amestecul acela de foc și furie trăda o sete de violență cu greu stăpînită.

Tiberiu făcu un efort uriaș să nu trădeze ceea ce înțelesese și îngăimă pe un ton nesigur :

— Ai să mă ajuți ?

— Da, Tibi, fii fără grijă ; îl aduc eu pe Moș Gerilă.

Agentul K 200 era un bărbat de statură mijlocie, cu umerii înguști, față osoasă, bărbie proeminentă, ochii de un verde scînteietor și părul blond spălăcit. Tenul, de un alb mat, te făcea să-l crezi suferind, iar în ceea ce privește vîrsta, asta părea un lucru de-a dreptul imprecis ; putea să aibă tot atît de bine, treizeci, patruzeci sau cincizeci de ani.

De cînd fusese adus, refuza cu încăpățînare să vorbească.

Buhăceanu îi trimise vorbă prin șeful arestului că, pentru orice va avea de comunicat, să ceară a fi scos la raportul lui.

Abia îl părăsise Titus, că telefonul pentru interioare prinse a suna strident. K 200 vroia să vorbească.

Colonelul îl observă atent ; spionul părea prost dispus, împovărat de gînduri, plictisit.

— Vă ascult ! îi spuse Buhăceanu și-i făcu semn să se așeze.

— Domnule...

— Ce doriți ?

— Mi-e foame ; vreau să mănînc.

— Nu vi s-a dat nimic pînă acum ?

— Am refuzat.

— Mă rog, așta-i cu totul altceva. Mi s-a spus că doriți să-mi comunicați... ceva.

— Atîta ! îi tăie vorba K 200. Ce altceva pot să discut cu dumneavoastră, în afara nevoilor mele de hrană și de igienă ? De altfel, mă văd nevoit să mă recunosc victimă a unei erori ; în ceea ce vă privește, se grăbi să precizeze K 200.

Colonelul era tentat să creadă că, pe undeva, interlocutorul lui n-ar fi fost decît un agent de talie medie, pentru că, ce altceva ar fi putut presupune despre un spion pe care șefii lui îl sacrifică cu multă ușurință, dar discuția cu el avu efectul unei revelații. Avea în fața lui un sacrificat de valoare și asta însemna că importanța mizei avea dimensiuni nebănuite de el pînă atunci, sau... jocul dușmanului era, ori se dorea atît de derutant, încît miza fusese încredințată unui tip de duzină — aventurier, escroc, hoț sau altceva de soiul ăsta — iar cel care ar fi fost mai indicat, eventual K 200 fusese azvîrlit drept momeală. Trebuia neapărat să cunoască adevărata valoare a acestui agent pentru că, în funcție de asta, avea să-și lămurească multe alte lucruri. Îi devenise evident faptul că principala misiune a lui K 200, în momentul acela, era să țină treburile cît mai mult în loc. Era, deci, necesar să-i năruie încrederea în această posibilitate.

Se gîndi să atace, oarecum, direct.

— Ce profesiune aveți ?

— Spion ! exclamă agentul, cu vădită surprindere în glas. M-ați prins, ați găsit în locuința mea două mesaje

cifrate... Mai rămîne doar să le descifrați și să stabiliți ansamblul afacerii. Sper să nu vă răpească prea mult timp.

Buhăceanu îl privi cu oarecare compătimire. Apoi se ridică de pe fotoliul așezat în fața celui pe care ședea K 200 și se îndreptă spre masa de lucru. Luă o mapă și, scoțînd din ea o foaie de hîrtie, i-o întinse interlocutorului său.

— Am înțeles! sînteți în posesia cifrului, spuse agentul pe un ton care se vroia indiferent.

— Aș fi dorit ca împrejurarea asta să vă explice mult mai mult.

K 200 păru să tresară și reacția lui abia perceptibilă nu-i scăpă colonelului, care continuă :

— De pildă, explicarea mesajelor...

— Hm ! făcu agentul ; asta s-ar părea mai greu, pentru că, pe lîngă cifrare, ele sînt și codificate.

Buhăceanu se prefăcu a nu-și putea reține rîsul și chicoti :

— Dar, domnule nu vă dați seama că facilitatea ostentativă a cifrului caracterizează și codul care-l dublează ?

Agentul trădă o oarecare descumpănire.

— Gîndiți-vă doar la ușurința cu care am putut stabili numele dumneavoastră conspirativ, atît din mesajele pe care vi le-am găsit acasă, cît și din semnătura care însoțea așa-zisele dumneavoastră impresii în registrul acvariului.

Colonelul continua să-l observe și, părîndu-i-se că interlocutorul său ar fi preocupat de alte gînduri, îl întrebă :

— Mă urmăriți ?

— Evident, evident, se grăbi celălalt să-l asigure.

— În cazul acesta, sper că ați înțeles cît de puțin vă cer.

— Ce ? Cît ? Ce anume ? întrebă K 200, pradă unei indignări pe care reușea încă să și-o stăpînească.

Identitatea dumneavoastră !

— Și după aceea ?

— Legăturile și sistemul !

O vreme agentul tăcu, rămînînd cu privirile aţintite undeva dincolo de fereastră .

— Nu-i prea mult ? întrebă el, într-un tîrziu, vrînd să pară că simţul umorului nu-l părăsise nici măcar într-o împrejurare de vădit faliment de viaţă.

„Cochetează", îşi spuse Buhăceanu şi se mulţumi să-i zîmbească. „Este un tip deştept, care a înghiţit o cacialma cît el de mare şi, în dorinţa de a nu face impresie proastă, vrea să piardă frumos".

Dar în secunda următoare, colonelul avea să-şi dea seama că greşise, judecîndu-l astfel pe K. 200.

— Eu n-am notat niciodată nimic în registrul de impresii al vizitatorilor acvariului. Doar am citit unele...

„Acuma este momentul hotărîtor şi dacă nu profit de prilejul pe care mi l-a oferit chiar el, vrînd să speculeze propria mea greşeală, clipa de aur s-a dus !" gîndi colonelul.

— Da, da, aveţi dreptate ! Vă cer scuze... ; oboseala..., ştiţi..., numai din pricina oboselii v-am confundat cu agentul „A.Z !" După aceea se ridică şi-i întinse lui K 200, o notiţă.

— Citiţi ! Este denunţul prin care vă pot dovedi cu cîtă uşurinţă aţi fost sacrificat.

Omul din faţa lui părea să fi amuţit.

— Acuma, după ce aţi văzut că jocul meu n-a avut decît o scăpare şi nu o rea credinţă, consideraţi că mi-aţi putea arăta — la rîndul dumneavoastră — cărţile ?

— N-am decît o adunătură de non valori ; identitatea mea : Toma Bordaş, profesiunea : inginer mecanic ; legăturile pe care le cunosc : A.Z. — adevăratul lui nume, probabil Teofil Joldea, ghidul acvariului — Alexandru Tordea, aşa-zisa noastră „cutie de scrisori" şi şeful — 1.A.2, al cărui nume adevărat nu-l cunosc.

— Domiciliul, ocupaţia şefului ?

— În mod absolut sigur nu locuieşte în oraşul dumneavoastră. Ocupaţia ? Tot inginer... Aşa am avut impresia cînd am discutat prima dată cu el, la Constanţa, acum

cîteva luni și aș putea să pariez că specialitatea lui este construcția de nave. De atunci l-am mai întîlnit o singură dată și asta, prin intermediul lui Tordea, chiar astăzi, pe la orele unsprezece dimineața.

— Sistemul de comunicare ! ?

— Simplu : eu... și poate și alții, primeam instrucțiuni prin intermediul lui Tordea, prin mesajele înscrise sub formă de impresii în registrul despre care vorbeați ori, cînd situația impunea în mod deosebit, prin intermediul unui bazin din marea sală a acvariului. Vreau să vă spun, însă, că la această ultimă modalitate s-a renunțat acum vreo zece zile cînd, datorită unei împrejurări pe care n-am aflat-o, bazinul cu peștele japonez a devenit impracticabil.

— A.Z. are o misiune mai deosebită ?

— Sigur nu v-aș putea spune, dar presupun că el face legătura dintre „cutia cu scrisori" și un post de radioemisie.

— Ce știți în legătură cu asasinatul comis astăzi, pe la ora prînzului, în incinta acvariului ?

— Mai nimic. Șeful ne-a comunicat — mie și lui A.Z. — să fim prezenți la acvariu, pe la orele unsprezece. Acolo surprinzător a fost — și pentru noi și, cred, chiar și pentru el — o anume busculadă, care s-a creat cu cîteva clipe înaintea loviriі trădătorului despre care...

Buhăceanu nu-l mai putu urmări, pentru că un țîrîit înfundat și lumina unui bec de culoare verde îi atraseră atenția că cineva dorea să-i comunice, de urgență, ceva, prin stația radio. Ridică receptorul aparatului de telefon-radio și, de la capătul celălalt al firului, îl auzi pe locotenentul Ciortea.

— Sînt „Rîndunica" ! Caut „Vulturul" ! Recepție.

Colonelul făcu un semn ofițerului care-l asistase la interogatoriu și acesta ieși din încăpere, împreună cu agentul K 200.

Apelul locotenentului Ciortea se repetă.

— Aici „Vulturul". Recepție.

— Ne găsim la Tuzla.

— V-ați oprit acolo ?

— Nu : sîntem în drum. Cred că ieșim din localitate. Obiectivul folosește un taximetru pe care l-a angajat chiar din apropierea acvariului. Mai întîi l-a dus pe Tordea, acasă la Venera Diblan.

Apoi urmă o tăcere de cîteva secunde.

— Aici Vulturul ! strigă Buhăceanu. Rîndunica ! Mă auzi ?

— Sînt Rîndunica. Ne-am oprit la aproximativ două sute de metri de ieșirea din Tuzla, cu direcția Eforie Sud.

— Rămîn pe recepție. Acționezi numai la ordin ; altminteri, nu îl împiedici să-și facă „jocul".

— Înțeles.

Puse receptorul alături și lăsă stația deschisă.

•

Cînd colonelul Titus Mancea intră în acțiune cu echipele gonio-mobile, ceața se ridicase foarte mult, așa încît lupta cu necunoscutul se putea desfășura în condiții de bună vizibilitate.

Triunghiul ipotetic — inițial, în care punctele fixe de goniometrie indicaseră existența postului clandestin pe care dorea să-l depisteze, era acum destul de restrîns.

Își privi ceasul și văzu că mai avea doar cîteva minute pînă la ora la care operatorul acelui post clandestin avea să înceapă emisia. Ridică microfonul stației mobile de radio ce se afla amplasată la bordul mașinii în care se găsea el și făcu o ultimă verificare, privind amplasarea corectă a celorlalte două stații mobile de goniometrie.

Terenul încadrat de relevmentele indicate de punctele fixe era de forma unui triunghi isoscel, avînd baza cam de cincizeci de metri și laturile cam de aproximativ o sută și douăzeci de metri, așa încît distanțele dintre cele trei mașini nu erau prea mari.

Operatorii de interceptie primiră semnalul. Își puseră căștile la urechi și începură să manevreze, cu febrilitate, aparatele. După cîteva clipe se făcură auzite primele semnale ale emițătorului clandestin.

Mașinile ce purtau stațiile gonio-mobile se puseră în mișcare.

Triunghiul începea să se reducă.

Operatorul din mașina lui Mancea îi raportă că trebuie să se deplaseze înainte și la dreapta, în direcția bufetului „Tuzla" ce străjuia colțul străduței pe care se aflau.

Terenul încadrat acuma ajunsese de forma unui triunghi aproape echilateral, cu latura cam de douăzeci de metri, iar în cuprinsul lui, doar la două case după aceea, se desena o întindere de un alb sclipitor, un cîmp înzăpezit.

Raportă aceasta, prin stația radio, colonelului Buhăceanu care ordonă : „Așteptați terminarea emisiunii și numai după aceea treceți la acțiuni directe. Utilizați casa vecină pentru controlul următoarei emisiuni și verificarea operatorului. Nu împiedicați pe nimeni care ar vrea să comunice cu operatorul. Condiția : fără lumină".

•

Pentru nervii încordați ai Anei, telefonul sună destul de tîrziu. Era ora opt și jumătate. Ridică receptorul și, în locul lui Tudor — pe care dorea să-l întîlnească neapărat — se făcu auzită vocea unui bărbat necunoscut.

— Sărut mîna ! Aș vrea să nu deranjez... Aș fi telefonat mai devreme, dar abia acuma prietenul meu Tiberiu mi-a comunicat că ați primit să mă ajutați și țineam să vă mulțumesc mult, foarte mult.

— Domnul... Tomoran ! ?

— Exact ; vecinul dumneavoastră.

Ana rîse nervos, iar celălalt continuă cu glas scăzut :

— Am auzit o ușă ; cred că băiețelul meu a venit de la cinematograf, așa că nu o să mai pot continua. Vă mulțumesc încă o dată.

Moș Vasile plecase odată cu Tiberiu, spunînd că se duce să-și cumpere ziarul de seară, dar Ana știa că acesta era doar pretextul pentru a se plimba cu Necăjitu' lui.

Uneori îi petrecea cu privirea pînă cînd se pierdeau după colțul străzii și, de fiecare dată, revenea în casă rîzînd de faptul că „băiatul moșului“ începuse să umble cu aceeași pași mărunți și rari ca ai stăpînului său. Deși se scursese doar foarte puțin timp de cînd acel „om rău“, cum îl numea Ana pe agresor, îl lovise, Necăjitu' dădea semne de grabnică vindecare. Se tot întreba de ce luase Tiberiu peticul acela de stofă, găsit de moș Vasile în preajma locului unde avusese loc lupta dintre cîine și agresor, dar nu găsea deocamdată nici un răspuns. Mai mult decît atît se întreba ce anume însemna afirmația lui Tiberiu că însuși Necăjitu' va fi acela care-l va da în vileag pe agresor? „Farseur“, își spuse Ana și de data asta, mergînd spre fereastră, parcă de teamă că vechile ei gînduri aveau s-o năpădească iar, ori... acuma, în mintea ei nu trebuia să fie loc decît pentru un singur gînd, Moș Gerilă!

Trecuse de ora nouă cînd soneria telefonului o făcu să tresară. Alergă spre măsuța din colțul camerei sale și ridică receptorul. Era Tudor care-i comunica: „Sînt liber! Te aștept peste o jumătate de oră“. Ana lăsă receptorul lîngă aparat și începu să se îmbrace, cîntînd.

Ușa se deschise. Din prag Tiberiu îi strigă:

— Ana! Ce crezi tu că ascund eu aici?

Fata privi pachetul uriaș pe care inginerul părea că abia îl mai putea ține.

— Costumul!

— Ha, ha! rîse scurt Tiberiu; n-ai ghicit. E chiar Moș Gerilă, spuse el cu emfază și trînti pachetul pe jos, începînd să-l desfacă. Erau acolo cisme, mănuși, o mantie de un roșu sclipitor și gulerul alb și gros care trecea de umeri, o mască de bătrîn frumos, cu barbă și mustăți lungi și albe, o glugă care se prindea de mantie cu ajutorul unui fermoar și un sac imens care părea plin. Tiberiu începu să se îmbrace, iar cînd își puse masca, își modelă glasul, rostind tărăgănat și molcom: „Aici lo-

cuiește o fetiță tare, tare bună și încrezătoare, care se cheamă Ana ?“

— Da ! Aici ! Eu sînt, se grăbi fata să răspundă, vrăjită parcă.

— Așadar, tu ești Ana ! ?

— Da, eu, eu sînt.

— Mi-au spus ai tăi că ți-ai dori ceva, ceva ce n-ai avut încă...

— Și tu mi-ai adus, moșule ?

— Ți-am adus, însă darul trebuie știut numai de noi doi pînă mîine seară, în primul ceas de după miezul nopții.

— Ce dar ascunzi ?

— Ține, dar dacă mai arăți cuiva pînă se împlinește sorocul, atunci n-ai să te mai bucuri de el decît foarte, foarte tîrziu.

Și „Moș Gerilă“ se îndreptă spre măsuța pe care se afla telefonul, punînd receptorul pe furcă.

Ana rămase cu ochii pironiți la cutiuța în formă de cub.

— Pot s-o deschid ?

— Desigur, dar nimeni altcineva nu trebuie să știe, repetă Tiberiu, de data asta cu glasul său obișnuit.

Mîinile fetei erau cuprinse de un tremur ușor. Mai văzuse ea asemenea cutiuțe prin vitrinele magazinelor de bijuterii, dar nu-i venea să creadă că o să-i fie dat vreodată să desfacă și ea una, care să fie a ei. Odată, pe cînd era la orfelinat, după ce s-a înapoiat de la un cinematograf unde văzuse un film în care era vorba de o piatră nestemată, care făcea minuni, toată noaptea a visat că piatra aceea era prinsă într-un cercel care atîrna de urechea ei dreaptă și, orice dorință i se putea împlini dacă își atingea urechea.

Degetele i se crispară pe cutie ; capacul sări într-o parte și dădu la iveală o pereche de cercei. Cîteva clipe, Ana păru încremenită. Apoi, îi trecură prin minte crîm-

peie din visul acela cu cercelul și piatra făcătoare de minuni și asocierea visului cu darul pe care-l ținea în mîinile ei tremurînde, o tulburară într-atîta, încît se aruncă la pieptul lui Tiberiu.

— Moșule ! Moșule ! strigă ea deznădăjduită, uneori te porți atît de frumos cu mine, de parcă ai fi cu adevărat bun.

Tiberiu o mîngîie și-i șterse lacrimile.

— Să ți-i pui mîine seară și, cînd ai să-ți duci mîna la o ureche, cu o clipă mai înainte, să-ți dorești ceva ; o să ți se împlinească ! spuse Tiberiu, cu glas molcom, tărăgănat.

— Orice ?

— Orice !... dacă dorința-i dreaptă.

— Mîine, mîine, bîigui Ana și apoi spuse cu glas tare : poate că ar fi fost mai bine să mi-i fi dat chiar mîine seară, la pom.

— Nuuu... Mîine seară o să vină un „Moș Gerilă" trecător ; eu sînt cel de astăzi, statornicul.

„Iar începe jocul insinuărilor", își spuse Ana.

Îi mulțumi încă o dată și plecă.

Se lăsase ger și aerul uscat și rece de afară o dezmetici complet. „Doamne, cît sînt de proastă !" își spuse ea și, zărindu-l pe Tudor, alergă spre el.

Taximetrul îi duse la restaurantul unde au mîncat prima dată. Tot timpul tăcură.

Localul era aproape gol, așa cum se întîmplă mai totdeauna în ajunul marilor sărbători.

Cînd li se aduseră fructele, ea îi prinse mîna și-i șopti :

— Vrei să petreci o seară în tovărășia soților Diblan și a lui Tiberiu, fără ca ei să te recunoască ?

Căpitanul pufni în rîs, dar văzînd că ea continuă să rămînă gravă, privindu-l insistent, Tudor o întrebă :

— Ce mai e și asta ?

Ana îi povesti în amănunt cum a gîndit „ea" situația. Tudor nu se arătă însă prea entuziasmat.

— Cine mai vine ?

— Familia Diblan, bunicul, Tiberiu și noi doi.

Ofițerul chibzui îndelung ; apoi, spre bucuria fetei, consimți.

— La urma urmei, o încercare n-are ce să strice numai că, dacă vrei să izbutim cu-adevărat, trebuie să vin acolo însoțit de o prietenă sau de o colegă a ta. Apoi, continuă Tudor, costumul să ți se încredințeze ție, mîine dimineață, de către inginerul Tomoran.

— Săptămîna asta sînt în prima tură... N-am să ți-l pot aduce decît după-amiază.

— Dar nici nu-i nevoie să mi-l aduci tu ; am să-l primesc de la prietena pe care ai s-o alegi.

— Tina ! gîndi Ana cu glas tare și gesticulînd larg, încît își vărsă cafeaua pe rochie.

— Ai să primești un dar însemnat, căută el s-o încurajeze. Asta-i semn bun.

Ea se gîndi la cerceii pe care-i primise de la Tiberiu, dar nu-i mărturisi nimic, pentru că n-ar fi vrut să-l indispună.

După cîteva minute mașina pe care Tudor o reținuse la venire se puse în mișcare. Și din nou tăcură, mai tot drumul.

— Să știi că nu-i rea ideea cu Moș Gerilă, spuse el într-un tîrziu.

— Nu-i așa ?

— Ba da, numai că tu nu trebuie să mă cunoști și nici să mă recunoști, chiar atunci cînd am să te pun să spui o poezie.

Apoi, după o vreme destul de lungă, îl auzi pe Tudor spunînd șoferului :

— Aici, te rog.

Mașina se opri în colțul de unde începea strada ei.

Coborîră împreună și Tudor plăti șoferului.

— Șefule ! Ia asta ! strigă șoferul de pe taximetru și aruncă un pachețel la picioarele lui Tudor.

Căpitanul se aplecă, ridică pachețelul și numai după ce îl examină cu grijă, îl desfăcu. Înăuntru se aflau o

pereche de șireturi pentru pantofi. Șireturile nu păreau prea noi.

— Ce înseamnă asta ? tună ofițerul.

— Mi le-a dat un prieten care n-a avut timp să vină și m-a rugat pe mine să ți le aduc. Mi-a spus că are o datorie de onoare față de dumneata, mai strigă șoferul și demară scurt.

•

— Citesc textul descifrat al primului mesaj emis.

— Ascult, răsună vocea de bas profund a colonelului Buhăceanu, în microfonul stației de radio emisie-recepție, așezată la dreapta biroului său.

— Poiana este invadată de *lăcuste*, spuse Mancea.

„Acte, documente, planuri", gîndi Buhăceanu.

— Sezonul de vînătoare poate începe oricînd, continuă șeful cifrului. Dib pare nemulțumit de suma remisă. Așteptăm *livrarea* de urgență.

„Instrucțiuni, bombăni șeful ; ei bine, o să le aveți".

— Cunoașteți casa în care se află postul ?

— Da, confirmă șeful cifrului. Trecem la depistare ?

— Nu ! zise Buhăceanu.

Becul verde îl făcu atent că locotenentul Ciortea se vroia ascultat.

Răsuci butonul de canale și trecu pe recepție.

— Aici „Vulturul". Recepție.

— Rîndunica ! strigă locotenentul. Obiectivul meu dă tîrcoale unei case, penultima din Tuzla, situată la capătul dinspre Eforie Sud. Recepție !

— Lasă-l să intre și să iasă nestingherit.

— Continuăm urmărirea ?

— Da.

•

Echipele de pe cele trei mașini gonio se constituiră în două grupuri. Primul, condus de colonelul Mancea, avea

misiunea să continue interceptarea, iar cel de al doilea grup, condus de maiorul Gafița, în subordinea căruia se afla și grupa operativă, urma să pătrundă în clădirea unde funcționa emițătorul clandestin și să captureze instalația — în stare de funcționare și pe operatori — vii și nevătămați.

— Gata ? întrebă operatorul.

— Desigur, încuviință Gafița. Intră pe lungimea de patru mii de kilo-cicli, răspunsul centrului trebuie să sosească în cîteva minute.

După clipe de încordată așteptare, primele semnale apărură atît în căști cît și pe cadranul oscilografului. Apoi o pauză, confirmarea celui care manevra emițătorul clandestin, în casa deja știută și, în sfîrșit, mesajul propriu-zis.

„Nu precipitați. Evitați tulburarea apei. Aștept confirmarea peste o oră. Detalii. Poiana".

•

„Atacați" ! răsună ordinul colonelului Buhăceanu, în receptorul pe care Mancea îl ținea la ureche. „Precipitați toate apele, tulburați-le și înecați toate poienele pe care cresc spurcăciuni dintr-astea", se arătă șeful enervat. „Gafița mi-a dat poziția unde s-a plasat și voi sosi acolo într-o jumătate de oră !"

Mancea și oamenii din grupul său se îndreptară înspre casa în care funcționa postul clandestin de radio. Unul dintre ofițeri bătu la ușă. A. Z. nu sosise încă, pentru a lua legătura cu operatorul lor ; mai zăbovea la bufetul din apropiere, unde era supravegheat de Ciortea. Casa era cufundată în întuneric. Cel care bătu la ușă văzu capul unui bărbat, de vreo cincizeci de ani, care deschise fereastra.

— Domnule ! spuse ofițerul aproape în șoaptă, trebuie să vă comunic urgent o chestiune. Un domn, aici la bufet, m-a rugat să vă anunț că se simte foarte rău. Gestionarul zice că-i învățător.

— Hm! făcu omul de la fereastră, și cum arată?

Ofițerul îl descrise cu lux de amănunte pe A. Z. și grăsanul păru mai liniștit.

— Vin imediat, mai spuse el și dispăru înăuntru, lăsînd fereastra deschisă.

Un semn, și ceilalți ofițeri se apropiară, lipindu-se de peretele frontal al casei, astfel încît să scape din raza vizuală a celui care avea să iasă.

Grăsanul apăru în pragul ușii.

— Dacă n-aveți nevoie de mine, vă las, spuse ofițerul.

— Nici să nu te gîndești! sări operatorul spion. Ai să mergi cu mine.

— Nu-mi place tonul dumneavoastră; sînt învățător și sînt obișnuit să...

N-apucă să-și încheie protestul, că grăsanul îl și înșfăcă de gulerul paltonului, săltîndu-l cîțiva centimetri de la pămînt.

— Stai! șopti răstit, colonelul Mancea.

Grăsanul îl așeză cu grijă pe cel care-l ademenise în capcană și pe care avea de gînd să-l folosească drept zălog, iar în clipa următoare se răsuci și-l dărîmă pe Titus.

Ceilalți ofițeri făcură cerc în jurul mistrețului dezlănțuit și, în cîteva secunde, operatorul postului clandestin fu dezarmat și dus în propria lui locuință.

N-a fost nevoie de timp prea îndelungat, ca să se găsească întreg aparatajul și stația propriu-zisă, ascunse în capacul unei vechi mașini de cusut. După ce se asigură că emițătorul nu era, în acea clipă, în stare de funcționare, Titus făcuse semn că se poate vorbi. Ofițerii respirară ușurați.

— Ai să emiți sub control! spuse Titus.

— Emit, domnule...

Nu-i rămînea decît să se convingă și asta, oricum, trebuia s-o facă.

Aprinse o lanternă cu becul colorat în mov și o așeză pe dușumea, într-un colț al camerei. Unul dintre ofițeri,

înțelegînd ordinul, părăsi încăperea, plecînd spre mașina lui Gafița, de unde urma să se trucheze primirea mesajului transmis de către grăsan la centrul din străinătate.

După cîteva minute, cineva bătu la ușă.

— Așteptai pe cineva ?

— Nu în mod deosebit ; am o cunoștință care mai trece din cînd în cînd pe la mine.

— Nu ți-a fost teamă că și-ar fi putut da seama... ?

— Eee ! Nici chiar așa, zîmbi el batjocoritor. Un biet învățător de țară.

Buhăceanu intră în camera în care se aflau toți ceilalți și strigă :

— Da' de unde ! ? Te-au păcălit, domnule ! Te-au păcălit...

Apoi, adresîndu-se lui Mancea, continuă :

— Închipuie-ți, așa-i cunoscut la bufet domnul „A. Z." alias, probabil, Teofil Joldea.

Șeful ridică lanterna și-l lumină pe grăsan.

— Pari plictisit, domnule...

— Dragomirescu, Radu Dragomirescu...

— Dați-i ceva de lucru...

— Tocmai ne pregăteam să facem o încercare ; i-am cerut domnului Dragomirescu să stabilească legătura cu centrul.

— Foarte bine ! se arătă „Ursul" entuziasmat. Sper să reușiți.

Grăsanul se apropie de aparat : conectă niște legături, prinse antena de o bornă și își așeză căștile la urechi.

Unul dintre ofițeri conectă o a doua pereche de căști și își trase un scaun alături de operatorul cu aspect de mistreț.

Se scurseră, astfel, cîteva minute de tăcere apăsătoare.

— Răspunde ! Au răspuns ! strigă Dragomirescu.

— Perfect ; transmite mesajul ăsta ! E cifrat cu ajutorul cifrului vostru, așa că nu o să-ți fie prea greu. Citește-l atent, chiar de zece ori.

Ușa se deschise și ofițerul care se întorcea din mașina lui Mancea, strecură în încăperea unde funcționa emițătorul un cablu subțire și un difuzor.

Grăsanul părea absorbit de lectura mesajului pe care avea să-l transmită și începu să-l citească murmurînd :

„Trebuie să tratez personal. Poiana amenințată de mare inundație. Dib înșelat de grădinar. Semnează... 1.A.2."

— Pot începe ? șopti Dragomirescu.

— Bineînțeles, încuviință Mancea.

Buhăceanu își puse la urechi o pereche de căști conectate la difuzorul adus de ofițerul din echipa lui Titus, care, după cîteva clipe, făcu și el același lucru.

Dragomirescu repetă apelul, centrul răspunse că se afla pe recepție și emisiunea începu. Grăsanul bătu fiecare semn cu o claritate ireproșabilă, iar cînd isprăvi transmiterea mesajului păru surprins și speriat, totodată, la auzul hohotelor de rîs ce răsunară în difuzorul deconectat pînă atunci de Mancea.

— Te-am prevenit, domnule, că vei emite sub control, se răsti Mancea, și mi s-a părut că dumneata ai înțeles în ce situație te afli.

— Ha, ha ! izbucni „Ursul", de unde să știe omul că voi vreți să facă și greșeli ? Nu-i așa, domnule Dragomirescu ? Dumneata ai vrut să-ți dovedești sîngele rece și ai emis cît se poate de clar...

Titus îi enumeră „greșelile" menite să asigure centrul că nu emite sub control.

Grăsanul părea să fi capitulat și, după cîteva clipe, își puse căștile și își întinse mîna spre manipulator.

— Cinstit ?

— Cinstit ! răspunse grăsanul, îndreptîndu-și ochii spre Buhăceanu.

Mancea înclină fasciculul de lumină al lanternei către manipulator și își privi ceasul, pe furiș. Era ora la care emisiunea trebuia să aibă loc, cu adevărat. N-avu încotro, trebui să riște.

Urmară semnalele de apel, răspunsul centrului (de data aceasta cel adevărat), apoi transmisia propriu-zisă.

După cîteva secunde de la terminarea emisiunii, răsună în difuzor glasul maiorului Gafiţa : „Mulţumesc ! Perfect !“

Dragomirescu îşi privi ceasul şi abia după aceea se dumiri. Era prea tîrziu. Fusese derutat.

— Rămînem pe recepţie ! ordonă Mancea.

Ofiţerul care-l dublase pînă atunci pe grăsan îşi puse din nou căştile, iar Titus îi spuse operatorului spion că se poate odihni şi-i făcu semn să se îndepărteze de emiţător.

În difuzor se auzi comunicarea lui Gafiţa : „Atenţiune ! Se apropie un bărbat. Pare beat. Vine direct spre dumneavoastră“.

Titus coborî lumina lanternei.

Buhăceanu se duse spre uşă şi aşteptă. Trase puţin într-o parte colţul perdelei şi văzu un individ care se oprise la vreo treizeci de metri de casă.

Cîteva semnale răsunară în aparatul lui Dragomirescu şi ofiţerul operator se aplecă, încordat, asupra lui. Centrul comunica.

„Grădinarul favorizează concurenţa. Dib să concedieze grădinarul. Stop. 1.A.2 să asaneze. Stop. Folosiţi vremea nefavorabilă. Stop. Felicitaţi Pescarul antipatriot. Stop. Vulpea să intre în poiană. Stop. Continuaţi recepţia. Aştept“.

— Transcrie-l, ca de obicei, domnule Dragomirescu, porunci Buhăceanu.

— Şi dacă nu vreau ?

În uşă se auziră ciocănituri.

— Conduceţi-l în altă odaie, în pod, în pivniţă, oriunde, ordonă Buhăceanu.

Totul se îndeplini cu mare grabă.

Rămas singur, şeful apucă cu gura mesajul imprimat pe bandă, scoase feţele de pe două perne şi îşi vîrî fiecare mînă în cîte una apoi, încovoiat, merse spre uşă şi deschise.

— Dormeai ? se burzului cel de-afară.

— Nu, șopti gîtuit, colonelul.

— Atunci, ce dracu făceai ? Ce-i cu glasul ăsta la tine ?

Noul sosit duhnea a băutură.

— Am luat foc, continuă șeful, părînd și mai răgușit. Am stat pe o casă, în cămașă. Intră.

Vizitatorul păși înăuntru.

— Hai,dă-mi depeșa. Vulpea vrea s-o citească chiar în noaptea asta. Șef, de !

— Nu pot să scriu, șopti colonelul. Mi-au ars palmele, mai murmură el și întinse mîinile — învelite în cîte o față de pernă — spre a-l convinge pe agentul de legătură.

— Dictează-mi, și scriu eu, bravă celălalt, clătinîndu-se pe picioare.

Odată treaba terminată, domnul învățător împături „depeșa" și se făcu nevăzut.

Cînd ceilalți ofițeri reveniră, în încăperea unde se afla Buhăceanu ardea o lampă de carte. La lumina ei, toți ochii se îndreptară asupra mîinilor șefului, înfășurate în fețe de pernă.

— Văd că învățătorul nu-i printre noi, spuse Dragomirescu și se holbă la mîinile „Ursului".

Colonelul se amuză, văzîndu-i nedumerirea și-i flutură palmele înfășurate în alb, pe dinaintea ochilor.

În micro-stația de radio-emisie, răsunară niște zgomote.

— Așteaptă confirmarea recepției, explică Mancea și-i făcu semn ofițerului operator să-și reia locul.

— Nu, interveni colonelul Buhăceanu. Domnul Dragomirescu mi-a dat atîtea emoții, încît sînt sigur că vrea să-mi ofere o mică bucurie, în compensație. Poftim ! se adresă el grăsanului, invitîndu-l să ia locul ofițerului operator.

Dragomirescu păru năucit ; își puse căștile la urechi și așteptă.

— Iată textul mesajului :

„Ursul păcălește Vulpea“ — adică pe șef. Gluma asta o să le facă mare plăcere, te asigur.

XI

„Moș Gerilă“

În dimineața următoare colonelul Buhăceanu sosi la birou, pe la orele zece și, poate că ar mai fi întîrziat, dar la ora unsprezece aștepta o vizită cu totul neobișnuită pentru clădirea rece și sumbră — care ascundea atîtea taine — a serviciului de contrainformații al Marinei Militare.

Tot drumul l-a făcut pe jos — locuia la celălalt capăt al orașului — și, timp de o oră și jumătate, a intrat în două cofetării, trei magazine de confecții și patru în care se vindeau doar jucării. Avea să facă unele cumpărături ; mai întîi pentru un copil care-l aștepta pe Moș Gerilă chiar în seara aceea.

Se așeză la birou și începu să răsfoiască hîrtiile din mapa adusă de Ciortea, pînă ce găsi noua declarație a lui K 200. Ceea ce îi atrase atenția era caracterizarea pe care agentul i-o făcea lui 1. A. 2, adică șefului : „...accese de violență..., superficial..., vicios pînă la exces, insinuant, își timorează colaboratorii în permanență, farseur, intră foarte repede în panică, dar salvează aparențele — de cele mai multe ori...“ După aceea reciti mesajele primite și transmise de spioni în ultimele două zile și un nume păru să-i rețină atenția : „PESCARUL“ !

„Evident, nu poate fi altul decît Tordea, ghidul de la acvariu“, își spuse Buhăceanu și, deodată, se întrebă dacă „Centrul“ hotărîse să-l denunțe — pur și simplu — ca asasin al „PATRIOTULUI“, ori aveau de gînd — prin cine știe ce șantaj sau alt mijloc — să-l determine la o specta-

culoasă autodenunțare, urmată imediat de o „sinucidere". Important era mijlocul, dar în clipa aceea n-avea nici cum să-l intuiască măcar.

Apoi privirile i se opriră asupra „GRĂDINARULUI", care, după părerea sa, nu putea fi altul decît *inventatorul* Tiberiu Vătășanu. Considerau cei de la centru că inventatorul este cu adevărat un concurent important în obținerea planurilor de apărare a litoralului ? pentru că, de fapt, asta doreau în principal. Sau, pur și simplu, invenția lui Tiberiu reprezenta o concurență și prejudicia grav interesele vreunei companii pentru care lucrau ceilalți ? Oricum, hotărîseră să-l suprime și asta, cel puțin deocamdată, părea lucrul cel mai grav. Acuma se mai punea întrebarea : „Cine anume urma să-l suprime ?" Afacerea părea să fi fost preluată de cel al cărui nume apăruse tot mai des ; oricum „DIB" urma să finalizeze într-o măsură destul de importantă, acțiunile lor. Și-apoi, cine putea fi acest DIB ? Asta să fi fost denumirea prescurtată a numelui căpitanului de rang trei Diblan ? Ce interese l-ar fi putut împinge, oare, pe acest comandant de divizion, pînă la crimă ? Dar dacă nu Diblan se ascundea în spatele acestui nume, atunci cine putea fi acela ? Gîndurile îi fugiră din nou la „Grădinar" care, printr-o simplă supoziție, doar, ajunse în închipuirea lui una și aceeași persoană cu inginerul Vătășanu. Nu-i rămînea decît să fie cu ochii în patru, în privința presupusei victime a lui Dib, adică „grădinarul", ori să-și îndrepte iar atenția spre identificarea în primul rînd a lui DIB. „Și dacă DIB nu-i altul decît căpitanul..."

Aici gîndurile îi fură curmate de țîrîitul dictafonului : secretara îl anunța că inginerul Tomoran, împreună cu fiul său Puiu, sosiseră și așteptau să-l vadă. Plecă grăbit spre ușă, deschise și, aproape fără să-l privească pe inginer, întinse mîna spre băiat.

— Vai de mine ! exclamă Buhăceanu și se dădu cu un pas înapoi. Credeam că-i vorba de un bebeluș care abia a făcu ochi și, cînd colo, mă văd în fața unui voinic !

Asta păru să-i facă mare plăcere „voinicului“ Puiu Tomoran care, la apariția „Ursului“, se cam emoționă.

— N-am să vă iert asta, tovarășe inginer, se prefăcu el supărat din cauza încurcăturii în care se găsea.

Apoi, revenindu-și parcă, se apropie de băiat și-l luă de mînă, conducîndu-l în birou.

— Te rog să mă ierți, dar crezînd că-i vorba de un copilaș am cumpărat bomboane ca să am ce să-ți ofer. Și desfăcu o cutie mare cu bomboane de ciocolată.

— Mulțumesc ! spuse băiatul și luă două.

— Puiu ! îl mustră inginerul.

— Dar sînt ale lui, interveni Buhăceanu ; mi-ați spus că-i vorba de un băiețel.

Copilul rîse din toată inima.

— Rămîne să vedem cum o să pot repara greșeala dumneavoastră, mai spuse colonelul și, după ce le făcu semn să se așeze, începu să se plimbe agitat.

— Dar eu nu sînt supărat, vru băiatul să-l liniștească.

Colonelul se opri și-l privi încruntat :

— Cred și eu, că doar nu pe tine te-a pus în situația asta rușinoasă tăticul tău. Pe mine ! înțelegi ?

Apoi se întoarse brusc și strigă :

— Gata ! Știu ce am de făcut ! și luă pachetul în care se găseau labele de scufundător.

Puiu se holbă o clipă și după aceea, atras parcă de un magnet, se ridică din fotoliul pe marginea căruia se așezase ca să-i ajungă picioarele pe covor, și făcu cîțiva pași spre birou.

— Grozave ! murmură băiatul.

— Hm ! făcu Buhăceanu și după cîteva clipe îl întrebă:

— Înoți ?

— Da.

— Atunci ia-le !

Copilul privi spre tatăl său, iar acesta încuviință printr-o ușoară înclinare a capului.

— Multumesc... ! Vă mulțumesc foarte mult !

Colonelul îi înmînă darul, fără să-l privească, deși copilul îi căuta privirea.

— Mă bucur că-ți plac, bîigui Buhăceanu, emoționat.

Plecă spre fereastră și privi lung strada.

— Puiu ! șopti el într-un tîrziu. Ce crezi că ar mai trebui unui adevărat scufundător ?

— O mască ! O mască cu ochelari și tub prin care să pot respira cînd o să înot pe sub apă.

Inginerul Tomoran izbucni în rîs, dar copilul îl privi mirat.

— Acuma, vezi bine... N-am de unde, să arătă colonelul încurcat, dar, dacă-l întîlnesc pe Moș Gerilă, îți promit că am să-l rog...

— Să-l întîlniți ?

— Da.

— Unde? Știți pe unde trece ?

— Nu.

— Păi... îl puteți întîlni chiar în seara asta.

— La tine ?

— Da.

— Dacă mă inviți !

— Cum să nu, strigă Puiu și privi speriat spre tatăl său, dar acesta îi zîmbi încurajator.

— Bine, murmură colonelul ; numai că o să mă întrebe în ce calitate intervin eu pentru tine.

— Păi, să-i spunem că sînteți unchiul meu.

Buhăceanu rîse și copilul păru descumpănit.

— Nu se poate. Dacă printre invitați se află vreun vecin ori vreun prieten al părinților tăi care cunoaște pe toți unchii și toate mătușile tale ?

— Păi, n-am nici un unchi și nici o mătușă.

— Atunci ? Nuu... Trebuie să găsim altceva.

— Din cîte știu eu, ați fost învățător, interveni inginerul Tomoran.

— Exact, se arătă mulțumit Buhăceanu.

Așadar, o să-i spunem lui Moș Gerilă că eu sînt învățătorul lui Puiu și în felul ăsta o să aibă și mai multă încredere, cînd o să-i șoptesc ce cuminte și harnic este.

Copilul bătu din palme, fericit.

— Dar asta trebuie să fie taina noastră, înțelegi ?

— Da, spuse copilul și apoi adăugă : nici Tibi nu trebuie să știe ?

Buhăceanu privi mirat spre inginerul Tomoran.

— „Tibi", explică tatăl lui Puiu, este un vecin al nostru... inginerul Vătășanu.

— Ooo ! făcu colonelul, apucînd mîinile copilului și privindu-l complice, mai ales el ! Pricepi ? Mai ales Tibi nu trebuie să afle ! Dacă vrei, n-ai decît să-i spui mîine, dar astă-seară nu.

— Bine, șopti Puiu cu oarecare tristețe în glas.

— Acuma, nu ne-a mai rămas decît să vedem dacă știi vreo poveste frumoasă pe care să i-o spui moșului.

— O poezie, preciză copilul.

— Hm ! făcu Buhăceanu, arătîndu-se dezamăgit. Poezii spun toți băieții și toate fetele.

— Bine ! Am să spun povestea aceea pe care mi-a istorisit-o chiar tata.

— Despre ce poveste e vorba ? întrebă colonelul cu prefăcută nedumerire.

— Chestia cu băiatul care era să fie sugrumat de un hoț dacă n-ar fi strigat „ajutor !"

— Pii ! E formidabilă ! exclamă Buhăceanu.

— O știți și dumneavoastră, tovarășe învățător ? întrebă Puiu.

Colonelul tresări : în secunda aceea avu revelația faptului că băiatul intrase în rol.

— Cum să nu ?!

Apoi făcu o pauză destul de lungă.

— Mă gîndesc, spuse într-un tîrziu Buhăceanu, să nu te arăți prea interesat față de Moș Gerilă... Știi, vreau să spun... cel puțin așa cred eu că ar fi bine... să nu-l privești tot timpul numai pe el ; doar cînd te-o întreba ceva la care trebuie să răspunzi. Altminteri...

— La cine, la cine să mă uit ? întrebă Puiu, derutat de noua sugestie primită în clipa aceea.

— La prietenul tău, la Tibi.

— Doar la el ?

— Mai ales... cînd ai să povestești basmul acela cu băiatul și cu hoțul ! Pricepi ? Atunci să te uiți numai la Tibi...

•

Seara, pe la ora opt, ninsoarea se înteți se, amenințînd să troienească chiar marea cea mare și marea nesfîrșită.

Ana se întoarse acasă în mare grabă, după ce, împreună cu inginerul Tomoran și cu căpitanul Tudor Voinescu aranjase tolba „Moșului" într-un birou de proiectări al șantierului de construcții navale, unde lucra tatăl lui Puiu.

Cei doi bărbați — gazda și Moș Gerilă — aveau să sosească pe la ora nouă, cînd Tomoran urma să năvălească în casă și să strige : „Vine Moș Gerilă ! L-am văzut cu ochii mei !"

Tiberiu o întîmpină vesel, iar moș Vasile o mustră pentru întîrziere.

Ana părăsi încruntată încăperea, intrînd în camera ei, de unde le strigă celor doi bărbați să se îmbrace.

— Eu am să vin puțin mai tîrziu, draga moșului.

— De ce ? strigă iar Ana. Ai promis doar...

— Oh, n-or să se supere ei din cauza asta și nici petrecerea n-o să se strice.

— Ana apăru în prag și-l privi mirată pe bătrîn.

— Ești bolnav ?

— Nu, tată ; știi doar că eu nu mint.

— Atunci ?

— Ai să afli la timpul potrivit. N-ai teamă, nu fac nimic rău.

Afară, zăpada începea să fie viscolită. Undeva, mai departe, niște glasuri de copii cîntau un colind într-o dezarmonie atît de mare, încît Ana pufni în rîs. În largul mării,

sirena unui vapor răsuna trist și profund, îngemănîndu-și strigătul cu urletele repetate ale cîinelui.

Fata se aplecă peste pervazul ferestrei, vrînd să vadă ce se petrecea, dar soneria telefonului o făcu să se întoarcă în mijlocul odăii. Ridică receptorul și, de la capătul celălalt al firului, răsună vesel glasul lui Tudor.

— N-ați plecat încă ?

— Nu, se fistîci ea. Plecăm imediat...

— Grăbiți-vă ! Moș Gerilă trebuie să vă găsească pe toți adunați.

Ana vru să-i mai spună că moș Vasile avea să sosească mai tîrziu, dar se răzgîndi, zicîndu-și : „Ce importanță mai are ? Probabil că oamenii lui Tudor s-au și postat prin împrejurimi și veghează la tot ce se întîmplă ori s-ar putea întîmpla".

La ferestrele casei de alături luminile se stinseră, iar casa căpătă un aspect feeric, datorită beculețelor colorate care ardeau într-un pom mare. Simți o mînă care-i strîngea ușor brațul, dar nu întoarse capul și se mulțumi doar să asculte glasul „farsorului" care-i șoptea :

— Ține cutiuța asta ; e sigilată... Să n-o deschizi decît atunci cînd ai să mă prețuiești.

Fata îl măsură dezgustată.

— Ia-o, insistă „farsorul" ; nu te obligă la nimic ; n-ai decît s-o ții închisă toată viața.

— Ce este înăuntru ?

— Ceva scris de mine, ceva adevărat.

— Mă mir ! făcu Ana și puse cutia în șifonierul ei.

Tiberiu își îmbrăcă haina, iar Ana își puse paltonul pe umeri.

După cîteva clipe, doamna Tomoran îi întîmpină cu mustrări pentru întîrziere și-i zori să-și ocupe locurile ce le fuseseră rezervate.

În sufragerie, unde era pomul, se aflau noii sosiți ; cu greu putură distinge fețele celorlalți musafiri : soții Diblan, Alexandru Tordea (adus de Venera la indicația lui

Tudor) Tina, adusă chiar de gazdă (căreia îi fusese prezentată drept prietena lui Moș Gerilă) și un bărbat în vîrstă de vreo cincizeci de ani cu înfățișarea unui urs colosal, pe care doamna Tomoran îl prezenta doar : „domnul este învățătorul lui Puiu".

Tiberiu și Ana fură așezați chiar în fața învățătorului.

Puiu se agita de colo-colo, părînd că nu-și mai găsește locul, pînă cînd ușa se deschise cu zgomot și inginerul Tomoran strigă șoptit :

— Vine Moș Gerilă ! L-am văzut cu ochii mei. Rămîneți pe locurile voastre și stați cuminți !

Copilul încremeni lîngă un bufet.

Soneria de la intrare țîrîi prelung și tatăl băiatului păru că se smulge din loc, alergînd să-l întîmpine pe Moșul cel bun.

— Aici, aici, Moș Gerilă !... Da, da, e băiatul meu, se auzea din afara încăperii glasul emoționat al inginerului Tomoran, care părea că trăiește aevea jocul acela naiv pe care el, și nu altcineva, avusese ideea să-l însceneze pentru a-și bucura copilul.

— Aprindeți o lumină ! ceru Tudor, scălîmbăindu-și vorba în așa fel, ca să-l impresioneze pe copil cu glasu-i bătrînesc.

Băiatul se repezi să aprindă toate luminile.

— Pari foarte ascultător ! bîigui moșneagul, petrecîndu-și o mînă înmănușată prin barba-i lungă care acoperea pieptul mantiei sale purpurii.

— Da, e foarte ascultător, se grăbi să-l asigure colosul din fața lui Tiberiu.

Moș Gerilă privi într-acolo și întrebă :

— Sînteți... unchiul lui ?

— Nu ; domnul este învățătorul lui Puiu.

— Ahaaa ! exclamă prelung și cu glas sutire moșneagul, va să zică chiar învățătorul spune că este ascultător. Dar vrednic, este ?

— Daa ! răspunseră toți invitații, aproape în cor.

— Mai ales la joacă, preciză Tiberiu.

Copilul îl privi încruntat, dar și nedumerit pe prietenul său mai mare, care-l punea rău cu Moș Gerilă.

— Asta nu cred ! ripostă moșneagul, cu un soi de enervare în glas.

Apoi se adresă din nou copilului : va să zică harnic ești, ascultător ești... dar note bune, ai ?

— Da, murmură Puiu..., am un singur opt.

— Opt ! ? strigă Moș Gerilă și copilul strînse brațul învățătorului. La ce ?

— La, la purtare...

— Ahaa ! Știa dumnealui ce spune... M'de !

Copilul îi aruncă din nou lui Tiberiu o privire mustrătoare și ochii i se umplură de lacrimi.

— Asta pe trimestrul întîi, interveni domnul învățător, dar îți promitem, Moș Gerilă, că începînd cu-al doilea, din zece n-o să ieșim.

Apoi, întorcîndu-se spre Tiberiu, îi spuse aproape șoptit :

— Dumneata ai face mai bine să taci, dacă socoți că ai depășit vîrsta la care îți stătea bine să-ți pîrăști colegii.

Încăperea se umplu de hohote de rîs, iar copilul, ușurat parcă de frica de adineauri, începu să plîngă.

Ana se uită pe furiș la Tiberiu și îl observă frecîndu-și mîinile, fericit, pe sub masă.

— Așa, domnule 'nvățător... Îmi promiteți că pe trimestrul doi o să capete zece la purtare ?

— M-ați convins, rosti cu glas tare Moș Gerilă. Ei bine, mai înainte de a vă da ceea ce v-am adus, vreau să văd care dintre voi știe o poezie frumoasă.

Puiu se găsea lîngă scaunul (cel mai mare din casă) pe care ședea învățătorul și, de acolo, întrebă :

— Moș Gerilă, pot să-ți spun o poveste ?

— Hm !

— O poveste tare grozavă ; am auzit-o la un prieten de-al meu. Chiar lui i s-a întîmplat. E o poveste adevărată...

— Fie ! Dar să nu țină prea mult.

— Nuuu ! strigă copilul ; e foarte scurtă ! ?

Asigurarea și tonul lui Puiu îl făcură pe Moș Gerilă să rîdă.

Încurajat de atmosfera care se înseninase, copilul își drese glasul și, rezemat de un braț al scaunului pe care stătea învățătorul, își îndreptă privirile, pline de un ostentativ înțeles tainic și o sclipire răutăcioasă în care ardea dorința răzbunării, spre inginerul Tiberiu Vătășanu.

— De ce nu spui o poezie ? se arătă îngrijorat, tatăl.

— Poezii spun toți copiii și Moș Gerilă s-o fi plictisit de ele.

— Poveste ai spus că vrei, poveste să spui, hotărî moșneagul.

Puiu îl privi o clipă și-i mulțumi cu o ușoară înclinare a capului. Apoi, în ochii lui reapăru scînteia răutăcioasă de răzbunare și, cu privirile ațintite iar asupra lui Tiberiu, începu :

— „Odată, într-o noapte, un băiat din alt oraș, a fost lăsat de mama lui, să doarmă la o mătușă. În casa unde rămăsese să înnopteze erau multe corăbii și pușți și... hărți... și balene... și delfini... și rechini, pentru că unchiul lui era marinar. Mătușa lui l-a culcat într-o cameră care dădea pe o terasă mare și un hoț, cățărîndu-se pe zidul terasei, a intrat în casă. Copilul s-a prefăcut că doarme și a scăpat neobservat de hoț. Așa a scăpat prietenul meu, Gelu, de omul acela rău, rău de tot".

În sufragerie se așternu o tăcere apăsătoare, fiecare părînd a-și urmări propriile sale gînduri.

— Dar prietenul ăsta al tău ți-a spus cumva și cum arăta hoțul ? L-a văzut ? întrebă Tiberiu.

Copilul îl privi lung, apoi spuse aproape strigat :

— Da, l-a văzut ! Hoțul semăna cu tine !

Toți invitații încremeniră.

„Ce însemna povestea spusă de Puiu ?" gîndi Ana. „Nimic altceva decît o înscenare teribil de abilă din partea lui Tudor", își răspunse tot ea. „Dar ce urmărește, oare, Tudor, prin asta ? Vrea să facă o demonstrație de

mare maestru sau, pur și simplu se joacă acuma cu prada pe care o reduce la dimensiunile unui șoricel încolțit și speriat. Oare jocul avea să se termine aici sau hăituiala lui Tiberiu abia începe ? Ce va urma sau, mai exact, cine va urma la rînd ? Venera sau căpitanul de rangul trei, Diblan ? Ce fel de capcană a pregăti Tudor pentru ei ? Tot așa de simplă în aparență și împinsă pînă la extrem în subtilitate ori subtilă de la bun început și de nepătruns pentru ceilalți ? Dar moartea lui Harvas ? Voi afla oare cine l-a ucis pe unchiul Harvas ? Voi afla acuma sau mai tîrziu ?"

Privirile îi căzură asupra lui Tordea care se uita la Tiberiu cu un aer extrem de neîiresc ; părea înfricoșat, derutat și amuzat în același timp.

— Foarte frumoasă poveste, murmură Moș Gerilă.

Apoi desfăcu tolba și scoase o cutie mare, de forma unui cub, în care se afla o mască de scufundător.

— Ooo ! strigă Puiu și-l îmbrățișă pe învățător. Vă mulțumesc, vă mulțumesc foarte mult, și imediat se adresă lui Moș Gerilă, scuzîndu-se parcă. Și dumitale îți mulțumesc, moșule, dar știu că tovarășul învățător te-a rugat să-mi aduci darul ăsta.

Moș Gerilă îl mîngîie și dădu la iveală o altă cutie care ocupa aproape jumătate de masă.

— Trenulețul ! trenulețul ! repetă copilul în neștire. Tata, nu-i așa că tata ți-a spus cît doresc să am un trenuleț ca ăsta ?

— Da, răspunse moșneagul.

Urmară celelalte daruri : un album ilustrat cuprinzînd cele mai vechi tipuri de vase folosite de pirați și un acvariu cu instalație de lumină și aer (aduse de soții Diblan), două rachete de tenis și cîteva mingi (din partea lui Tiberiu), un serviciu de traforaj (moș Vasile și Ana) și multe jucării mecanice.

Puiu iradia de fericire și numai teama că l-ar putea supăra pe Moș Gerilă îl mai reținea să n-o zbughească în camera lui, dar *mama* (care știe întotdeauna ce simte și ce vrea copilul ei) interveni salvator :

— Ce spui, Moș Gerilă ? Nu-i așa că la ora asta un copil trebuie să doarmă ?

— M'da, păru moșneagul că se gîndește. Să se ducă în odaia lui și, dacă vrea neapărat să se joace, are voie numai o jumătate de oră.

Băiatul înșfăcă pachetele care păreau să-l covîrșească, dacă nu prin greutate, în orice caz prin volum, și strigă din mers un „bună seara" ce făcu pe unii dintre invitați să-și ducă mîinile la urechi.

Inginerul Tomoran sugeră lui Tudor să se descotorosească de povara mantiei, a glugii și a mănușilor, dar Ana protestă, spunînd că asta ar strica tot farmecul serii.

— Evident ! o susținu Tordea care, pînă atunci părușe absent la tot ce se întîmplase. Eu unul n-aș renunța, pentru nimic în lume, să-mi joc rolul pînă la capăt.

— Depinde de rol, interveni învățătorul.

— Adică ? întrebă Diblan.

— M-am gîndit, pur și simplu că Moș Gerilă și-a îndeplinit rolul față de cine trebuia și că astfel poate să-și reia vestimentația sa obișnuită, mult mai comodă.

Tordea sări de pe scaun și urlă ca scos din minți :

— Ce vreți să spuneți ! Că e un rol episodic ? Ei bine, nu există asemenea roluri decît în concepția unor neavizați și în acele conștiințe și minți limitate în care inteligența se face simțită periodic, episodic !

— Aveți perfectă dreptate, răspunse învățătorul, insultelor lui Tordea, și trebuie să vă mărturisesc nu numai regretul pentru considerațiile atît de greșite pe care le-am exprimat adineauri, dar și recunoștința mea, pentru revelația pe care mi-ați oferit-o.

Tordea era descumpănit ; toată furia lui părea că se risipise ca prin farmec.

Toți priviră mirați colosul cu aspect de urs care se arătase atît de suplu în dialogul său cu un nevropat.

Ochii ghidului luceau straniu, iar un observator mai atent și-ar fi dat seama că pupilele sale nu se contractară de loc, atunci cînd gazda aprinse toate becurile plafonierei, ci rămaseră tot atît de dilatate, ca mai înainte, pe cînd încăperea era luminată doar de un singur bec.

— Eu, de pildă, reluă Tordea, n-am jucat decît roluri episodice, dar nu le-am considerat, niciodată, terminate, pentru că și astăzi eu continui să-mi trăiesc mai departe toate rolurile începute pe scenă...

Căpitanul de rangul trei, Diblan, se ridică de pe scaun vrînd să ia o scrumieră așezată pe bufetul din spatele său și răsturnă un pachet.

— Vai de mine ! exclamă Venera, ai distrus corabia pe care ţineam neapărat s-o vadă moș Vasile, înainte de a i-o da lui Puiu. Din pricina asta nici nu ţi-am dat-o dumitale, Moș Gerilă, vroiam neapărat s-o vadă bunicul prietenei noastre Ana, îi explică ea lui Tudor.

Moș Gerilă se întoarse spre ea și rîse scurt.

„Joacă cum îi cîntă Tudor ! gîndi Ana și apoi se întrebă ce avea să mai urmeze, dar Venera îi explică pe dată indirect, adresîndu-se, tuturor deopotrivă.

— Este macheta unui vas de pasageri care a naufragiat cu mulți ani în urmă și, din cîte crede soțul meu, ar reprezenta chiar vasul pe care se găsea un cunoscut al nostru, domnul Harvas Aleutin, cînd a naufragiat.

— A naufragiat ? întrebă învățătorul și vru să continue, dar Tordea strigă :

— Nu, învățătorule ! Nu a naufragiat, și izbucni în rîs, situația asta i-ar fi prilejuit un mare rol : uite, de pildă dumneata, om simplu, numai la evocarea situației și ţi s-a și părut că tipul a trăit o stare deosebită, iar pe scara dumitale de valori — presupun că accepți așa ceva — tipul, care nu era decît un biet bucătar și bărbier de rînd, a și căpătat un loc important. Ha, ha ! chicoti el, ei bine, aflați că Harvas nu a naufragiat, ci doar vasul

pe care el ar fi trebuit să se afle atunci. Dar, pentru că figura pe lista echipajului, s-a folosit de acel prilej și a dobîndit o pensie însemnată. Ha, ha! strigă ghidul și unde mai puneți că acum cîțiva ani, șmecherii ăia din străinătate au aflat despre escrocheria lui Harvas. Acuma, spuse el, șoptit, acuma a crăpat în mod stupid, lovit în cap. Nu-i așa? se îndreptă el spre Tiberiu, nu-i așa că moartea asta stupidă îl coboară și în ierarhia valorilor din tabelul dumitale? Hai, hai fii sincer! Nu-i așa?

Apoi își roti privirea de jur împrejur, zăbovind doar cîte o secundă pe fața fiecăruia, și spuse cu aerul cel mai liniștit cu putință :

— Eu l-am ucis pe Harvas!

— Sînteți tulburat, domnule, îi spuse învățătorul, dar Tordea păru să nu-l fi auzit.

— L-am ucis, pentru că am avut prilejul! Voi spune judecătorilor mei că n-am săvîrșit crima cu vreun scop anume. Oo! asta o să li se pară din cale-afară de șic; parcă-i și aud mărturisindu-și în șoaptă : „Interesant, frizează patologicul, atavicul, sadicul" și cîte altele. Apoi, apărătorul meu va cere să fiu supus unui examen neuropsihiatric; alt mediu, alte noțiuni, alte preocupări dar eu, și numai eu, domnilor, voi putea hotărî opinia lor și implicit repetarea sau chiar înmulțirea probelor, precum și judecarea ori rejudecarea procesului, a contestațiilor, a recursurilor, ajungînd — dacă n-am să mă plictisesc pînă atunci — să mă plimb liniștit sau abătut dintr-o pușcăria într-alta, ori să mă recreez citind... cînd o sentință de condamnare la moarte, cînd alta care o casează pe prima.

O vreme, vorbise fără să-i privească, dar odată încheiată fraza, trecu la o severă examinare a chipurilor tuturor celor ce alcătuiau mica asistență. După aceea chicoti straniu :

— Ahaaa! Citesc în privirile dumneavoastră un soi de îndoială. La urma urmei aveți tot dreptul să vă îndoiți de jocul meu, dar asta mă mîhnește, pentru că îmi transmite neîncrederea dumneavoastră și mă inhibă.

Privi din nou asistența și strigă :

— Nu v-am convins, nu v-am convins...

După cîteva secunde, cînd ghidul păru să se fi liniștit, Tudor se ridică de pe scaun.

— Cred că domnul învățător avea dreptate, cînd spunea că rolul meu s-a terminat. De altfel, m-am încins atît de rău, încît trebuie să ies puțin la aer.

În clipa aceea ușa se deschise brusc și în încăpere intră moș Vasile, strigînd agitat :

— Domnul căpitan Tudor Voinescu !

Ana tresări, iar Tiberiu se ridică de pe scaun.

— Da, răspunse Tudor.

— Un subordonat al dumneavoastră, locotenentul Ciortea — așa mi-a spus că-l cheamă — m-a trimis să vă anunț că l-a arestat pe A.Z. N-a vrut să-mi spună tot numele ăluia.

Învățătorul își trase scaunul mai departe de masă ; părea că nu-l slăbește pe Tiberiu din ochi, căutînd cu tot dinadinsul să-i întîlnească privirea.

— Să mă aresteze și pe mine, tună ghidul ; și eu am ucis ! Și eu ! Și eu ! se adresă el, rugător lui Moș Gerilă.

— Cei răi vor fi pedepsiți ! spuse Tudor și-l împinse spre scaunul de pe care se ridicase ceva mai înainte.

— Și eu vreau să mai fie pedepsit un om rău, strigă Ana și se îndreptă spre Tudor. Cel care mi-a lovit cîinele.

Ana ținea parcă ușa, căutînd să-și asigure un culoar de trecere printre invitați.

— Îl știi ?

— Nu... Dar tu, moșule, îl poți afla.

Tudor rîse silit.

— Stați, stați ! interveni inginerul Tomoran ; Tiberiu mi-a încredințat o bucată din stofa paltonului pe care-l purta agresorul. Mi-a spus s-o port la mine și... uite, ți-o dau imediat, Moș Gerilă, se arătă entuziasmată gazda și începu să-și scotocească buzunarele.

— Nu încă ! strigă Tiberiu.

Ana îl privi batjocoritor.

— Moșule, ai să-mi faci darul ăsta ?

— Care ? întrebă Tudor, obosit de harababura ce se iscase.

— Să mi-l aduci de față pe cel care mi-a bătut cîinele.

— Bine, consimți el și se întoarse spre moș Vasile, care tocmai se agățase de brațul lui.

— Dacă tot ești pus pe minuni, adu-mi-l și mie pe pîrlitul ăla de Harvas... Bun, rău, îmi mai treceam vremea cu el, se rugă bătrînul.

Tudor își roti ochii împrejur și văzu că gazda dispăruse.

— Asta o să-mi fie cu neputință, bătrînule. Chiar astăzi, aici, am aflat că omul pe care vrei dumneata să ți-l aduc a murit de mult.

— A murit ! A murit ! strigă ghidul și poate că nu s-ar fi potolit, dacă ușa nu s-ar fi deschis și dacă în cadrul ei n-ar fi apărut Harvas.

Momentul fu urmat de stupoare.

Toate privirile păreau ațintite într-acolo, iar din afară răzbătea glasul unui om tînăr care poruncea cuiva : „Miroase ! Miroase asta !“ Iar răspunsul era lătratul unui cîine.

Tiberiu apucă un colț al feței de masă ! Ana părea să nu mai priceapă nimic, iar învățătorul îi făcu un semn căpitanului Diblan.

Tudor se apropie de Venera și păru că-i șoptește ceva.

Venera păși spre ușă.

— Nimeni nu mișcă ! tună Moș Gerilă și, cu iuțeala fulgerului, scoase un pistol de calibru mare.

Simultan aproape, Tiberiu aruncă fața de masă peste el, iar Diblan îl prăvăli la podea, cu o singură palmă.

De-afară, Necăjitu' pătrunse gălăgios în sufragerie, însoțit de Ciortea și de inginerul Tomoran.

Cîinele încetă să latre cîteva clipe și Ciortea reînnoi ordinul „miroase !“, ținîndu-i în dreptul nasului bucata de stofă oprită cu cîteva zile mai înainte de Tiberiu. Apoi, Necăjitu' se năpusti asupra omului ce se afla ghe-

muit la podea și Ana strigă ca scoasă din minți : „Mușcă-l ! Mușcă-l ! Mușcă-l !“

Moș Vasile duse cîinele afară, în timp ce învățătorul spunea, autoritar, lui Tiberiu :

— Căpitan Zarnea, mîine să am lista dovezilor privind activitatea de spionaj desfășurată de Tudor Voinescu și de complicii săi în domeniul marinei noastre militare.

Apoi, Buhăceanu trecu printre ceilalți și se opri abia cînd ajunse la ușă.

„Luptătorul ăsta e un timid, cînd nu se află în arenă“, gîndiră toți.

A doua zi, în timp ce Tiberiu recitea pentru a suta oară biletul pe care Ana i-l pusese pe pat („Tibi, am deschis cutiuța cu verighete“), „Ursul“ îl dojenea pe „Uriaș“.

— Lasă-ți nevasta mai puțin informată în „ale marinei militare“, iar dumneata — se adresă el Venerei — învață măcar un singur lucru din lumea tăcerii pe care o studiezi de-atîția ani : să taci ! Ați văzut doar, unde puteți ajunge...

Rămas singur, Buhăceanu deschise dictafonul și ordonă :

— Căpitan Zarnea, aștept să discutăm dosarul.

După cîteva clipe, „Ursul“ răsfoia mapa adusă de Tiberiu.

Un timp, în birou nu se mai auzi decît foșnetul filelor întoarse, apoi Buhăceanu se încruntă, ridică mapa aducîndu-și-o mai aproape de privirea ce-i părea veșnic obosită, și-i făcu semn căpitanului să vină lîngă el.

Nedumerit, Tiberiu se apropie.

— Totul mi-e clar, dar pentru mesajul ăsta n-am cifru, o fi făcînd parte din alt dosar sau...

Tiberiu își concentră privirea asupra filei pe care i-o arătă colonelul Buhăceanu.

Fila purta numărul nouăsprezece, era vizată, ștampilată și cusută la dosar. Nu... nu visa...

— Citește ! ordonă Buhăceanu.

— Tibi am deschis cutiuța cu verighete, biigui Tiberiu.

— Felicitări ! sper că exagerările tale nu vor face pe Ana să-ți cumpere drept dar de nuntă... morfină. Rîse scurt și apoi, cu aerul trist al unui copil care a suferit o mare decepție, încetă să-l mai privească, murmurînd :

— Prea repede ai tras fața de masă peste el, ca o cortină, înainte de replica finală... Of ! și ce poftă aveam să-i strig : „Jos masca, domnule Dib !“

SFÎRȘIT

Redactor : E. GROZEA

Bun de tipar 11.10.1971. Apărut 1971. Hîrtie tipar sul de 50 g/m². Format 540×840/16. Coli de tipar 11. B 177.

Tiparul executat sub comanda nr. 10 639 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — R.S.R.